

D. Erasmi Roterodami Veterum maxime insigniū
 Parcemiārū. i. adagiorū collectanea: Rursus ab eodē
 recognita atq; aucta: Et ab Ascensio eorundē indicio
 ac repertorio ad finem ponendo inuentu q̄ facillima
 reddita & iterum diligentissime impressa.

Venundantur in Aedibus Aegidij Gourmontij in
 via Iacobe commorantis.

Desiderij Erasmi Roterodami

domiq; repositū hñe; vñ ad oēm rationē cū velis depromas; qđ aut scita aptaq; metaphora blādiat; aut dicaci sale mordeat; aut acuta breuitate placeat / aut breui acumie delectet; aut nouitate aut vetustate cōmēdet; ni varietate alliciat; aut allusiōe faceta titillet agnoscētē; aut obscuritate demū ipa lectorē ofcitātē expgefariat; Iā vero qs nescit p̄cipuas orōnis tū opes; tū delicias in sentētijis; metaphoris; pabolis; padigmatis; ex euplis; sil'itudinib⁹; imaginib⁹; atq; id gen⁹ schematis scitas eē; q̄ quū semp̄ vehemēter honestat dictionē; tū incredibilē adferūt; ornatumq; & grām; quoties iā cōi cōsensu recepta in vulgi sermonē abierūt; libēter ei audit qsq; qđ agnoscit; maxie vero si vetustatis cōmēdatio quēdā accedat; si quidē adagia nō aliter q̄ vīna ab ætate precium accipiūt. Neq; ad cultū modo faciūt; neruos quoq; nō min⁹ iuuāt; eoq; Fabi⁹ ea nō solum in ijs numerat; quib⁹ exhilarē iudex; in figuris; sed inter argumenta p̄roemia plurimū valere putat siue fidē facere cupias; siue aduersariū pro uerbiali dīcterio repellas siue tua munias. Quid ei p̄babili⁹; q̄ quod nemo nō dicit; Quē tot etatū; tot nationū cōsensus non pmoueat. Allegata hec a me opis amore videant. nisi res ipsa clamat; ex auctorū oi genere; vt qsq; maxime p̄celluit; ita p̄uerbijis huiusmodi maxime fuisse delectatū. Iā primū quid h̄ orbis. Platonis vel orōne facūdus / vel philosophia diuini⁹. At is dialogos suos bone de⁹ quātis de reb⁹; tū crebris adagijs veluti stellulis quibusdā iterspsit; vt me qđ nulla p̄inde Comēdia vt hui⁹ philosophi disputatio delectet. Tū Plaut⁹ vnicæ theatri delitię q̄ vbiq; scatet adagijs; q̄ ppe n̄hil dicit; qđ nō aut a vulgi sermone sūpserit; aut statū de p̄fēnio ī vulgi sermone cesserit / vt hac potissimum virtute mularū eloquio metuerit equari. Terētī⁹ artificio Plauto supior nō tam passū quidē p̄uerbijis vtitur; sed exquisitorib⁹. An non. M. Varro vir vndecūq; doctissim⁹ p̄uerbialibus dīcterijs adeo ē delectatus / vt fatyarum snarum tum argumēta / tum inscriptiones non aliūda p̄ctuerit. E quibus subinde citantur adhnc ille. ονοσ λυρασ. γνοθι σεαυτοπ. Δισ πραι. Δεσ γεροντες. & nescisūd serus vesper vehat & mutuum muli scabuut. Catulo sua adagia adime; & leporis bonam p̄tē ademeris. Quid; Horatij poetæ; tū varij / tū acuti / nonne pleriq; vers⁹ aut p̄uerbiales sūt / aut p̄uerbij faciē habēt. Huius emulator. Perfi⁹ quū ceteras illius figuras / tū hoc dec⁹ p̄ viribus affectauit. Atq; vt Martiale Ausonioq; pretermisiss ad aliud auctorū genus veniam. Plinius secūdus / tā multijuga vir doctrina / q̄ studiose fit hoc genus ornat⁹ secutus / iudicio fuerit / vel prefatio illa in hystoriā mundi / in qua scribenda hō diligentissimus mihi videtur (iuxta Flaccū) sæpe caput scabisse / viuosq; vnguēs arroxisse ac manib⁹ pedibusq; (quod dici solet) annifus vt ea quā

Adagiorum veterum Collectanea Præfatio.

Erasmi Roterodami in Adagiorum veterum atq;
insignium Collectanea Præfatio.

Desyderius Erasmus Roterodamus Guilielmo Monio
io comiti cum primis illustri Salutem dicit.

DN tibi mi Guilielme p̄p̄sa verecūde etiā flagita-
ta volumē tu⁹ mittit Erasmi⁹: & qd̄ iustū; vtinam
aut̄ eiusmodi qd̄ vel tuis i me meritis, vel meo er-
ga te studio t̄ndeatur; deniq; qd̄ iudiciū istud tuum
acre exactūq; nō extimescat. Neq; ei ignoro; deli-
catissimo tuo palato q̄ vix etiā q̄ vulgo lautissima
vidēt; satisfaciāt; tātū abest; vt hec placitura sit fi-
ducia q̄ nō mō ad seuerū vnguem exacta nō sunt;
verū ne primā qdē manū totā dū acceperūt! Etei quū febricula q̄ n̄sam
p̄fectionē statim exceperat afflictaemur; nō tā graui q̄ diutina; dictauis
mus hęc nō scripsim⁹; medicū interi fallētes; ne qd̄ oīno librorū attige-
remus iterminantē. At ego iuxta Pliniū p̄ire ratus oē id t̄pis. qd̄ studio
nō imp̄tiaf; cōmittēdū nō putauī; vt rē tā p̄ciosam morb⁹ sibi totā abri-
peret; maxie q̄ s̄n̄ literarū cōmercio; nō video qd̄ hec habeat vita sua-
ue. Intermisiss̄ itaq; grauioris op̄e lucubratiōib⁹; hoc delicatiore studij
ḡnē; p̄ varios auctorū hortulos vagat⁹; adagiorū vetustissima q̄q; maxi-
meq; insignia; veluti oigenos flosculos decerp̄si; & tāq̄ i fertū cōcina-
ui. Ad qd̄ qdē negotiū suscipiēdū p̄ti me tū tua voluntas est adhorta-
ta tū Richardi Charnoci antistitis extimulauit oīo; deus immortalē; qua
humanitate; qua integritate viri. vt q̄ tu nobilitatis; tā ille Britānicæ reli-
giōis vnicū ornamētū ac dec⁹ mihi videat; p̄ti q̄ augurarer hūc meū la-
borē; si nō gl̄iosū auctori; ac certe lecturis; ijs vtiq; q̄ triuiali hoc sermo
ne fastidito; venustioris politiorisq; dictionis eēnt studiosi; fore; nec i-
frugiferū nec iucundū. Neq; me interi οκροι ωροι. i. pigri asini isti;
qui se carpēde aliorū industrię natos putāt; vel tātillū cōmoueāt; mo-
do bōē mētis a dolescētes hoc cuiusmodi est boni consulerēt; q̄ si nō vt
multę artis admiratos; certe vt plurimę frugis libēter amplexuros cō-
fidebāt. Quid em̄ que conducit; ad orōnē vel lepida quadā festiuitate
venustādā; vel eruditis iocis exhilarādā; vel vrbaniutatis sale cōdien-
dā; vel translationum gēmulis quibusdā distiguēdam; vel sententia-
rum luminibus illustrādā; vel allegoriarū & allusionū flosculis varile
gandā; vel antiquitatis illecebris aspergendā; q̄ huiusmodi parœ-
miarum diuitē copiosamq; supellectilē; & tāq̄ penū quendam extructū

Desiderij Erasmi Roterodami

ligentia. Politianus nitore incredibili; Venereq; prope dixerim plusq; Attica. His viris quum esset commune studium / vt a vulgi (hoc est) sordido sermone quum possent longissime abessent: id ita demum se consecuturos putarunt: si priscis adagijs istisq; schematis quum cum hoc genere cognationem habent quadam orationem passim aspersissent. Quorum Hermolaus vsq; adeo ipse fuit studiosus: vt nec affectionis quidem immodice reprehensionem metuerit tanquam nihil eruditum arbitrat quod non adagio aliquo condiretur Politianus miscellaneis suis in quibus nihil non exactum & isigne voluit videri: neutiquam miscuisset pleraque; puerbia: si id grammaticarum negotium esse iudicauisset Verum ne longius catalogum proferam: huc omnis haec tam verbosa recensio spectat vt quisq; auctorum exquisitissime scripsit: ita poemiarum quum maximam curam habuisset: ne nos homunculi contemnas putarem. At exoriet iterea tristis (vt aiunt) Areopagita quispianus qui se religiosum videri velit & theologum quum bonam theologiae partem in suppellicijs sedere putat: statique; patria celsoriaque; voce nobis obstrepens: apagesis inget nugas istas pueriles; nos cum fucis istiusmodi vel vniuersam Rhetoricam tamen oino facimus: quati autem a sinu aurum; aut Gallum iaspide. Age placem & hoc hominum genus: huic obiurgatori huc in modum respondeam. Si te Rhetoricum hominem pudet appellari: at sapiens at theologus optas tui esse: tui videri: fac interea (quod nemo cuiquam de peccatis sapit: sensit) sermonis curam nihil ad rem pertinere. Verum hoc puerbium orationis genus: non oratoribus: sed sapientibus: prophetis: theologis vel proprium germanumque; ac peculiare semper fuit. Neque oino aliud ex tam multis sunt secuti veteres illi σοφοί. quos vti nam non tanto intervallo sapientia sequemur: quanto loquacitate precessimus. Nimirum in sapientiae progenitores sophistica garrulitate in tantum non sunt delectati: vt veneranda illa philosophiae mysteria brevissimis quibusdam adagijs incluserit non nihil etiam obscuritas dedita opera aspergetes: adhibita aut metaphora aut enigmatice aut alio id generis schemate. Eaque; non aliter quam de tripode plata passim arripiebant: perque; oim ora volitabant: cationibus vulgaribus celebrabant per templorum foribus inscripta visitabantur: perque; oem Graeciam marmoribus atque; in aes incisa publicis monumentis seruabant. Quo de genere sunt illa. In igne gladio ne fodias: nosce te ipsum: optimum condimentum fames: quum supra nos, nihil ad nos. an hoc saltim non aia duertisti in Hebraeorum prophetarum arcibus scriptis non pauca adagia & noia referri: totaque; illorum orationem in puerbialis figuris scatere: veluti huiusmodi: Baculo arundineo inniteris: linum fumigas non extinguet: in foueam incidit quam fecit: in laqueum incidit quem tetederat: & id genus bis mille. An non legisti Salomonem regem, Tyri philosophis ex hoc genere & proposuisse nonnulla: & ab illis proposita dissoluisse: An non illius libri: quem Salomonis puerbia nominant: altissimis mysterijs referti: vel inscriptio

In Adagiorum Veterum Collectanea Prefatio.

minime triuiali vena scripta videretur; eo a capite ad calcē; vsq̄ plurimis adagijs resperfisse; vel illud; q̄ in aplissimo illo opere; prouerbia si qua incidūt. non i diligēter adnotauit. Adde huc; q̄ apud Græcos cōplures extiterunt non obscuri nominis auctores qui puerbiorū collectanea; vel ex p̄fesso cōscripserūt; veluti Apostolus Bizantius; Stephan⁹ Diogenian⁹. Quorū nos quidē p̄ter noīa; nihil adhuc nācisci quiuim⁹; nisi ex Diogeniani collectaneis fragmēta quedā; verū adeo mutila ad eoq; nuda nulla auctorū nomēn clatura; nullis locorū indicijs; vt ex his nobis nō ml̄tū accesserit; Porro apud latinos nēo qdē āte nos (qd̄ sciā) huiusmodi negotiū tētauit; nō q̄ opere precii nō putarint; cur ei istp̄ cōtēpserint; iij qui de singulis literis; de verborū ethymologia; deq; rebus etiā leuiorib⁹ āxie p̄p̄modū scribētes ope precii se facere existimabāt Ceterū q̄ nō cōtēpserit; vel hic collige; q̄ elegāti literaturavir A. Gelli⁹ huiusq; emul⁹ Macrobi⁹. p̄terea Doñ. Acron cū emulatore Porphyriōe vt Græcos interi cōmētatores taceā; si qñ in auctoris prouerbiū subesse senserūt nō qd̄ pueri clamitāt in faba se repisse sunt arōtrati; s; qd̄ velut asterisco prenotādū diligētiusq; explicandū iudicārēt; vt pote q nō ignorārēt se penūero fieri vt duob⁹ verbis cōphēsū adagiū; ml̄tū tenebrarū adferret; si latuisset; plurimū vero lucis si scite fuisset explicatū Hic si exēplorū que tibi passim occurrēt plurima; vnū aliqd̄ requiris en tibi statī i fronte a nobis vtcūq; enarratū. Rideam⁹. γελωτασαρδο υιορ. id qd̄ est in epistolis Tullianis; in quas ambages i quē errorū labi rynthum enarratores mittit; Q; si Cristianī Cristianorū exēplis magis tāgimur; nō dubitaueri Hieronymū vnū p̄ multis obijcere; cuius tāvaria tāq̄ recōdita ē erudito. vt cæteri pene ad hūc; neq; natare; (qd̄ dici neq; literas didicisse videātur; tāta rursū phrasīs; tm̄ ponderis & acrimonia; tam dēsa multiplexq; translatiōū & allusionū supellex vt cū hoc cōpositos reliquos theologos Ranas Seryphias dixeris. At i huius libris pl⁹ adagiorū; q̄ vel in Menandri Comēdijs inueneris; & qdem lepidissima; veluti illa; Bouē ducit ad ceroma; Camellus saltauit; malo modo malus querēdus cune⁹; clauum clauo trudere; bos lassus fortius figit pe dignū patella cooperulū; tū allegorice illē noīationes; Epicurus Christian⁹; nostri tēporis Aristarchus; ad adagiorū naturā q̄ proxime accedūt. Neq; dissimile Basilio studiū; fuisse video. Sed vt ad Neotericos nra festinet oratio. nō verebor Hermolaū Barbarū; Picū Mirandulanū Angelū Politianū vel i maximis aulhorib⁹ ponere; q̄ suorū tēporū vel doct̄ina; vel eloquētia adeo non fuere cōtēti vt mihi cum antiquitate certamē sumpsisse videātur; & haud scio an veterū per multos precesserint. Picus quidem diuina quadam felicitate; Hermolaus absoluta di-

Desiderij Erasmi Roterodami

te per plateã. Neq; statim quicunq; huius essent generis; alibet de amussi; com-
 uerim; immo uero iuxta grecum adagium; ne cõia; nec passim; nec ab oib;
 bus. Primũ vulgo sua reliquim; vno aut altero exceptis; deinde nullum
 ascripsim; quod non prius; non aliqua gratia insignitũ. Ad hæc quod pos-
 tui breuissimẽ; sensum & usum; tanquam digito indicauim;. Sed iam priusquam
 negotium aggrediamur; vitiligatoribus istis omnes aditus tanquam prefixis
 vndiq; pinnis præsepiamus. Qui si in his meis collectaneis; eloquentiam
 desiderabunt; Ornari res ipsa negat; contenta doceri. Si quos & hic sermo
 ut nimium rhetoricus offendet; adagium obijciã; & sui putere amaricinium
 Ordinem requiret aliquis; non curauit Gellius. Breuior videbor alicui; de-
 cet breuitas annotatorẽ. Dicar verbosior; datum est hoc imperitoribus. Alla-
 ena scribere culpabor; qui sua scribit; non scribit adagia. Obsoleta quedã
 dicunt; at vetustas parcemiam commendat. Quedã ut obscuriora dispice-
 bunt; hæc est adagiorum natura. Apertiora quedã; admoneberis; si non dis-
 sces. Leuicula nonnulla; est & his in magna turba locus. Frigere quæpiam
 videbuntur; non fulget gemma in sterquilinio; quod in anulo. Quæ per se fri-
 gida videtur; in loco adhibita gratiam habent. Serij ridiculis; ioco si serijs
 minus delectabuntur; scripsimus vulgo. Pauciora si cui videbunt ista; bi-
 mestri dictatiuncula contraximus; tum valitudinarij; denique aliud agen-
 tes. Rursum si cui nimis multa; at non pauca pretermisim;. Nec deerunt
 quibus totum hoc humile minutum; videatur; est & paruis rebus nonnumquam
 maxima tamen laus tum utilitas. Nudiora quedã adhuc ac destituta quis di-
 cet; is extremam manum patienter expectet. Hoc enim ea consilio emisim;
 ut noui operis quis esset Genius futurus; non maximo sumptu leuiore
 alea iacta periculum faceremus. Si quis errata nostra indicabit; si quidẽ
 studio nostri faciet; multa a nobis; feret gratiam. sin malitia; tamen audiet
 Qui stolide quæ non intelligit reprehendet; Apelleum adagium audiet; ne
 futor ultra crepidam. Erit cui nihil hic placebit; non scripsimus illi. Habes
 Guilielme suauissime epistolam verbosam & puerbosam; nempe de puer-
 bis in quæ ueremur; ne uetustissimi adagij simus oblitum; nihil nimis; tuque
 iam dudum adagiorum satur; ad reliqua non aliter quam ad Cræben recoctam sis
 naufeaturus. Vale igitur generosissime adolescens; cum te digna com-
 ge; & hoc operis futuri degustamentum æqui bonique consulto. De quo si
 non pessime sperabis; istis ipsis quæ uides accuratius elimatis; non pauca
 adijciemus. Deinde alterum librum ad demus; nostro quidẽ Marte conscri-
 ptum. Huius tantum adagiorum inquis; Non erunt adagia; sed adagij similia
 lima; quæ scio te his multo magis delectabunt. Vale. Parrhisijs.

In Adagiorum Veterum Collectanea Prefatio.

ipsa comouit vnq̄ legētē: An nō Ecclīastę quē vocār: & itē alteri⁹ quem Ecclīasticū dicūt simile argumentum admonuit: Quūq; in ap̄licis literis (neq; eīm vsq; adeo Scotus te capit opinor: vt has nō attiguas) quūq; etiam in Euāgelicis libris adagia frequēter occurrāt; nēpe hęc; canis reuersus ad vomitū; sus in volutabro lutī; aerē verberans; cymbalū tyuniens; cecinim⁹ vobis & nō saltastis; festucā de fratris oculo educis ipse trabē ī oculo habēs; qua mēsurā mēsi fueritis remetietur vobis; nunquid ꝑ pane lapidē; pro ouo scorpīū dabit; & oleū vendētes; quū hęc inq; quid eīm oīa recenseā? occurrūt; nunq̄ ne tibi venīt in mentē hoc gen⁹ sermōnis nō fucos tantū / sed diuinū quiddā potius habere & celestibus rebus accommodatū: Quare multis de causis; neq; futilē neq; sterilē laborē nobis suscepisse videbamur; si ad hanc sermonis rationē quā nō sine causa tot tā eruditi / tāq; diuini auctores sunt sequuti; studiosos adolescētēs ꝑ nostra virili; aut instruerem⁹; aut certe excitaremus. His opinor rationibus censor ille placatus; aut nobis accedet / aut saltē molestus esse desinet. Reliquū esse puto; vt in ope nouo; quid sequuti sim⁹ rōnem reddamus. Erūt fortasse; qui lecta statim inscriptiōe; cōiſcient me indocto labore q̄ plurimas sentētias ex auctōribus hinc inde cōgestas velut in lexicon retulisse. Quod genus sunt. Oīa vincit amor. Non oīa possum⁹ oēs. Quot hoīs tot sententię. Nusq̄ tuta fides. Nimiū altercādo veritas amittitur. Non istuc spectauimus. Neq; eīm quod sententia sit; id continuo parcemiā putamus; rursus quod parcemia / non protinus sententiā arbitramur. Quē ad modū: Liur veluti ignis alta petit. sentētia quidē est non prouerbiū; contra; ego in portu nauigo vt prouerbiū est; ita non est sentētia. At in vino veritas; pariter & sentētia est & puerbium. Ergo duo quędā ad hoc requiri vidētur; vt parcemia sit. Alterū vt aliqua re sit insignita clausula; aut translatione. vt contra stimulū calces; q̄ maxia turba est; aut allegoria; vt Dionysius Corinthi / & Fuimus Troes; aut ænigmatē; vt dimidiū plus toto; aut alia quauis figura aut breuitate deniq; lepida cōmodaq; si simplex sit figura. vt suū cuiq; pulchrū. Alterū vt eā iam in frequētē omnīū sermonē abierit; aut theatro excepta; aut a sapientis alicuius apophthegmate nata; qđ gen⁹ est illud; Anacharsis apud Atheniēses solēcismū facit; Atheniēses apđ Scythas; aut e poeta quopiam; decantata; scribit enim Macrobius Homeri singula apophthegmata prouerbiorum vice antiquitus celebrata fuisse; aut ex apologo sumpta; veluti parturientē mōtes; nascetur ridiculus mus; aut ex sermone cuiuspiā forte recepta; vt equ⁹ me portat. rex alit. aut ex euētū aliquo nouo & insigni tracta; sicuti illud; Multa cadūt iter calicē; sup̄maq; labra. Aut ex hoīs gētīve morib⁹ trāslata; veluti Phalaridis iperiū. & Sybari

Desiderij Erasmi Roterodami.

Quam hoc interpretamēto tota illa epistola vel ad amussim quadrat.

Nihil graculo cum fidibus; nihil cum amaricino sui. III.
Scilicet & veniste his duobus adagijs vsus est. A. Gellius noctiu actiaru extrema lucubratiōe in hoies crassiore ingenio amufos & pphanos q politiones literas elegatiorēq; doctrinā ridere possunt; intelligere nō possunt; quos ea demū iuuat; q didicerūt sordida / muta / indocta. Id genus hoies a suis cōmentarijs; quib⁹ nihil pōt fieri tersius; huiusmodi dichterio tanq̄ fuste abigit. Vetus est inquit adagium. Nihil cum fidibus graculo; nihil cum amaricino sui. Est enī graculus auis garrula atq; obstrepera; eoq; procul a musicis ablegāda. Neq; suillo rostro vnguentum conuenit; cui id demum bene olet; quod cenum olet.

Sanctum dare canibus; Margaritas porcis. IIII.

In apostolicis literis legunt eodē sensu. Quod studiū antiquitati fuit se video; ne philosophiæ theologiæq; mysteria vulgo pderentur. Id Phenicū & Aegyptiorū hieroclyphicę literę; id Pythagore ænigmata; id pphetarū paradigmata; id euāgelicę parabolę clamitāt. Nec alia mēte fuit vel paulus; qui iter pfectos dūtaxat loq̄bat sapiētiam; vel hui⁹ discipulus Dionysi⁹ qui Timotheū adiuratiōibus obtestatur ne hierarchiarū mysteria vulgo cōmunicet. Plato Dionysio sup non nullis arcanis in phia rogatiūc'is p enigmata rīdet. Manet hodieq; vulgo triū adagiū. Ne suis rosas obsp̄feris. Hiero. ipforū enī decretū est, nō facile margaritas ante porcos mittēdas; nec dandū sanctū canibus. Simile illud ex apologo Aesopi. Gallus iaspidem reperit

Manus manum fricat. V.

Apud Platonē in Axiocho citat ex poeta quōpiā, man⁹ manū fricat da aliqd & aliquid accipe. i. officiū accipiens officiū redde mutuū

Dimidium plus toto. VI.

Inter conuiuiales rogatiunculas referē; & hæc ab A. Gellio ī noctib⁹ Quid sibi velit Hesiodiū illud in libro cui titulus inditus ερα ηαι ημεραι. i. opa & dies. ρητιοι ουδισασιν, οσω πλεωρημυσι παντος. i. ignorant stolidi q̄ toto dimidiū plus. Aenigmaticus enī quiddā hæc verba vident habere. Citant aut̄ simulq; explicant a Platone libro; tū de legibus tertio de rep. quarto; ostēditq; poetā prudētissimū amena quadā obscuritate & ambage verborū mediocritate; cōmendasse; quā vltra citraq; nequit cōsistere virtus. Nā quod totū id iam mediū pretergressum sit oportet. Prestat igitur medium toto Hæc primū ab oraculo pfecta sententia adeo in prouerbiū abiit; ut a nullo philosopho; nullo poeta nō fuerit celebrata; qui hodie quoq; nemini non est in ore; omnibus rebus modum adhibendum.

Adagiorum veterum Collectanea.

Desiderij Erasmi Collectanea Adagiorum Veterum.

Similes habent labra lactucas.

ADAGIVM.I.

Cicero in actiōib⁹, Crassum Liciniū auctore Lucilio semel dūtaxat i vita risisse scribit. P. lini⁹ scđs li. viij. cap. xix. ferūt inquit Crassum auū Crassi in Parthis interēpti nūq̄ risisse, ob id agelastū. i. irrifibile vocatū: sicuti nec felle mltos Hiero. cōtra Rufinū. Ego certe vt tibi hoi seuerissimo risum moueā: vt imiteris aliqñ Crassum quē semel i vita dicit risisse Lucili⁹. Fuit oino hic Crassus multorū auctorū testimonio vir quidē neq; indifertus; neq; improb⁹; verū nimīū serius & amarulētus. pertinax in simultatib⁹ exercendis; quē alij nunq̄ risisse ferūt alij semel dūtaxat. Et quid tandē id fuit vsq; a deo ridiculū vt hoi tā feuro risuz excutere potuerit: Nēpe notissimū dīcteriū; quod a multis referē auctoribus; Similes habēt labra lactucas; de asino corduos comedēte. Est autē lactuca hērba mollis ac tenera. Aselli labris nihil scabri⁹ ac petricosi⁹. Hoc puerbio vsus erit; vbi quid iēptū iēptis ob tigiſse significabim⁹. Veluti si duro discipulo dur⁹ p̄ceptor cōtigat Improb⁹ pp̄fo magistrat⁹ improbus. Cōtumelioso actori; cōtumeliosus patronus. Rusticano ingenio; rusticanę s̄p̄. Vxori morose; maritus morosus. & vt semel finia; quoties mala malis, digna dignis eueniunt; quæ tñ ipsiſ optima videātur: ita vt asino cardui lactuce sunt

Risus Sardonius.

II.

Cice. familiarīū episto. li. viij. ad Fabiū Gallū. Videris em̄ inquit mihi vereri nisi istū habuerim⁹; rideamus κελωτα σαρδωνιορ. i. risū Sardoniū. Quo in loco cōmentatores sedulo quidē quæ possunt ad ferūt; de hērba Sardinia; quā si quis imprudēs edisset; eū ridentis facie emori; tū de Tarcotella animāte; cuius morsum similit̄ interitū so qui putāt. Verū hæc q̄ cū reliqua epistola cohæreāt ipsi viderit. Nos de risu vetustissima q̄dam adagia a græcis celebrata fuisse cōperim⁹ Veluti risus ionicus; in Cineḡdos. Risus megaricus; in eos qui intēpestiue ridēt. & hoc quo Cicero est vsus, Risus Sardoni⁹; qđ oli in p̄fus solutiusq; ridētes dicebat. De quo dubitare desinet; q̄ Platonis de rep. librū. j. legerit. Vbi Socrates de Thrasymacho hoie fastoso & arrogātī: Tūc ille inquit hæc est solita Socratis ironia. Ex his liq̄re puto qđ inuerit Cicero: nēpe Cēlare reuerso tecti⁹ min⁹q; libere iocādū eē

B j

Desiderij Erasmi Roterodami.

Non eras in hoc albo.

XII.

Id est nō eras in hoc numero. Plinius ī p̄fatiōe historię mūdi. Quū hāc operā cōdicerē: nō eras in hoc albo. i. nō dū eras in eorū numero a quib⁹ hęc legēda putabā. Eodē adagio nimis scite vsus Politianus Nō recuso quin sub cēsura aleāq; veniat: qualecūq; hoc erit: de quo scribā: dū ne sint in hoc albo duę mihi maxime suspectę litterarię pestes: infcitia inuidiaq;. Ab albo p̄tōris trāslatū: de quo Vlp. dig. volu. sc̄do lib. quarto. Eū quoq; edere Labeo ait: qui producat aduersarium suum ad album & demonstret: quid dictaturus sit.

Herculi labores.

XIII.

Prouerbio dicuntur: qui alijs quidem vtiles auctori p̄ter inuidiam nihil adferunt.

Nec oīa: nec passim: nec ab omnibus. XIII.

De verecūdia in munerib⁹ accipiēdis modestiaq; obseruāda elegās adagiū extat in Archetypis epistolę diui Seueri & Antonij īpatoris Ea citat̄ ab Vlpiano in primo de officio p̄cōsulis: eodēq; titulo in digestorum libro. j. Verba epistolę hęc sunt. Quantū inquit ad Xenia pertinet: audi quid sentiamus: græcum p̄uerbiū est. ουτε παυρα: ουτε πανθηουτε παρα παντων. i. nec oīa: nec passim: nec ab oībus. Nam inhumanū est a nemine accipere: sed passim, vilissimum est: & per oīa auarissimū. Hęc illi quidem. At nostri incōsulti omnia contra faciunt & oīa & passim & ab oībus accipiētes: atq; hoc quoq; parum: adde omnia passim ab omnibus rapientes.

Lolio viciantur.

XV.

Aenigmatice in eos dicitur: qui cęcutiunt id est partī vident. Plaur⁹ in milite. Mirum est lolio viciantur te: tam vili tritico. Quid iā? Quia lusciosus. Verbero: ædepol tu quidem cęcus haud lusciosus. Nam lolio vitiari oculos testatur Ouidius fastorum libro primo. Et careant lolijs oculos vitiantibus agri.

Cornicum oculos configere.

XVI.

In actiōib⁹ est. M. Tullij: etiā si mihi imp̄sentiarū loc⁹ nō occurrit: p̄ eo qđ est veterū inuēta: tāq; nihil illi viderit reprehēdere & emēdare. Hiero. cōtra Rufinū apologetico sc̄do. Nāc vero quū varietate regionū diuersa ferāf exēplaria: & germana illa ātīquaq; trāslatio corrupta sit atq; violata: nrī arbitrij putas aut exp̄lib⁹ iudicare: qđ verū sit: aut nouū op⁹ ī veterē ope cōdere: illudētibusq; iudeis, cornicum (vt dī) oculos cōfigere. Quę metaphora vñ aut qui ī p̄uerbiū venerit: fateor me nō dū apđ idoneos auctores exploratius quicq; legisse: nisi qđ cōiectura ducor, Cornicū viuacitatē & cōcordiā huic adagio fecit

Adagiorum veterum Collectanea.

Mutuū muliscabunt,

VII.

M. Varro pleriq; librorū suorū puerbialis titulis indidit: e quib⁹ hic vnus est: mutuū muliscabūt. Qđ adagiū & apud Nonū citatur: & in Aufonianis Symmachiq; epistolis legit. A mulis se vicissim ore fricātibus sumptū. Quadrat in eos q se mutua talione mirantur ac laudāt. Quorū gloriosa cōmercia falsissime ridens Flaccus, Frater (inquit) erat Romæ cōsulti rhetor: vt alter Alteri⁹ sermone meros audiret honores. Grac⁹ vt hic illi foret: hic vt Mutius illi. Pauloq; post. Discedo Alcæus pūcto illius: ille meo quis? Quis: nisi Callimach⁹.

Senes mutuū fricant.

VIII.

Nō diuersum superiori sensum habet: in balneis natū adagiū hoc mō. Adrianus impator veteranū quēpiā seruuli pēnuria se marmoribus adfricantē cōspicatus: eū & seruis & sumptib⁹ donauit. Qđ alij veterani feliciter cessisse vidētes: ceperūt & ipsi cōplures sub oculis imperatoris se marmorib⁹ adfricare: vt hoc modo p̄cipis benignitatē elicerēt. At ille euocatis senibus: iussit vt alius aliū vicissim defricarēt: ita pueris nihil opus esse. Qui iocus in vulgi fabulam cessit.

Iumenta quoniā manibus carent: alterius fricōne indigent.

IX.

Scipionis Aemiliani Apophthegma: in eos qui quū nihil pulchri facinoris gerant: opus habent: qui magna de ipsis p̄dicent.

Lampada cursu tibi tardo.

X.

Ex antiquissimo ludorū ritu ductū. Eos Prometheus istituisse legit hoc mō: vt currētes facē gestarēt ardentē: eam defatigat⁹ cursu, p̄ximo tradebat; is itē defessus alij: ac deiceps alij alij successione tradebāt. Inde prouerbiū lāpada cursu tradere: p̄ eo qđ est: defessum alteri itegro suas partes tradere. Veluti si quis lectiōe defatigat⁹: qđ relinquit eēt ab alio legi iuberet. M. Varro de rustica. Nō cursu tibi lāpada trado. Cicero ad Herēniū. Nō eū quē admodū in palēstra qui tēdas ardētes accepit: celerior est in cursu cōtinuo, q̄ ille q tradidit: ita melior ip̄erator nouus q̄ accipit exercitū q̄ ille qui discedit. Propterea q̄ defatigat⁹ cursu, itegro facē: hic perit⁹ impator; imperito exercitū tradit. Persi⁹. Qui prior es: cur me i decursu lāpada possis?

In eo ipso stas lapide: vbi p̄co p̄dicat.

XI.

Ex multis auctōrib⁹ liquet in foro Romano lapidē fuisse editiorem vñ p̄co in auctiōibus res venales denūciabat. Ad quā rem alludēs Chrysalus Seru⁹ in Bacchidib⁹ Plautinis de sene quē argēto defraudabat. O stulte nescis iquit nūc vēdi te: atqui i eo stas lapide vbi p̄co p̄dicat. Significat igitur quēpiam suis p̄suis vēditioi interesse.

Desiderij Erasmi Roterodami.

tra pugnauit: sed fuga salutē quæsiuit. Inde græci prouerbiū arripuerunt: *Ne Hercules quidem contra duos.* Significantes neminē adeo viribus atēcellere: vt vnus pluribus par esse possit: nec fortissimo quidē viro pudendum esse: multitudini cedere

Aestimare leonem ab vnguibus. & alia in eūdem sensum
 εκ των υχουτορ λεοντα γινωσκειρ. XXII.

Est ex vna quapiā & leuicula re: toti⁹ cōiecturā facere: ex paucis multa: ex paruis maxia conijcere. Veluti si quis oē hoīs ingeniū & mētē ex verbo aliquo ppēdat. Solent em̄ ij qui leonē ip̄m nunq̄ viderūt: ex vnguibus tñ ostēsis, quātus sit coniecturā facere. Neq; dissimile huic Degestu sūmo iudicare. εκ γευματος γινωσκειρ. Et de fimbria texturam. εκ του κρασ πεδου του φασμα. de vultu Aethiopiē. του αιθιο πα εκ της οψεος. d fructu arborē εν του κ γρ πουτο Δενδρορ. De cauda vulpē cognoscere. η κερηοσ τη γλωπε κι μαρτυρει. Hæc oīa a græcis adagiōrū scriptoribus referūtur.

Amuffis alba XXIII.

Nulla delectu nulloq; discrimine quid fieri significātes: alba amuffi fieri dicimus. Est autē amuffis filiū quo cæmētarij parietes exequāt. Id est in Gellianis lucubratiōib⁹ his verbis. Nāq; illi oēs & eorum maxime græci multa & varia lectitātes in quas res cūq; inciderāt: alba vt dicitur) linea sine cura discriminis solam copiam sectati cōuerrebāt.

In albo lapidea linea alba. XXIII.

Eodem e fonte pmanuit & illud apud græcos percelebre adagiū Δεικωλιθω Δευκη σαθμι. in albo lapide alba linea. Ad hoc respexit Socrates i Charmine Platónico: dicēs se erga famosos adole scētes p inde eē: vt albam amuffim in albo lapide. Propterea q neq; discerneret: fati inter formas: & oēs ex quo amaret. Eī⁹ inde verba subscripsim⁹. Apud me quidē o amice nulla ppendēdi discernēdiq; facultas. Profecto p inde sum erga honesta idole claros ac albū filiū in albo lapide. ferme nāq; oēs eiusmodi hoīes mihi admodū placēt. Potest dici & in eos: qui obscura obscuris: dubia dubijs exponūt.

Canis i balneo. Græci sic. τι κυνι και βαλανκω. i. quid cari & balneo? XXV

Citatur pro græco vetustoq; puerbio a Rodolpho Agricola in ep̄la qdā quē egovirū toti⁹ Germaniē publico honore nomio: nominoq; hoc libēti⁹: q; puell⁹ hui⁹ discipulo su; vsus pceptore: nēpe Alexandro vuesphalo: vt huic filij pietatē illi tāq; nepotis debeā charitatē: verū ne Rodolphi nrī glā german⁹ p̄co faciā iui diosā: Hermolai barbāri: quē nemo (vt opinor) negat iter Italos: p̄ter sūmā morū innocētiā

Adagiorum veterum Collectanea.

se locū. Constat nimū Cornicē longissimæ vitæ esse auē; tū & cōcor
dię simbolū. Vt is videatur cornicū oculos velle cōfigere; quæ ea que
antiquitas magno cōsensu approbavit; dānare ac rescindere conat̄.

Fuimus Troes.

XVII.

Plutarchu s in eo libello cui titul⁹; quō laudare se q̄spiā citra inuidiā
possit; ap̄d Lacedæmonos trifariā chorū celebrari solitū scribit. Senū,
puerorū. Iuuenū. Et Senū quidē hęc erat cantio *αμμεσ ποτη
μην αλκιμο βεαραι*. Quo significabāt fuisse quōdā se robustos
iuuenes. Puerorū vero hęc erat cātlena. *αμμεσ δε γεσομεσθα
πολλω γαρ νεσ*. Ex quo futuros lōge illis meliores se p̄fitebā
tur. Iuuenes aut̄ sic canebāt *αμμεσ δεσμεραι δε λησ αυτα
ξεω*. Indicātes se iā id eē qđ vel illi fuissent vel hi futuros sperarēt;
ei⁹sq; rei paratos facere piculū. Inde puerbiallyter id fuisse dicebāt;
qđ perisse significabāt. Cui⁹ generis Tragicū est illud Fuim⁹ Troes
.i. iā nihil sum⁹ & Ciceronianū illud. Nos quoq; florūim⁹. Atq; ei⁹s
dē aliud de coniuratis supplicio affectis. Vixerūt. Ad idē facit Me
nedemus Terētian⁹ qui habuisse filīū dicit potius q̄ habere. Et plau
tinus leno miserrimū ait esse verbum habuisse.

Quondam fuerunt fortes Milesij.

XVIII.

Milesiorū mollites & lux⁹ vel adagio nobilitata est. De qb⁹ est illud
aristophanis i comēdia cui nomē pluto *παλαι ποτησαραλκι
μαμιλησιοι*. Quōdā fuerūt fortes viri Milesij; vt eos iā effemina
tos parumq; viros intelligamus.

Sexagenarios de ponte deicere.

XIX.

Ex historia natū puerbiū Oli in comitis Iuuenes p̄ tumultū senes de
pōtib⁹ cāpi Martij in qb⁹ suffragia ferri cōsueuerūt deturbarūt. Qua
de re meminit Ouidius. Pars putat; vt Iuuenes fserrēt suffragia soli;
Pōtib⁹ ifirmos p̄cipitasse senes. Inde sexagenarijs ferēdi suffragij
sus adeptū. Macro. Satur. j. Adimere vis doctis viris in verborū co
mitijs ius suffragādi tāq; sexagenarios maiores de ponte deicere.

Crambe bis posita mors.

XX.

Crābe brassicę herbe gen⁹ ap̄d Pliniū. Quā Suidas i cōiuijs adhibe
ri solitā scribit; p̄pterea q̄ ebrietatē arceat; verū recoctā adeo nause
am adferre; vt Gręc is i fastidijs puerbiū abierit; extare em̄ ap̄d illos
hmōi adagiū *Δισκραμβυβαναροσ*. i. Crambe bis posita mors
Ad qđ alludēs Iuuen. dū declamatiōis ei⁹s dē iterū atq; iterū auditę
tę diū innuit; Occidit (inquit) miseros. Crambe repetita magistrōs.

Ne Hercules quōdā vbi sibi vni a cōplurib⁹ insidias istruī sensisset nō cō
Hercules quōdā vbi sibi vni a cōplurib⁹ insidias istruī sensisset nō cō

Desiderij Erasmi Roterodami.

Ocnos igit onos. i. pigros asinos recte appellaueris qui nō i p̄imodo nullā bonā frugē adferūt: verū etiā aliorū labores corrūpunt. Hieronymus exēplīcā spartū torfit: at ij qui ei⁹ opa deprauarūt: Ocnī fuerūt. Quo noīe bona p̄seorū qui literas p̄sistent sunt digni. Ad hoc interi mirū: quur Plini⁹ eū pigrū appellari scripserit q̄ spartū torq̄ret: & nō asellū arrodētē. De eodē Ocno Pausanias i Ionia hmōi p̄uerbiū icrē buisse scribit. *συνει οκνον τινθωμι γα. i. Cōtorq̄t oculifunicū;*

Inter sacrum sum & saxum

XXVIII.

Quod adagiū de p̄plexis & ad extremū periculū redactis, inde forte defluxit. q̄ olim patres patrati saxo victimā feriebāt; quo sedere nihil habebat sanctius inuiolatiusq; . Sic enī apud Plautum Tindarus vnus e duobus captiuis iam deprehensis. Nunc ego omnino occidi Nunc ergo inter sacrum saxumq; sto nec quid faciam scio.

Asinus stramina mauult q̄ aurum.

XXIX.

Heracliti apophthegma i p̄uerbiū cessit. *οπισυρματα ανελεσθαι μαλλινη χρυσοι. i. asinos magis stramia optare q̄ aurum. In stolidos. quibus pessima pro optimis placent.*

Asinus inter simias. *ινος ει πιθηκοις.*

XXX.

Menāder in Comēdia cui Plotiū titulus, maritū devxorīs iūria q̄rētē inducit his verbis. Tū me cūctis notū sic faceret vxor hera. Meoq; denotaref̄ in vultu. Asinus inter simias fierē (vt aiunt) . i. vt oēs me lū dibrio haberent. Constat simiā esse aīalium omnium petulentissimā vt leonē etiā audeat per contumeliā exagitare: natibus illius infidēs Idem hodie vulgo dicunt simili metaphorā. Noctua inter cornices.

Dies omnia reuelat.

XXXI.

Tertullian⁹ in apologetico cōtra Ethnicos . Bene autē inquit: q̄ oīa t̄ps reuelat testib⁹ etiā vestris p̄uerbijs atq; sentētijis. Ex quib⁹ Tertullianī verbis colligere licet: Sophocleos illos senarios in p̄uerbiū olim trāsisse. Quos A. Gellius in noctibus refert *οπισσα γαντακ ρυπ τε μιδει ωσα πανθ ορωικαι παντ ακονωι, πανται ακα λυψει χρονοσ. i. Hic mihi occulta q̄n cūcta cōtuens. Et cūcta audies oīa reuelabit dies. Addit Gelli⁹ a poeta p̄uetusto: cui⁹ nomē sibi nō occurrerit scriptū veritatē t̄pris esse filiam. propterea q̄ verū nunq̄ perpetuo latet. Aliquando erumpit: vel tempore eruente.*

Quā quisq; norit artē: in hac se exerceat.

XXXII.

Hāc sniam Grēcis in p̄uerbio fuisse vel Cicero ip̄e testis est i Tusculanarū disputationū. j. libro. Eius hęc sunt verba. Sed hic quidē quis eruditus sit: sicut est: hęc magistro cōcedat Aristoteli: canere ip̄e doceat. Bene enī illo p̄uerbio grēcorum p̄cipitur: quā quisq; norit ar

Adagiorum veterum Collectanea.

& eruditionis arcē tenuisse; epitaphium de eo subscriptam.

Inuida clauerunt hoc marmore fata Rodolphum.

Agricolam r; Phrysijs pemq; decusq; soli.

Scilicet hoc viuo meruit germania laudis;

Quicquid habet Latum; Græcia quicquid habet.

Is igit Rodolphus in ea quā dixi ep̄la senarui Hand verpiēsi sūma & faciūdia & fide suadere conat; vt ludo literario p̄ficiat; aliquē; q̄ literas didicerit; nec ifanti physico aut theologo hoc muneris cōmittant; q̄ quū se quacūq; de re dicere posse cōfidat ip̄m dicere quid sit ignoret. Quid em̄ inqt faciet theolog⁹ aut physicus i ludo literario? nēpe: vt gr̄eci dicūt; id qđ canis i balneo. In balneis nullus est canū vsus. Nec admodū diffiūle illud. Musica i luctu. de ioco intēpestiuo

Intus canere. Græci sic. Ἀσπείδιος κιθαρίστος. Aspēdius citharēdus. XXVI.

Est pprii cōmodi causa quippiā facere cuiusmodi Citharēdi pleriq; nūc sunt magistrat⁹. puerbiū quidē a statua quadā citharēdi sumptum; hoc habitu; vt cithara in leuā trāslata fidibus introsūm versis non alijs; sed sibi canere videret. Nā qui populo canūt chordas auditorib⁹ ostēdūt nō sibi. Meminit & de statua & de puerbio. M. Tullius in Verrem actione tertia. Atq; etiā Aspēdium citharistā de quo sepe audistis id qđ est gr̄ecis in puerbio; quē oīa intus canere dicebant; sustulit; & in intimis ædibus suis posuit; vt etiā illū ip̄m artificio suo supasse videat. Salse p̄fecto Verris rapacitatē tetigit; Cicero; q̄ itus canētē i intimis ædibus collocari vt citharēdus ille quidē intus cecinerit; at Verres itime. Nec minus apte eodē est vsus puerbio in Rullū cōrra legē agrariā. Atq; hoc carmē inqt hic Tri. Pl. non vobis sed sibi itus canit. Ostēdit em̄ in ea oratiōe Cicero eā legē tāetsi popularis videret haud tamē populi sed decenniū vtilitati repertam.

Spartum rodentes.

XXVII.

σπονδο τρωρεσ. Id est Spartū rodētes. puerbijs vice dicebat vt Varro placet ignauos; sumptū a pictura Socratis. Cuius opa recēfens Plinius lib. iij. ca. v. Et piger inquit q̄ appellat ocnos Spartū torquēs qđ asellus arrodit. De eodē sensit Propertius his versibus. Dignior obliquo funē q̄ torqueat ocno. Aeternusq; tuā pascat aselle famam. Ferē autē idē picture gen⁹ & de; plus fuisse a Po. ygnoto Thasiodica tū. Quo quidē negat desidē & ignauū significatū; imo laboriosum & industriū poti⁹; s; cui vxor sit. pdi. a. Eoq; Pausanias ait nō marē asellū; sed feminā i pic. ura fuisse. Idē argumētū marmore celatū Romē duob⁹ visitari locis; i Capitolio & i hortis vaticanis hermola⁹ testis

B iij

Desiderij Erasmi Roterodami.

Prouerbialis est versiculus primū a Caluopoeta in Pōpeiū scriptus. Deinde in oēs parū viros trāslatus. Extat autē apud Iuuenalem.

Manibus pedibusq; niri. Oibus nervis. Noctesq; diesq;. XL.
Prouerbiū est comicū; quo vehemēs admodū conat⁹ significat; vt p man⁹ industriā efficiēdi; p pedes celeritatē intelligamus. Dauus in Andria Terētij; Ego hoc Pāphile tibi p seruitio debeo conari mani bus pedibusq; & Nervos intēdere ac eundē sensum p̄inet. Cice. ad Qui. fratrē. Sic contēde o b⁹ nervis & facultatibus. Itē qñ perpetuā, assiduitatē itelligi volum⁹ dicim⁹ noctesq; diesq; nos gppiā facere Remis ac velis. XLI.

Festinatiōis cuiusdā mirificę significationē habēt hęc adagia. Plautus in Asinaria. Remig⁹ oveloq; quātū poteris festina & fuge. i. q̄ cyf sine. Et alatis pedibus iugere in vulgari sermone est. Et volare pro festinatē ire. Inuenitur & hoc; velis equisq; pro q̄ocyssime.

Vertere Vela. XLII.

Pro eo qđ est in aduersum mutare sniam atq; institutū; a nauigatiōe sumpta metaphora. Plautus in Epidico. Vt cūq; in alto vētus est. Epi dice; ex imo velū vertitur. Quā sniam Terenti⁹ omīssa figura extulit his verbis i hecyrā eāq; Donat⁹ Catho⁹ icā eē monet. Profecto hoc sic est vt puto; oibus nobis vt res dant sese. ita magni atq; hūiles sumus Terre filius. Celi filius. XLIII.

Veteri puerbio hoies obscuro ignobiliq; gnē pgnati terre filij noia banf; p̄pterea q̄ terra sit cōis oim rerū parēs; q si sibi virtute sua nobilitatē pepūssent; noui hoies dicebant. Persius. Pręsto est mihi Mani⁹ hēres p̄gēies terre; q̄re ex me; quis mihi quar⁹ sit pater; hau d prōpte dicā; tñ adde etiā vnū; V nū etiā; terre est iā filius. Cicero ad atticum. Et huic terre filio nescio cui cōmittere ep̄a; tātis de reb⁹ nō audeā Idē ad Trebatiiū. Corneli⁹ quidē tu⁹ familiaris summo gnē nat⁹; terre filio⁹. Et Iuuenalis. Vñ fit; vt mali fraterculis eē gigātū. ad puerbiū alludēs. Si quidē Gigātos e terra p̄genitos poete fabulāf. Itidē hoies ignotos & subito appētes Celi filios vocabāt; veluti e celo demissos. Cuiusmodi apđ mosen Melchisedech sine patre sine m̄se iduct⁹ est

In luto hērent. Hērent in salebra. XLIIII.

Terētius in phormione. In eodē hēntas luto. a viatorib⁹ trāslatū. In luto aut siue in salebra hēre dicunt; qui re p̄plexa & ipedita explicare se nequeūt. Quēadmodū qui in luto hēret; si alterū educant pedē altero altius immergunt. Rursus vt hūc extrahūt; alter est infigēdus.

In aqua hāret. XLV.

Priori nō ita dissimile est apud Ciceronē officiorū libro. iij. Dicit il

Adagiorum veterum Collectanea.

rem/in hac se exerceat. Simillimum est illi quod alio loco posuim⁹
Nesutor vltra crepidam.

Aurum lapide; auro mens hoīm exploratur. XXXIII.

Inter multas Chilonis Lacedæmonij sententiās; hæc potissimū erudi-
tos delectauit; Cote quidē & Indice (sic enī is lapis latine dicitur) au-
rum examinari; verū ne fit adulterinū. verū auro dignosci hoies; bo-
ni ne sint; an contra. Quæ sententia potest & hūc in modum efferri
Cote aurū explorant hoies; at ipsi homines auro explorantur

Ne Momus quidem hæc carpat. XXXIII.

De reuoluerēte absoluta atq; irreprehensibili. Plato in libris de rep.
philosophiæ studiū ne a momo quidem carpi posse dicit. Erat autē
Moms reprehensionis deus; qui Veneris sandalium reprehendit;
postq̄ in ipsa Venere nihil inueniret quod reprehenderet.

Diomedæa necessitas. Διομελεια ανεγκη. XXXV.

Plato de rep. li. sexto. Diomedæa (vt aiūt) necessitate cogēt ea face-
re quæ isti pbauerunt. Significat autem necessitatem ineuitabilem.

Sutorium atramentum. XXXVI.

Cicero ad Petū. li. epi. nono. Jam pater ei⁹ accusat⁹ est a. M. Antonio
Sutorio atramēto absolutus putat⁹. Subesse puerbium videt⁹. verū ob-
scurius. Significat absolutū esse reum iudicū corruptela non sine in-
famiā tñ. Est enī eiusmodi atramentum sutorium; vt neq; magnope-
re atram notam imprimat; neq; nullam tamen illinet maculam.

Fucum facere. XXXVII.

Est dolosa ymagine fallere. Terētius. Fucus factus mulieri. Cice. ad
Quintum fratrem. Si eū qui tibi promiserit; fucum (vt dicitur) face-
re velle senseris; vt te id audisse & scire dissimules. Vnde fucos p
simulatione accipimus. Et officias pro obscuracione rei.

Calculum reducere. Apponere calculum. XXXVIII.

Mirū ni puerbialis est metaphora qua Cicero vsus est in Hortensio
Nonio teste. Itaq; tibi cōcedo qđ in duodeci scrupis olim; vt calcu-
lū reducas; si te alicuius dati peniteat. Translatū apparet aut a ratio-
cinātib⁹; aut certe a latrūculo lusu. Est igit calculū reducere: reuocare;
si quid imprudētī⁹ cōcesseris mutareq; factū cui⁹ te peniteat. Id p
pmodū exponēs Politian⁹. Qm̄ inquit moti semel peniteret; cōce-
di sibi postulare; vt calculū reduceret. puerbii⁹ simillimū est & hoc
Apponere calculū p eo qđ accellionē adiūgere. A ratiocinātib⁹ de-
ductū. Vt & si iā oli amas plurimū; tñ & hūc calculū ex mea cōmēda-
tiōe veli accedere. Et alb⁹ calcul⁹ p studio & fauore apud Plī. Ceciliū

Qui digito scalpunt vno caput.

XXXIX.

Desiderij Erasmi Roterodami.

Proflcus ex Rhetica; ex Africa Classicus; inde dictū Rethicorum (vt
Plerūq; dolor etiā uenustus facit) non illepidū ferebat. Dedi malum
 & accepi. Quo quidē adagio licebit vti; quoties eiusmodi permuta-
 tio videbitur facta; vt malū pro malo sit redditū. Veluti si quis pater
 improbum generum dedisset & improbam item nurū recepisset.

Clauum clauo trudere.

L.

Est vitiū vitio. malū malo. vim vi. dolū dolo. improbitatē improbita-
 te retundere. Amor amorē velut clauus clauū pellit. Maledicis ma-
 ledictis repugnandū; audaciaq; audacia veluti clauus clauo repellē-
 da. Vtitur hoc adagio diu⁹ Hieronymus. gręce sic dicitur: **ωατρα**
λορ εφε κρουσασ πατραλω. i. clauum clauo pepulisti.

Malo nodo malus quærendus est cuneus.

LI.

Haud ita dissimilē superiori sensum habet. hoc est cum impudenti-
 bus impudentius agendum; cum astutis astute; cum maledicis male
 dice; cum ingratis ingrate. Est & hoc apud Hieronymum.

Si tibi machera est. & nobis vrbina est domi.

LII.

Simillimū est illi Hieronymiano. Sūtq; verba Chrysalī in Bacchidi
 bus plautinis minas minis ref erētis; & militis sequitiā sequis dictis retū-
 dentis. Nam machera & vrbina vtrūq; genus teli est. Si tibi machē-
 ra est; & nobis vrbina est domi. Si tu militariter ferociterq; nobiscus
 agas; habemus vicissim; quo ferociā tuam frangamus.

Suo sibi hūc iugulo gladio. Suo telo. icidit i foueā quā fecit. LIII.
In adelphis Terētij Mitio senex fratris sequitiā increpās hmoi vtitur
 snia. Hoc vñ adfert vitij senecta; attētiore ad rē sum⁹ i q̄ op̄. Eadē
 Demea suo loco in fratre retorquēs; Postremo nō meū illd̄ verbū fa-
 cio inq;: qđ tu Mitio bñ & sapiēter dixisti dudū. Vitiū cōmune oim
 est q; nimīū ad rē i senecta attēti sum⁹; hāc maculā nos decet effuge-
 re. Hāc snia posteaq̄ fratre cōstrinxisset ne agrū quē petebat possit
 negare subiecit. Suo sibi hūc iugulo gladio Qđ adagiū & alibi apud
 eū poetā repit. Eo vtemur elegāter / si qñ occasiōe in eū ip̄; a quo eā
 accepim⁹ erim⁹ vsi; aut quēpiū ex ipsi⁹ oratiōe coarguem⁹ aut qđ p
 se dixit ille / nos cōtra eū facere docebim⁹. deniq; quoties quācūq; rē
 in eū a quo fuit. pfecta retorq̄bimus. Eiusdē figure est plautinū illud
 in Amphitryone. Atq; hūc telo suo sibi malitia sua a foribus pellere
 Et hēbraico puerbio; q̄ re aliū captarat; ip̄e capit; in foueā quā ip̄e
 alijs p insidias struxerat dicit icidisse; & laqueo cap⁹ quē tetederat

Intrare Crabrones. & itē alia parēmenia similis.

LIIII.

Nemini dubiū esse puto; nullā eē plautinā sniam quin eadē puerbiū
 dici debeat. Tātus em̄ est hui⁹ poetę lepos ātiquitasq; vt singule illi⁹

Adagiorum veterum Collectanea.

le qdē multa multis locis: s; aqua h̄eret (vt aiūt) Significat autē Epicu-
rū parū secū disputatione cōstare: seq; ip̄m inuoluentē: dū ea q̄ dici-
alibi; pugnāt cū ijs q̄ alibi dixit: itaq; fluctuare: neq; ifolido cōsistere.

Semp aliquid nō adfert. Africa. αει φερει τι λιβυηκακονι.

Semper fert Africa mali quippiam.

XVI.

Quod quidē in eos dici pōt: qui nouas res semp aut molliunt ip̄i aut
renūciant. Vnde natū sit adagiū. Plinius in naturalis historiē lib. viij.
ca. xij. ad hunc modū exponit. de leonibus agēs. Magna inquit his
libido coitus; & ob hoc marib⁹ ira. Africa hęc maxima spectat: iopia
aquadū ad paucos annes cōgregātib⁹ se feris. Ideo multiformes ibi-
nialium partus: varie feminis cuiusq; gñis aut vi aut voluptate miscē-
te: vñ etiā vulgare gr̄ecis dictū. Sēper aliquid noui Africā a fferre.

Quot seruos habem⁹ totidem habemus hostes. XLVII.

Id adagij positū est a macrobio in cenatū Saturnaliū libro prio his
quidē verbis. Vnde putas arrogantissimū illud Manasse prouerbiū:
quod iactatur: totidem nobis hostes esse: quot seruos? Nō habemus
illos hostes sed facimus. Quæ sententia huc p̄inet: ne quid illis tāq̄
amicis fidamus qui nos metu colunt: non amore: neu nobis tyrānicū
illud placeat: Oderint dum metuant.

Sophocles laudiceni

XLVIII.

Quod puerbiū vt pleni⁹ intelligamus: libet ipsi⁹ Plinij Ceciliij verba
paulo altius referre: quibus salustissime profus quorundā a dolescentū
ridiculā ambitionē describit. At hercule inquit ante memoriā meā
ita maiores natu solēt dicere: ne nobilissimis quidē a dolescētulis lo-
cus erat: nisi aliquo cōsulari p̄ducente. Tāta veneratione pulcherrī-
mū munus colebat. Nūc refractis pudoris & reuerentiæ claustris oīa
patēt oibus. Nec inducunt: sed irrūpunt. Sequunt auditores aut ho: i
bus filies; cōducti & redēpti; mācipes. Cōuenit a cōductis & redēptis
in media basilica tā palā s̄portulę q̄ in triclinio danf. Ex iudicio in iu-
diciū pari mercede trāsit. Inde iā nō inurbane. σοφοκλειστοιτρο-
τουσοφουσ καλεισθαι vocant. Isdē latinū nomen impositū est
Laudiceni. Vtroq; vocabulo notant ij qui dicēdi laudē inaniter affe-
ctāt. Sophocles em̄ gr̄ce eū sonat qui sapiēs vocat: & laudiceni di-
cūt: q̄q̄ in priore allusio est ad poetæ nomē in altero agētis vocabulū
Vtrūq; nomē ad cōductos illos laudatores referri potest.

Dedi malum & accepi.

XLIX.

Idē Plinius Cecilius in ep̄is. Cecili⁹ inquit Classic⁹ homo fedus &
aperte mal⁹ p̄cōsulatū in ea pte hoc est in Bæthica nō min⁹ violēter
q̄ fordide gesserat: eodē anno quo i Africa Marius priscus. Erat autē

Desiderij Erasmi Roterodami.

riosos: qui si quid pauperi muneris donauerit: i magno bñficio nũ-
erãt atq; deo iactãt i putãtq;: at cõtra quãtũ ab eoyicissim officij obse-
quijq; receperint. id vero nõ meminerũt; quũ iuxta Plautũ hostimen-
tũ sit opera p pecunia. Festo p õpeio hostimẽtũ est beneficij pẽfatio.
Admonendũ & illud: Par pari referri prouerbij faciẽ habere quẽdã.

Quasi piscis: itidẽ est amator lenẽ; nequã est; nisi recẽs. LIX.
Lena dignum verbum. Verum id hodieq; in prouerbio est: hospite
triduanum itidem vt piscem obolare naribus.

Ad suũ quẽq; hoĩem quãstũ æquũ est esse calidum. LX
Eiusdem est lenã.

Necesse est facere sumptum; qui quẽrit lucrum. LXI.
Prius damnum est faciendum; ei qui lucrum cupit. Id quod vulga-
to prouerbio dicunt. Vacuis manibus non facile falcones reuoca-
ri. Nec piscem sine esca capi.

Fortiter malum qui patitur; idẽ post potitur bonum. LXII.
Notissima sententia.

Lupus est hõ hoĩ non hõ: qui qualis sit non nouit. LXIII.
Monet ignotis tamen si probi videantur non esse confidendum.
Festo die si qd pdegeris: p festo egere liceat; nisi pecceris. LXIII
Ab Euclione sene parcissimo dicitur. Dogma est: ne in solemnibus
sumptib; ita profusi simus; vt non sit; quo quotidianũ feramus. Fe-
sti dies vel sacris offerendis; vel diurnis epulationib;: vel ludis in ho-
norem deorum: vel ferijs obseruandis celebrabantur. Profesti ad rei
priuatã publicãq; administrationem concedebantur.

Ferre iugum LXV.
In Curgulioẽ Palinurus. Iã ne inquit fert iugũ: De puella p cõtã; nõ
per ætatẽ virũ reciperet. Id em̃ significari quẽ sequitur satis arguit.
Nam respondet cõtinuo adolescens. Tam a me pudica est; quasi so-
ror mea sit. Hoĩ. in odis. Nõdum subacta ferre iugum valet ceruicẽ.

Nemo ite quenq; prohibet publica via. LXV.
Id est; quod palã atq; in medio propositũ est; eo ius est vniciq; vti.
Flamma fumo est proxima. LXVI.

Qui malũ euitare cupit; is mali fugiat occasionẽ oportet. vt qui cor-
rupti nolit; a corruptorũ consuetudine absteat; qui cubare nolit; ne
det osculũ. Nã addit protinus. Fumo cõburi nihil potest; flamma põt.

Quẽ nuce nucleum esse vult; frangit nucem. LXVII.
Qui commodum quãrit; a labore ne abhorreat.

Verberare lapidem. LXVIII.
Plane si meretrix amatorẽ monet; ne seruũ qui iã ad verbera obdã

Adagiorum veterum Collectanea.

clausulæ p adagijs vsurpari a doctis possint. Quur em̄ id non fiat in Plauto Comico; & Comico tā sentētiōso; tā falso; tam venusto; qđ in Homero veteres factitarūt: cui⁹ (vt scribit macrobius) singula α πο φ θ εκ μα τ α vice, puerbiorū passim oēs in ore habebāt: Quare neq; pigē dū neq; infrugiferū duxi; vetustissima q̄q; ex illius fabulis recen fere. Occurritq; illud in primis ex Amphitriōe: Irritabis Crabrones qđ in mulierū īgeniū est dictū: qb⁹ iratis si repugnes; magis puoces; neq; patiunt si quis cōtra ipsarū opinionē cōtēdat. Vfus est hoc adagio Hieronymus in ep̄tis. Est aut Crabro ifecti gen⁹ aculeo pestilentissimo. Refert Plini⁹ naturalis historię li. xj. ca. xxj. Crabronum ictus haud temere sine febrī eē. Additq; auctores eē; ternouenis hui⁹ aīan tis pūctis interfici hōiem. Hanc ip̄am sniam alia metaphora Plaut⁹ idē sic extulit; nō dubiū quī puerbiallyter. Bacchæ bacchati si velis aduersari; ex ifana ifaniorē facies; feriet sepi⁹; si obsequaris vna te soluas plaga. Cōsueuerūt aut mulieres bacchates obuios thyrsis ferire.

Vitam humanā plus aloēs habere q̄ mellis. LV.

Est in eadē fabula hmōi sentētia; sub Alcumenē psona. Ita cuiq; cōparatū est in etate hōim; Ita dijs placitū; voluptati vt mētor comes cōsequat. Quin incōmodi plus maliq; ilico adfit. Eā ne quid dubita remus, puerbially esse; Apuleius effecit; cuius hęc sunt verba in floridis. Sed verum verbū est, pfecto quod aiūt; nihil quicq; tā, psperere diuinitus hōibus datum; quin & tum admixtū sit aliquid difficultatis.

In aere piscari; Venari in mari. LVI.

In asinaria a Libano vtrūq; puerbiū dictū est; qui cū ab hero Deme neto vxorē ei⁹ argēto defraudare iussus esset; significās fieri nō posse vt a muliere tenace quicq; auferetur; Iube; iquit) vna me opa piscari in aere. Venari aut retiaculo in medio mari. Quo verbo recte temur quando negabimus ibi quærendū esse quippiā; vbi inueniri minime possit. Vt si quis in opibus aut voluptatibus beatam vitā quærat. Qui bus quidem metaphoris Boetius etiam in carmine vtitur.

Nudo vestimenta detrahere. LVII

Liban⁹ idē ab Hero monit⁹; vt ab ip̄o p fallaciā auferret argētū; quo filio amica emeret. Maxias iquit nugas agis nudo detrahore vestimē ta me iubes. Significās videl; ibi heram callidiore aetere nq; esse q̄ vt defraudari queat; hic hero nihil etiam esse; quod auferatur

Hostiantum est opera pro pecuniā. LVIII.

Lenę Claretę verba sunt in eadē fabula; ad adolescētē sua bñficia ex probrantē meretricibus. Tu mulierē amabas; missa est; ego pecuniā; dediisti; neutri ē qđ alteri exprobret. Cōuēiet hoc d. d. mī quos dā glo.

Desiderij Erasmi Roterodami.

riosos: qui si quid pauperi muneris donauerit: i magno bñficio nũe-
eāt atq; deo iactāt i putātq;: at cōtra quātū ab eo vicissim officij obse-
quijq; receperint. id vero nō meminerūt: quū iuxta Plautū hostimen-
tū sit opera p pecunia. Festo pōpeio hostimētū est beneficij pefatio.
Admonendū & illud: Par pari referrī prouerbij faciē habere quēdā.

Quasi piscis: itidē est amator lenē: nequā est: nisi recēs. **LIX.**
Lena dignum verbum. Verum id hodieq; in prouerbio est: hospite
triduanum itidem vt piscem obolare naribus.

Ad suū quēq; hoīem quæstū æquū est esse calidum. **LX**
Eiusdem est lenæ.

Necesse est facere sumptum: qui quærit lucrum. **LXI.**
Prius damnū est faciendū: ei qui lucrum cupit. Id quod vulgus
to prouerbio dicitant. Vacuis manibus non facile falcones reuoca-
ri. Nec piscem sine esca capi.

Fortiter malum qui patitur: idē post potitur bonum. **LXII.**
Notissima sententia.

Lupus est hō hoī non hō: qui qualis sit non nouit. **LXIII.**
Monet ignotis tametsi probi videantur non esse confidendum.
Festo die si qd. pdegeris: p festo egere liceat: nisi pepceris. **LXIII**
Ab Euclione sene parcissimo dicitur. Dogma est: ne in solennibus
sumptib⁹ ita profusi simus: vt non sit: quo quotidianū feramus. Fe-
stus dies vel sacris offerendis: vel diurnis epulationib⁹: vel ludis in ho-
nore deorum: vel ferijs obseruandis celebrabantur. Profesti ad rei
priuatæ publicæq; administrationem concedebantur.

Ferre iugum **LXV.**
In Curgulioe Palinurus. Iā ne inquit fert iugū: De puella p cōtās: nū
per ætatē virū reciperet. Id em̄ significari quē sequitur satis arguūt.
Nam respondet cōtinuo adolescens. Tam a me pudica est: quasi so-
ror mea sit. Hoī. in odis. Nōdum subacta ferre iugum valet ceruice.

Nemo ire quenq; prohibet publica via. **LXV.**
Id est: quod palā atq; in medio propositū est: eo ius est vnicuiq; vti.
Flamma fumo est proxima. **LXVI.**

Qui malū euitare cupit: is mali fugiat occasionē oportet. vt qui cor-
rūpi nolit: a corruptorū consuetudine abstineat: qui cubare nolit: ne
det osculū. Nā addit protinus. Fumo cōburi nihil potest: flāma pōt.
Quē nuce nucleum esse vult: frangit nucem. **LXVII.**

Qui commodum quærit: a labore ne abhorreat. **LXVIII.**
Verberare lapidem. **LXVIII.**
Planessū meretrix amatorē monet: ne seruū qui iā ad verbera obda-

Adagiorum veterum Collectanea.

ruerat pulset; ne manū lederet. Noli inquit amabo verberare lapidē
ne perdas manū. Ape quadrat in eos: qui cū ijs iurgio aut maledi
ōis certant; qui huiusmodi rebus pascuntur non offenduntur.

Vorare hamam.

LXIX

Est eas res auide appetere; quibus capti in perniciem trahamur. Di
ctum est a Curgulione parasito; de lenone epistolā qua decipiēdus
erat legere incipiente. Simili translatione eandē rē dicit in Bacchi
dibus Chrysalus. Nunc ab Trasenna hic turdus lubricum petit.

Intra praesepis suas.

LXX.

Hoc est certo ac tuto. Plautus in Cassina. Scit si id impetret futurū:
quod amat; intra praesepis suas. i. certū ac paratum. Nam quod intra
septa nostra clausum non pōt effugere. Dicitum est in senem datem
operā; vt ancilla quā amabat; villico suo nuberet; hoc quidem consi
lio vt insciente vxore quando vellet ea rursi potiretur. Idem in rudē
tibus. Ad herum arbitrum vocat me hic; intra praesepis meas.

Aliquam reperietis rimam.

LXXI.

A piscibus aut auibus captis translatum videtur. in hoies calumnio
sos; qui quāvis mala in causa aliquid inueniunt; quo iudicio elabantur.
Hōi. Effugiet tamen haec sceleratus vincula Proteus.

Necessum est vorfis gladijs depugnariet. LXXII.

Hoc est diuersa ratione res est tentanda.

Nunc nos collatis signis depugnabimus. LXXIII

Est cominus pugnare. ex Homero sumptū in puerbijs apud doctos
venit. Cominus pugnare dicimur; quoties in disputādo ijs argumē
tis vtimur; quae ad rem proprie maximeq; pertinent.

In saltu vno duos apros capere.

LXXIII.

Est eadem in re duos deprehendere. Chalinus in Cassina. Iam ego
vno in saltu duos apros capiam.

Frigidam aquam suffundere.

LXXV.

Est beneuolentiā hoim inter se amanti obtredationib⁹ frigidiorē lā
guidiorēq; facere. Quā frigidā aquā suffundere est etiā adiutare; &
incitare. id quod elici pōt ex libris pādectarū. Lena i Cistellaria ma
tronas iuscat; q; quū corā meretricib⁹ sint blādissime; clā tñ inuideāt
maritosq; suos ab earū amore quātū possunt conant auertere. Ea res
qnū lenē vehementer indigna videre; Ita nostro inquit ordini palā
blādīuntur; clam si occasio vsq; est; aquam frigidā subdole suffundūt.

Confringere tessaram

LXXVI.

In eadē fabella amator iureiurādo alligasse se dicit; q; lenē filiam du
ctur⁹ cēt; eoq; pcat; ne se piuriū fieri patiat; si filiā non duxerit. Ad q

Desiderij Erasmi Roterodami.

lena his verbis respōdit. Ab iquit querere vbi tuo iurādo fatis sit sub-
fidij; hic apud nos iā cōfregisti tessarā. A mensura frumētaria ductū
videri potest; vel a tessara signo hospitali.

Quod dedi non datum vellem. LXXVII.

Sermo quo quis ferei quæ facta est; nec iam in se ita fieri potest, pe-
nitere significat; atq; in posterum cauturū ne rursus faciat; qđ iterū
peniteat. Quē ne quis prouerbialē fuisse dubitet; eiusdē lenę verba
ascribam. Inter nouam rem verbum vsurpabo vetus. Quod dedi; nō
datum vellem; quod reliquum est non dabo.

Mihi istic nec feritur; nec metitur LXXVIII.

Apud Plautum est in epidico. Hoc est ista ex re mihi nec commodi
quicq̄ esse potest; nec incommodi.

Nihil homini amico est oportuno amicus. LXXIX.
Est id quidem eadem in fabula. Verum ea sententia græco puerbio
sic effertur. Importuna beneuolentia nihil à similitate distat. Intem-
pestiuum enim officium plerūq; odium pro gratia refert.

Farcire centones. LXXX.

Est aures auditoris gl'iosis fabulis obtundere. Ita em̄ Periphanes in
Epidico militiā pugnās suas militari more narrare parāti. Qui tu in-
quit aliū queras; cui cētones farcias. i. cui tu gl'iosa mēdacia narres?

Aliter catuli longe olent aliter fues. LXXXI.

Quo verbo significatum est; non veste solū dignosci hoīem ab hoīe
verum est natiuum quiddam genuinū ac proprium in vnoquoq; qđ
in ipso vultu oculisq; eluceat. quo liberum a seruo; generosum a rusti-
co; probum ab improbo facile discernas. Inde illud apud Fabiū. Ne
faciem quidem liberi hominis habet.

Ab vnguiculo ad summum capillū. Homerus. εσ πο
δασεν ηεφαλῆσ. LXXXII.

Ita loq̄bant veteres; quū totū hoīem quāt^o esset significarēt. Piaut^o in
Epidico. Cōtēpla epidice vsq; ab vnguic'lo ad capillū summū. Qua-
re si cui^o hois ingeniū moresq; oēs plane cognitos innuere volumus;
eiusmodi nobis hoīem ab vnguiculo vsq; ad summū capillū p'spectū
esse non inuenuste dixerimus. Hoī. Talos a vertice pulcher ad imos.

Tragulam iniicere; Fabricam facere. LXXXIII

Vtrūq; significat dolos ad decipiendū struere. Vñ & machinari pro
arte moliri traductū est. Apoc ides in Epidico Plauti. Tragulam in-
te iniicere adorianatur. Rursus alibi. Nescio quam fabricam fecit.

Malam messem facere. LXXXIII.

Epidicus in eadē fabula. Sed vt acerbū est; p benefactis quū malam

Adagiorum veterum Collectanea.

messem metas. i. intolerandum est pro beneficio maleficū recipere. Cl-
cero. Vt sementem feceris ita & metes.

Ego quoq; Pol metuo; ne lusciniolę defuerit cātus. LXXXV.
Apud Plautū est in Bacchidibus. Vbi quę re capiā ita abundare signi-
ficamus; vt ea nunq̄ possit deesse. veluti mulier verba: Ciceroni oratio
nem; sophistę cauillum.

Ad viuam cutem.

Hoc est ad nuditatē vsq; vt nihil reliqui fiat; præter corp⁹ nudū. Chry-
salus eadem in fabula. Tondebo auro vsq; ad viuam cutem.

Aspergere aquam.

Est animū reddere ei qui præ subito dolore a se fuerit alienat⁹ Qd̄ fere
euent; quib⁹ repēte subitanē malū obiicit. Solēt ita aspsa in faciē aqua
reuocato a corde sanguine ad se redire. Plautus. Aspersisti aquam.

Aspergo. Olfacio. Deuoro.

Est nōnunq̄ & in simplici verbo puerbialis trāslatio; vt in eo qd̄ modo
possum⁹, Aspergo quod nō raro vsurpat Cicero p̄ leuiter cōtaminare.
in Vatiniiū. Cui tu nōnunq̄ labeculā aspergis. Atq; ibidē. Nequa ex tua
indignitate illi⁹ dignitati labes aspgi uideat. Et sæpe alias aspgere cō-
tumelia; aspgere ioco; aspgere dīcterijs. Itidē vt Olfacere p̄ suspicari;
subolere in suspitione esse. Olfacere, p̄ curiose atq; obseruātē uestigare
Deuorare, p̄ eo qd̄ est rē sensu acerbā; ueluti sine sensu p̄ ferre; trāslatōe
sumpta ab ijs qui amaras potiōes aut catapotia inuito palato absorbēt.
Vnde apud Ciceronē & Fabiū; deuorare tēdiū; absorbere molestiam.

Valere pancraticę; athleticę; pugilicę; Basilicę. LXXXIX.

Apud Plautum hæc sunt pro eo quod est valentem integrisq; uiribus
esse. Apud eundem musice uiuere; pro uoluptarie ac genialiter. Basilis-
ce ualere; belle ac magnifice.

Acetum habere in pectore.

Est salem acrimoniamq; habere. Aliquoties apud eundem poetā legi-
tur. In Bacchidibus. Nunc experiar sit ne acetum tibi cor acre in pecto-
re. Et habere salem. Terentius. Qui salem habet quod in te est.

Homo homini dæmonium

αρθρωτος αρθρωτου δαιμωνιον. hoc est hō homini dæmoni-
um uel deus. In eū conuenit qui subitam & insperatā attulit salutē; qui
ue bene de alio meretur. Nihil enim aliud putabant homini deū esse q̄
prode se homini. Vnde Virgilius. Deus nobis hæc oia fecit. Et Plini⁹
hist. mundi lib. ij. Deus est inquit; iuuare mortalem.

Tāgere hulus. Tāgere uiuū. Hāc anagyrim ne moueas. XCII.
Quū id dicim⁹ qd̄ alij maxime dolet; hule⁹ tāgere dicimur. Terē. Quid

Desiderij Erasmi Roterodami

minus necesse fuit; q̄ hoc vlcus t̄gere: Vbi prouerbiū donatus subesse iudicat. Eūdē ferme habet sensum viuū t̄gere. Eiusmodi contumeliā dicere quē vere doleat. Hermolaus. Hanc anagyrim vt medicorū pro uerbio vtar / ne moueas. Est autem Anagyris herbæ genus.

Pythagorica adagia.

XCIII.

Nemini dubiū est quin plēraq; Pythagorę dicta in puerbia abierit. Cuius apud veteres tāta erat admiratio: vt ei⁹ dogmata per oēm Italię regionē eam q̄ olim magna Græcia dicebatur æris incisa tabulis seruarētur. E quibus Hieronymus nonnulla contra Rufinū commemorat.

κοινὰ θιλῶρ παντα.

XCIIII.

Id est amicorū cōmunia oīa. Quod adeo in vulgi sermone abiit: vt a comica etiā persona apud Terentiū prouerbij noīe referatur. Nā vet⁹ quidē inquit hoc verbum amicorum inter se communia esse oīa. Etiam si hæc sententia apud Platonem Euripidis nomine citatur.

Est amicus alter ipse. ετερος αυτος.

XCV.

Quo monemur: ne secus de reb⁹ amicorū q̄ de nostris ipsum cogitem⁹. Dicunt græcivnam esse animam duorum corporum. μια ψυχη

Duorum temporum maxime habenda est ratio: mane et vesperi.

XCVI.

Hoc est eorum quæ gesturi sumus: & eorum quæ gesserimus.

Post deum veritatem colendam.

XCVII.

Quæ sola deo proximos homines facit.

Ænigmata Pythagorica.

XCVIII

Verū ænigmata illa pprius ad puerbialē figurā accedunt: q̄ vt idē testis est Hieronymus, Aristoteles diligentissime suis in libris prosequitur.

Stateram ne transilias.

XCIX

Hoc est ne quid ab æquitate deslectas.

Ignem gladio ne fodias.

C.

Id est iratum & tumidum animum verbis maledicis ne laceffas.

Coronam ne carpseris.

CI.

Id est: Leges vrbium serua.

Cor ne comederis.

CII.

Id est mœrorem ex animo rejice.

Quum profectus fueris ne redeas.

CIII

Hoc est. Post mortem; vitam hanc ne desyderes.

Hyrundinem in domum ne recipias.

CIIII

Id est, garrulos & verbosos sub eodem tecto non habeas.

Per publicam viam ne ambules

CV.

Id est, ne multorum sequaris errores.

Adagiōrum veterum Collectanea.

Oneratis sup̄ imponendū onus; deponētibus nō cōmittēdū. **CVI.**
Hoc est, ad virtutem incedentibus augmentanda præcepta; tradētes se ocio relinquendos.

Super Chenice non sedendum.

CVII.

Id est nō laborādū de victu crastio. Est enī chenix escę diurnę mēsurā.

Tria Apollinis oracula.

CVIII.

Verū hæc atq; hmōi tāetsi, pbabile est olim in puerbijs fuisse tñ nō est i-
stituti p̄sentis oīa p̄sequi; quis enī esset futurus finis? Verū ea dūtaxat;
q̄ ab idoneis auctorib⁹ puerbiallyter sunt vsurpata. Quorū est illud in pri-
mis ex trib⁹ Apollinis oraculis vnū. Nil nimis, qđ apud Platonē Socrate-
tes, p̄vetere dicto sitat. Qui & Comic⁹ poeta; apđ quē nulla snia locū ha-
bet; q̄ nō sit, puerbially; maxime q̄ Sose & liberto & coquo sit tributa. Id
apprime eē vtile in vita arbitror vt ne quid nimis. Socrates i Charmide
Platonis testat̄ tria hæc p̄cepta p̄ foribus tēplorū Apollinis iſcripta ex-
titisse $\rho\upsilon\omega\theta\iota\ \sigma\epsilon\alpha\nu\tau\omicron\upsilon\pi$, id est nosce te iſpum, $\mu\eta\ \delta\epsilon\ \rho\alpha\ \rho\alpha\ \rho$, i. nihil ni-
mis & tertiu. Spōsioni nō deasse iacturā. $\epsilon\tau\ \rho\upsilon\alpha\ \pi\alpha\ \rho\alpha\ \delta\alpha\ \tau\eta$ Quorū
primū ab Apolline platū; reliqua a mortalibus adiecta putat Socrates
& ad eandē ptinere sententiā; ne quid supra quā possum⁹ tētem⁹. No-
ſce te iſpm, i. mēsurā tui. Nihil nimis. Spōsioni nō deerit iactura. Ne spō-
for fias. Spōsionis enim comites sunt lites & æs alienū; vt Plini⁹ scripsit

Optimum condimentum fames.

CIX.

Socraticum verbū est; quod hodie quoq; p̄ssim vulgo in ore est. Quo
ſignificatur nihil esse non sapidum quod esurienter atq; auide capias
aut facias. Eiusdem est illud. Quæ supra nos nihil ad nos, quod Lactā-
tius nominatim etiam pro prouerbio commemorat.

Iniquum petendū vt æquum feras.

CX.

Fabius Quintilian⁹ li. quito. Nec oīno sine rōne est iuquit id qđ vulgo
dicī. Iniquū petendū; vt æquū feras. Quod obseruatū probe a Siro il-
lo Terētiano; qui dū a lenone petir; vt eschino puellā dimidio tradat;
effecit; vt tantidē cupide etiā traderet Dicitur & nunc vulgo; qui āni-
titur; vt auream quadrigam sibi comparet; certe rotam vnam assequet̄
Summum animo destinandum; vt saltem mediocritatem assequamur

Mendacem memorem esse oportet.

CXI.

Eodem in libro ponit̄ & illud. Mendacē memorē esse oportere. Nihil
enim difficilius; q̄ hoiem mentientem tota oratione secū cōstare. Qua
re qui prudenter mentiri cupit; memoriæ præceptiones ediscat.

Corycæus aufcultauit.

CXII.

Strabo libro. xiiij. hmōi meminit hystoriæ; olim totā Choryci montis
Asiatici præternavigationem latronibus obsessam fuisse, quos a mōte

Desiderij Erasmi Roterodami.

Coriceos noiabant. Eos per portus dispersos solitos mercatoribus infidiari;furtimq; auscultare; quid mercium ferrent: quo nauigare destinassent: deinde collectos in loco adoriri ac spoliare. Quæ res a deo in rum orem venit: vt inde prouerbiū natū sit: Corice^o auscultauit: quo secreta nostra a curiosis obseruari significam^o. Vfus est hoc adagio Cicero in epistolis ad Atticum. Omnes enim inquit Coricei subauscultare videntur quod loquor.

ΘΗΥΤΑΛΗ ΛΑΚΩΝΙΚΗ Scytala Laconia.

CXIII.

Id qđ ad Atticū scriptū est a Cicerone: habes Scytalā Laconiā: forte nōnullis puerbiū habere videbit. Vt significarit epistolā arcanis de rebus Laconio more cōscriptā: quē nemo queat legere: p̄ter eū qui mittit & eū q accipit. De hoc missitādarū literarū more qui plura nosse cupit. Plutarchū in Lisandro legat. Meminit & Gelli^o in noctib^o. li. xvj. ca. ix. Scytalēq; loratū furdulū interpretat: etiā si illic loricatū legi nō loratum

Duos parietes de vna dealbare fidelia

CXIII

Est eadem re duplicem gratiam inire velle: eademq; opera duos simul demereri. M. Curius ad Ciceronem. Sed amice magne noli hanc epistolam Attico ostendere. Sine eum errare & putare me virum bonū esse; nec solere duos parietes de eadem fidelia dealbare. Volebat em̄ Curius & Attico & Ciceroni summus videri: ac de se vno fructū quidem Ciceronis; mancipium aut Attici. Tractum est ab ijs qui parietib^o op^o albarium superinducunt. Idem vulgo hac nostra etate non illepide dicunt. Eadem filia duos tibi generos parare vis.

Aut bibat aut abeat. Η ΠΙΥΕΤΩ Η ΑΠΕΛΘΕΤΩ

CXV.

Cice. Tuscu. q. libro quinto. Mihi quidē in vita seruāda videtur illa lex quę in græcorum cōuiujs obtinet. Aut bibat inquit aut abeat. Et recte. Aut em̄ fruatur aliquis pariter cū alijs voluptate potādi: aut ne sobri^o in violētā vinolentorū incidat: ate discedat: sic iniurias fortunæ quæ ferre nequeas; defugiēdo relinquant. Hacten^o Cicero. Græci adolescentes olim in cōpotatiōib^o suis βασιλεισ. i. reges talis fortiebant. vñ est illd Horatianū. Nec regnavini fortiere talis. li. quintū quęq; bibere vel lent p̄scribebant. Habebat & decreta qđā cōiuualia; ea νομουσ. i. leges appellabāt. Earū hæc vna fuit: quā Cicero retulit: quæ & in puerbiū abiit: aut bibat aut abeat; morale sane & ad multas res accōmodabile: maxime aut; vt aut eorū quibuscū viuimus moribus obsecundem^o: aut si id non libet / a consuetudine eorū recedamus. Id quod hodieq; vulgo dicitur; collatrandum esse canibus; quibuscum viuere constitueris.

Andatarum more pugnare.

CXVI.

Est nullo adhibito iudicio veluti clausis oculis cōtra quēpiā disputare

Adagiorum veterum Collectanea.

Andabatę em̄occlusis oclis in hostę ruūt; neq; qua feriāt; neq; qua ictū declinēt obseruātes. Quare qui neq; ei⁹ rationes q cū disputat; neq; suas intelligit; is Andabatarū more pugnare dicit. Hieronym⁹ cōtra Heluidiū. Ad hoc propādū cōgerit de scripturis exēpla q̄ plurima; more Andabatarū in tenebris gladiū ventilans. Idē cōtra Iouinianum. Periclitamur responsiōis uercūdia; & quasi iter duos scopulos; & quādā necessitatis & pudicitię Siplegadas hic atq; inde vř pudoris vř cause naufragium sustinemus. Si ad proposita respondeamus; pudore suffundimur si pudor impetrarit silentium, quasi de loco videbimur cedere & aduersario feriendī occasionem dare. Melius est tamen clausis (qđ dicit) oculis Andabatarum more pugnare; q̄ directa spicula clypeo non repellere veritatis. Cicero ad Trebatii. Quē antea ne Andabatam quidē defraudare poteramus. i. ne oculos quidem claudentem,

Tute lepus es & pulpamentum quærīs.

CXVII.

Hoc est foris q̄ris qđ ipse domi habes. Dictū in Eunuchō Terētiana a Milite i adolecētē q ad scortū ludere cōeptabat; quū ipse scortū eē posset. Gręci sic efferūt λεγωσ κρεωρεπιθυμει. i. Lepus canē querit

Prīmus leporem testudo p̄ueterit.

CXVIII.

πρωτερον χελων παραδραμεται δασυποδα. i. pri⁹ testudo cursu anteuertet leporem. De re factū perdifficili dicitur.

Lentiscum mandentes.

CXIX.

σχιστροκται. i. lentiscum mandentes. Græcum adagium aduersus eos qui nimio comandi studio supfluūt; quasi qui dētibus exterēdis fricādisq; omnem operā insumant. Ex hac enim arbore dentifriciū confici consuevit.

Callippides.

CXX.

Prouerbio dictus est olim qui in rebus agendis nimis cūctator nimīūq; lentus esset Suetonius i Tyberio. Ad extremū vota pro itū ac reditū suo suscipi passus est; vt vulgo iā per iocum Callippides vocaretur; quē cursitare ac necubiti quidem mēsuram p̄gredi; Prouerbio Gręco notatū est. Cicero ad Atticum Varronis accusans tarditatē. Bienniū iquit pretērit; quū ille καλλιπιδης assiduo cursu cubitū nullā p̄cesserit

Albus an ater sis nescio.

CXXI.

De homine vehementer ignoto dici solitum adagiū. Quinti. i vndecimo institutionū oratoriarū libro. Negat se magni facere aliquis poetarū vtrū Cęsar sit albus an ater homo Catulum puto digito dicams. cuius in Cęsarē hoc carnē extat. Nec scio vtrū scis albus an ater hō Apuleius in Apologia Magię Et iā libēter te nup vřq; alb⁹ an ater esses ignorauit; ad huc hercle nō satis noui. Hieronym⁹ cōtra heluidiū. Quis te oro āte hęc

blasphemiã nouerat: Quis dispo'dio supputabat: Cõsequit⁹ es qđ uole
bas: nobilis es factus in scelere. Ego ipse qui cõtra te scribo quũ in eadẽ
vrbe tecũ cõsistã: qua balbutis & erubescis: albus (vt aiũt) an anter sis ne
scio. Qũq; in his Hieronymi uerbis non nihil inesse mendæ uidetur.

Mala de sese attrahens: vt Cæcias nubes. CXXII.

Ventus est nomine Cæcias: quem Plinius media inter Aquilonẽ & ex
ortunt: regione flare scribit. Eum p̄ontra aliorum septentrionalium uẽ
torum naturam nubes non pellere: sed attrahere: refert. His quidẽ uerbis
Ventorũ etiam frigidissimi sunt: quos a septentrione diximus spirare
Vicinus his corus. Ii & reliquos cõp̄cũt: & hymbres abigũt. humidũ hau
ster & Aphricus: & precipue hauſtet Italia. Narrant & i ponto Cæciam
in se trahere nubes. Idem in noctibus refert. A. Gellius lib. ij. cap. xxiij.
Est etiã uentus inquit nomine Cæcias: quem aristoteles ita flare dicit:
vt nubes nõ procul propellat sed vt ad sese: ex quo uersum istũ prouer
biale esse factũ ait κακαεφεαυτοϋελεκωνωσ οκαικιασ νεφοσ. i.
mala de sese attrahens: vt Cæcias nubes. In eum cõuenit: qui litibus ac
turbis gaudet easq; quoquo se contulerit secum adfert.

Equum habet Seianum. Aurum Tolosanum. CXXIII.

Adagiũ i eſamitofos: ab e quo quodã fatali sumptũ: quẽ a Cn. Seio do
mino Seianũ appellat. Is ex Diomedẽs cõp̄gnatus fuisse credit⁹ est:
fuitq; insigni specie: uerũ eſato: qđ qđ ei⁹ equi possessor eẽt: is cũ omni
domo ad internitionẽ vsq; deperiret. Id qđ Cn. Seianus ipse capitis dã
nat⁹: miserãdoq; supplicio effectus Deinde & Dolobella bello iter. eã⁹
Post hunc Cassius ab hostibus occisus. Post hũc deiceps Antonius dete
stabili exitio perditus p̄buit. Hinc p̄uerbiũ natũ de iis qui tanq; fatali
ter perẽũt. Equũ habet Seianũ. Quã rẽ si qđ pleni⁹ naratã legere uolet
apđ A. gelliũ in noctiũ li. tertio iueniet capite nono. Simili ex re natũ si
mũlẽq; obtinet sensum illud quod eodem in loco refertur. Aurum habet
Tolosanum. Nam quum oppidum Tolosanum. Qu. Cepio cõsul d. r̄ipu
iſſet: multũq; auri in eius oppidi templis fuisse: quisquis ex ea direptio
ne aurũ attigit: misero cruciabilĩq; exitu periit.

Non cuiusq; est Corinthum petere. CXXIII.

Id est nõ est cuiusuis hois summis se adiũgere: aut summa appetere. A
Corithia Laide natũ adagiũ: ad quã quũ ex oi grẽcia ob formẽ p̄itãtiã
frequẽs fieret afflux⁹: illa neminẽ nisi immodica imẽsaq; mercede data
a ſmittebat. Inde p̄uerbio celebrat⁹ apđ grẽcos senari⁹ ου παντοσ αυ
λποσ εσ κορινθοϋ εσθοπλυσ. i. nõ uiri cuiusq; est Corinthũ petere
Vſus est aptissime hoc adagio Horati⁹ in ep̄lis. Principibus placuisse
uiris nõ uſtima laus est. Nõ cuius hoĩ contingit adire Corinthũ. Sed ite

Adagiorum veterum Collectanea.

qui timuit: ne non succederet. Ad Aristippum videlicet alludit: quem Laldi esse fuisse notum est: quum Demosthenes mercedis postulatae magnitudine deterritus abstinuerit: negas se decem dragmarum nullum pro meritum emere.

Asinus ad Lyram. CXXV.

Celebratissimum vetustissimumque graecorum proverbium in eos qui ad nullas bonas disciplinas habiles doctilesque sunt. Hoc proverbio M. Varro Satyrarum suarum quandam inscripsit. Eiusdem apud Gellium verba sunt ex Satyra cui titulus testamentum. Si quis mihi filius vnus pluresve in decem mensibus gignuntur: si erunt ωνοί λυραος. i. asini ad lyram: exheredes sunt. i. si intractabiles in doctilesque erunt. Hieronymus contra Vigilantiam. Quis inquit stultite faciam: magistrum suum quosque magistras querere: et ei modum imponere: qui loqui nescit: & tacere non potest, verum est illud apud graecos proverbium ωνοσ λυραος. i. asinus ad lyram. Haec ille.

Idem Actii quod Titii. CXXVI.

Vetere proverbio dici solitum de rebus nihil inter se distantibus. Quo Varro eodem in loco quem modo attigimus est usus. Si si erunt inquit, ωνοί λυραος exheredes sunt: quod si quod undecimo mense κατακαθίστοτε λη. id est secundum Aristotelem natus est. Actio idem quod Titio ius esto. Nimirum proverbialiter significans eodem iure sibi, futurum filium decimo mense natum: quo cum qui undecimo sit natus.

Caput sine lingua pedaria est sententia. CXXVII.

Mimus est Laberianus: in eos quadrens: qui in consultationibus aut disputationibus nihil ipsi quidem quod dicant habent: verum aliorum sententias annuunt. pedarii autem senatores dicebantur: qui in senatu quidem sedebant: verum sententiam non rogabantur: sed in aliorum sententias pedibus descendebant. Au. Gellius li. iij. cap. xviij.

Multa cadunt inter calicem supremaque labra. Inter os & offam. CXXVIII.

παροιμία. i. puerbialis apud graecos versus est πολλα μετὰ ξυπελεκυλικος και χειραροακρου. multa cadunt inter calicem supremaque labra. Quo significatur: nihil tam certum sperari: nihilque tam quasi manibus teneri: quod non casus aliquis repetere possit iterum iterum. Quod ab hominibus euentum natum graeci scribunt. Quum vineam quidam sereret: e seruis quispiam operis ter die hero iratus negavit eum unquam vinum ex ea vite gustaturum. Ergo vitis ubi provenisset senex eum ipsum seruum propinare iubet. Ad moturusque iam ori calicem seruo tam fallum vaticinato coepit exprobrare. Sed antequam ille hausiret aliquid quidam ingressus senis agros ab improposito laniat. Ille continuo exiit: & intervenadum an approccidit. Eadem habet sententiam verbis non nihil immutatis: illud quod Cato Censor in oratione

Desiderij Erasmi Roterodami

de exilibus vitio creatis retulit hunc in modū. Nūc ita alunt in fegetibus & in herbis bona frumēta esse. Nolite ibi nimias spern habere. Sæpe audiui inter os atq; offam multa iteruenire posse. Verū inter offam atq; herbam, ibi vero longum interuallum est. Hæc Cato apud Gellium.

Ipsa dies quandoq; parens quandoq; nouerca. **CXXIX.** Phauorinus apud eundem Gelliū. Versus inquit est lōgo hominū æuo probatus. **ΑΛΛΟΤΕ ΜΗΤΡΥΜ ΠΕΛΕΙ ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΟΤΕ ΜΗΤΗΡ.** id est Ipsa dies quandoq; parēs qñq; nouerca est. Eo versu significatur non omnidie bene esse posse; sed isto bene; atq; alio male.

Non quod pueri clamitant in faba se recepisse. **CXXX.** Strophylus seruus in Aulularia Plautina aulā auri plenā a sene defossas sustulerat; idq; hero gestiēs indicāte; Repperi inquit; Et rogat^o qd reperisset nō qd pueri clamitāt inquit i faba se repperisse. Prouerbialiter quidā magnū se quiddā inuenisse significās. Est em Midas vermiculus quidā qui fabis innascit easq; arrodit; quēadmodū & Ips cornuavitesq; Cis frumēta; Trips lignā; Sis vestes; Is vitra. Auctor Hermolaus.

Vlulās seu Noctuas Athenas. **CXXXI.** **γλαυκας εις αθηνας;** id ē noctuas athenas; subaudi mittis aut portas hoc est doctiorē doces; aut diuiti donas; aut deniq; largiris quod illi domi abundat Abūdant Athenis vlulæ; propterea q; Mineruæ sacra est hæc quis ppter oculos cæcios; quibus etiā in tenebris videt. Cice. ad Torquatū. Sed rursus **γλαυκας εις αθηνας** qui hæc ad te. Idem ad fratrem. Et tibi versus quos rogas; hoc est Athenas noctuam mittam.

Sero sapiunt phryges. Ictus sapiam. **CXXXII.** Prouerbiū hoc ex tragœdia vetustissima Liuij cui titulus equ^o Troian^o. Cicero in ep^lis usurpat. In eo iquit Troiano scis esse; sero sapiūt Phryges. Cōuenit in eos quos stulte factorū sero pœnitet. Troiani em tot iā cladibus acceptis; vix decimo demū anno de restitueda Græcis Helena cogitare cœperūt. Simile est illud apud Diogenianū piscator percussus sapiet **πληγεις αλιενσ γωορ εξει** A piscatore quodā natū qui quū manibus pisces tētare; vultusq; accepisset; percussus inquit sapiā. Nec dissimile Hesiodiū illud. Rem factam stultus intelligit. Nec diuetsum sensum habet & hoc Homericū. **παθου δε τευμπιος ε γγω**. i. passus stultus cognouit. Hæc omnia in eos dicunt qui non nisi magno suo malo docti sapiunt; quū consultius sit alienis malis cautiorem fieri.

Fulgur ex vitro. **CXXXVIII** **ασρατη εκ πτελιου**. i. fulgur ex vitro. De impotentium ita minisq; dici potest. Nam fulgur ex aquarum nitentium ve vasculorum vibratione in muris aduersis adumbratum; nullam profus vim habet.

Adagiōrum veterum Collectanea.

Inanes Culmos excussisti. αταρ εκ καθαρωρ αχυρωρ
τετρυνηκασ. CXXXVIII.

Græcum est in eos; qui ex labore suo nullum sunt fructum consecuti.

Mali fontem repperit. κακου πηγῆρ ἤυρερ. CXXXV.

De ijs dici solitum; qui ipsi sibi malorum multitudinem asciscunt.

Tristis Scytale. αχνημενρ σκυταλη. CXXXVI.

De tristi allato nūcio dici. A Laconicę Scytales cōsuetudine sumptū.

Duabus federe sellis. CXXXVII.

Hoc Lectorio Laberi^o Ciceroni p̄fidia leuitatēq; exprobrauit; q̄ nūc his nūc illis ptibus studuisset. Idq; a Macrobio in Saturnalib⁹ cœnis hunc in modū referē. Laberius minus in senatū a Cæsare lectus; quū a Cicerone ad cōcessum non recipere; dicēte; reciperē te; nisi anguste federe mus; nimis mordaciter respōdit. At qui solebas duabus sellis federe. ob ijcies tāto viro lubricū fidei. Sed id qđ Cicero dixit; nisi anguste federe mus scōma erat in Cæsare; qui in senatū passim tā multos admittebat; vt eos quatuosdecim gradus capere non possent. Hęc Macrobius.

Harenam numeras CXXXVIII.

αμμορ μετρεισ. id est harenam numeras; siue metiris. id est rē infiniti laboris inceptas.

Ad Græcas Calendas. CXXXIX

Qđ nunq̄ futurū significamus; id ad græcas Calēdas futurum dicimus propterea q̄ illi calendis quidem carent; sed Neomenias habent.

Argenteis hastis pugnare. CXL.

Oraculo quondam responsum fuit. αργυραῖσ λουχαισ μαχου. Argenteis hastis pugna & omnes viceris. significante deo nihil esse qđ pecunia non expugnet. græcum est.

Alienā messem metis. αλλοτριου αμασ θεροσ. CXLI.

Dicitur tum in eos qui res alieno labore partas obtinent; tum in illosq; aliena negocia curant indiligenter. A vetusto more tractum; quo vicini rustici; in demetenda segete mutuam inter se operam cōmodabant Nullus autem in alieno diligens habetur.

Simul & da & accipe. αμα διδου και λαμβανε. CXLII.

His verbis eū monebāt qui cum hoīe si de parum certa cōmerciū effet cōmutationēve facturus. i. ne quid dederis; nisi pariter & receperis.

Argiua calumnia. CXLIII.

αργεια φορα; id est argiua calumnia. Ab Argiuorum moribus sumptum; quos calumniosos litiumq; amantes fuisse legimus.

De artificio apparens deus. CXLIII.

απομηχανῆσ θεοσ επιφανεισ. i. ex arte de⁹ apparēs. Et fabularū

Desiderij Erasmi Roterodami

cōsuetudine sumptū i quib⁹ artificio quodā machinisq; dij de iprouiso in pscenijs apparēt. de his dī quibus p̄ter spem atq; opinionē derepē te magna quēdā vtilitas obtingit. Ad quod propemodū alluisse Cicero videtur in libris de natura deorū: quū in fabulis si quādo exitū poeta explicare non potuit; deum aliquem ex insperato induci solere dicit.

Simplex veritatis oratio.

CXLV.

απλοσ ω τυθοσ τησ αληθειασ εφυ. i. simplex veritatis fabula i. vera dicēs simplici fermōe vtīf. Tragici cui⁹ dā eē Politian⁹ admōet

Alcynoi apologus.

CXLVI.

απωλογοσ αλκυννοσ. id est apologus Alcynoi. Est sermo delir⁹ & longus de meris nugamentis. Cuiusmodi fere sunt fabulæ muliercularum. Ex odyssæa sumptum.

Rumpere filium.

CXLVII.

Pro eo qd̄ est necessitate effugere. Lucianus κατατήρ παροιμιαυ Δαρριζωμερτωκαλωδιου. i. rumpemus filiū. Est om̄ grecis puerū biū hmōi απορραγησεται τεινομενορ τοκαλωδιου. i. frāget tensa chorda. De ijs dicitur: qui inuiti coactiq; quippiam agunt.

Magistratus virum arguit.

CXLVIII.

Pyttaci Mitilenēi sentētia αρχή ανδραδεικνυσι. i. principatus virū iudicat. vis nosse cuiusmodi sit homo: committe imperium.

Dat veniam coruis: vexat censura columbas.

CXLIX.

A philosophi cuiusdam apophthegmate tracta sententia. qui dixit ciuitatum leges araneorum telis esse persimiles: quibus imbecilles modo irretirentur: potentiores vero perumprent.

Optimum aliena insania frui.

CL.

Optimum est ex aliorum malis stultitiaq; voluptatem et commodum capere. apud Plinium Cecilium.

Contra Cretensem Cretizare.

CLI.

Cretensium vanitas multorū auctorū testimonijs est nobilitata: vel Epimenidis versus: qui tñ ipse Cretensis fuit. Cuius hic versus a diuo Paulo citatur κρήτες αει ψευσαι κακαθηρια γασερες ανγοι. i. Cretēs ses semper mendaces: malæ bestiæ; ventres pigri. Inde puerbiū apud græcos natum προς κρήτα κρητιζειν. i. Contra Cretē Cretizare: id est cū mendacibus mendacijs; cum perfidis perfidia vtendum.

Hodie nullam lineam duxi.

CLII.

Ab artifice studioso ve dici pōt; q se significet eo die a studio artificio, ve profus cessasse. Id adagiū vnde sit natum Plinius histo. na. li. xxxv. refert his verbis. Apelli fuit alioqui p̄petua consuetudo nunq̄ tā occupatū diem agēdi; vt non lineam ducendo exerceret artem: quod ab eo

Adagiorum veterum Collectanea.

in prouerbum venit.

Ne futor, vltra crepidam.

CLIII

Id est, ne quis de his iudicet quod non didicit. Natu & hoc ex Apellis verbo de quo eodē loco cōtinēter meminit Plinius. Idē inquit nepē Apelles perfecta opera proponebat in p̄gula transeuntibus; atque post ipsā tabulā latens; vitia qui notabat auscultabat; vulgū diligentiorē iudicē se p̄fere rens. Eruntque a futore reprehensum; quod in crepidis vna itus pauciores fecisset ansas. Eodem potero die superbe emēdationē pristinae admonitionis cauillate circa crus; indignatum prospexisse; denunciantem; ne supra Crepiam futor iudicaret. Quod & ipsum in prouerbum venit.

Rixari de lana caprina.

CLIIII

Est de re friuola nihilque contendere. Hor. de ijs qui ob causas quātūnis friuolam rixam cū amicis suscipiunt. Alter inquit rixat de lana sepe caprina. i. de nihilo. Capra enim fetas potius habet quā lanam.

Dente Theonino rodere. Similiaque.

CLV.

Est cōuitijs lacerare. Fuit enim Theon quidā rabiosa loquacitate petulā tissime maledicus. Hor. Dente Theonino quū circūroditur. Consimili ratione. Canina eloquentia pro detractōne apud Hieronymū non semel legit. Ijsque eius verbi Appium auctorem noiat. Itē & Hypponactē p̄conium apud Ciceronem in epistolis familiaribus. De Tigellio ita scribens. Eumque addictum iam tum puto esse Calui Licinij Hypponacteo p̄conio. Erat autem Hypponax lambographus amarulentus qui nonnullos eorum in quos scripserat ad laqueum adegit.

Tua res agitur; paries cū proximus ardet

CLVI.

Amicorū mala ad amicos attinēt. Hor. in ep̄is. Ecquid ad te post paulo v̄tura pericula sentis? Nā tua res agitur paries quū proximus ardet.

Tineas pascere.

CLVII.

Est nemine vtente situpetire. Horatius ad librum suum. Contrectatus vbi manus fordescere vulgi Cōperis; aut tineas pascēs taciturnus incertes; Aut fugies Vticam; aut vincētus mitteris Ilerdam.

Pennas vltra nidum extendere

CLVIII.

Est rem fortunāque quā tenuem a maioribus acceperis, auctiorem reddere. Hor. Me Libertino natum patre & in tenui re. Maiores pennas nido extendisse loqueris. Vt quantum generi demas virtutibus addas.

A sinum male parentem in rupes protulit.

CLIX.

Hoc est eum qui salutari consilio obtemperare recusabat suo vti passus est; vt vel malo doctior stultitiam intelligeret & suam. Ex apologo sumptum. Hor. Qui male parentem in rupes protulit a sellum; Iratus; quis enim inuitum seruare laboret?

Desiderij Erasmi Roterodami

Fores aperire. Iacere fundamenta. Munire viam.

CLX

Est ingressum rei cuiuspiã patefacere; & tãq̃ initiũ facere. Plinius in histõ. mudi. Obliquitatẽ eius intellexisse; hoc est rerũ fores aperuisse Anaximander Milesius traditur. Neq; admodũ diuersum ab hoc fẽsum habent; Iacere fũdamẽta; & munire viã pro eo quod est ea dicere quæ ad rem præparandam pertinent.

Apertere musarum ianue

CLXI.

ἀνεωγμεναι μουσῶν θυραι. i. apertæ musarũ ianue; Græci in pro uerbio erat; de his qui facili prõptõq; essent ingenio; nec tarde qđ traditur pciperẽt. E diuerso qui tardiores sunt; clausis musarum ianuis disce-re recte dicentur.

Viri antiqui maxillæ sunt baculus. ἀρδρος γεροντος αἰγυαθοῖ βακτηρία.

CLXII.

Græcũ prouerbiũ; i senes edaciores. Ea em̃ et ascibo peride vt baculo sustentatur. Hodieq; sensũ est verbũ. Dentibus memet sustento.

ἀντιπελαργει. Antipelargin.

CLXIII.

Antipelargi. est pro acceptis beneficijs gratiã referre. a Ciconia tractũ quam senecta deficientem pulli vicissim alere dicuntur. Græci em̃ Ciconiam pelargon vocant.

Auribus lupum teno.

CLXIII.

Græcis i prouerbio fuisse Donatur testatur ijs quidẽ τῶν ὠτῶν ἐχῶ τοῦ λύκου ὡν τε χεῖρ οὐτὰ φεῖναι δύναμαι. Quadrat i eos qui eiusmodi negotio iuoluunt; qđ nec relinq̃re q̃unt; nec absoluere Antho ni erat yxor domi; quã nec ei jecere poterat, ppter dãnationẽ iudicũ nec retinere ppter pr̃is violẽtiã Iano inqt qđ aiũt aurib⁹ teneo lupũ. Nã neq; quo a me amittã iuenio; neq; vti retineã scio. Atq; idẽ sibi i Phædria euenire subiecit leno; quẽ neq; retinere poterat qa nihil afferebat; neq; repellere q; improbe blãdus esset; multaq; promitteret. Ad idẽ adagium allusisse videtur Cæcilius apud Gelliũ. Nã hic sunt amici pessimi; frõte hilaro; corde tristi; quos neq; vt apprehẽdas neq; vt mittas scias.

Ad restim res redijt

CLXV.

Hoc adagio summa rerũ desperatio significat. quẽ tũ videtur esse quũ mortem nobis ipsis consciscimus. Terentius. in Phor. Opera tua ad restim mihi quidem res redijt planissime.

Ita fugias ne præter casam.

CLXVI.

Cõmẽ dat hoc prouerbio mediocritas; ne sic aliud vitiũ fugiamus; vt in aliud i cauti deuoluamur. Terẽ. Nostrapte culpa facim⁹; vt malos expediat esse; dũ dici nimium nos bonos studemus & benignos. Ita fugiam⁹; ne pter casam (quod aiunt) verba sũt Demiphonis senis semet accu

Adagiorum veterum Collectanea.

santis: q̄ dū auari famā fugeret: stulti rephēsiōnē incurrisset. Donatus hoc pacto exponit: Ita fugitone casā tuā p̄mittas: q̄ sit tibi tutissimū acceptaculū: aut ita fugias ne p̄ter casamvbi custodiri mage& prehēdi fur:& multari verberib⁹ pōt. Aut verbū erat furē exagitātis & iterea p̄uidētis, ne añ casam trāfeat: ne in p̄tereundo etiā ide aliqd rapiat. Quē quidem verba miror hominē tam eruditum pro cōmento ascripsisse.

Sepe etiā est holitor valde oportuna loquutus. **CLXVII**
 πολλακι και κηρωροσ ανηρ μαδα και ριορ ειπαρ. Versus
 græcis puerbij vice celebrat⁹ auctore Gellio. Parœnesis est: nō esse cōtē
 nendā salutarē & vtīlē sententiā: propter auctoris humilitatē. Cui v̄
 her. ēter consonū est illud Cecilij apud Cic. in tus. quēsti. Sepe est etiā
 s̄b pallio sordido sapientia. Nec dissonat Plautinū illud in capti. duo.
 Vt summa sepe ingenia occulto latent. Deniq; & nostrę ætatis adagiū
 extat: A stulto homine prudens verbum nonnunq̄ proferri

Caninum pandium.

CLXVIII.

Quod adagiū Gellius in noctium libro. xiiij. capitulo vltimo his verbis
 enarrat. Eius autē loci in quo id prouerbiū est verba hęc sunt: videlicet
 in Satyrarū libro. M. Varronis qui υ, Δ ω ρ κ ρ υ ο ρ. id est aqua rigēs in
 scribit. Nō vides apud Mnescheū scribi: tria generē esse vini: nigrū, al
 bū, mediū: q̄d vocant κ ι ρ ρ ο ρ gilū: nouū, vetus, mediū: & efficere nis
 grum virus: albū vrinam: medium π ε ψ ι ρ: id est concoctionē. Nouum
 refrigerare: vetus calefacere: mediū vero esse prandiū caninum. Quid
 significet prandiū caninū rem leuiculā diu & anxie q̄siuimus. Prādium
 autē abstemiū in quo nihil vini potat caninum dicitur: qm̄ canis vino
 caret. Quū igitur mediū vinū appellasset q̄d neq; nouū neq; vetus esset
 & plerūq; hoies ita loquātur: vt oē vinum aut nouū esse dicant: aut ve
 tus: nullā vim habere significauit neq; noui neq; veteris: q̄d mediū eēt.
 Idcirco provino non habēdū: quia neq; refrigeraret: neq; calefaceret.

Malum consiliū consultori pessimum est **CLXIX.**

Ab Hetruscis aruspibus ductū adagiū: qui populo Romano pœnas
 dederūt: q̄ perfido inimicoq; animo suassissent: vt Horatij Coclitis sta
 tua fulmine deiecta: in inferiorē locum soli inaccessum transferretur.
 Inde versus hic scite factus cantusq; pueris vrbe tota fertur: malū con
 siliū consultori pessimū. Videtur autē hic versus de græco illo Hesio
 diuersu expressus ε, Δ ε κ η α κ β ο υ λ η τ ω β ο υ λ ε υ σ α η ν τ ι κ α κ ι ζ η
 id est Consultum male consultori pessima res est.

Vir fugiens & denuo pugnabit.

CLXX.

Quū Demostheni p̄bro obijceret: q̄ in eo prelio quo Philip⁹us Athe
 nienfes apud Cheroneā vicit, clypeo abiecto fugisset: versu illo notissī

Desiderij Erasmi Roterodami

mo illufit. *αυηρ οθ ευρωρ και παλιρ μαχησεται*. i. vir fugiēs ite-
rum pugnabit. Hoc euenit; denuo pigeat experiri . imitemurq; potius
Dauū Terentianū. Hac inquit non successit; alia aggrediendū est via.

Curruca. Cuculus.

CLXXI.

Noftra tēpeftate cuculos vocat vulgus; quorū vxores alij poffidēt. Ve-
rum Iuuenalis eiuſmodi maritū currucā vocat. Eā auē putat eſſe Domi-
tius quā Ariſtoteles in libris de aialiam naturis Hypolaīda nominat.
In huius nidū cuculū ova ſua ſupponere. Ea illā educare p ſuis. Etiāſi
Plinius Cocycē (ſic em̄ græci cuculū vocāt) in palūbium nidos ſua ova
ſubdere ſcribit. Q; ſi eadē eſt latine Curruca q̄ Græce hypolais; mire in
adultere maritū conuenit; alienam pro ſua adamantē & alienos liberos
pro ſuis educantē. Porro que alius naſcio quis Vallēſis de Huruca ad-
fert; coactiora mihi vidētur. Cuculum aut vocat Plautus adulterū mari-
tū; tanq̄ qui ova ſua in alienis nidis ponat. Sic enim Atthemone mari-
tū in meretricis ſinu deprehenſum eiſciens. At etiā inquit cubat cucul-
pauloq; poſt. Cano inquit capite te cuculum vxor ex luſtris rapit.

Digito compellere labellum. Harpocratem facere. & in eū-
dem ſenſum alia.

CLXXII.

Prouerbiale quid dā habet hec clauſula; digito labellum compellere;
pro eo quod eſt arcanū & fidei cōmiſſum ſermonē cōtinere Alludit em̄
vel ad Angeronā deam ſilentij præfulē (vt author eſt Solinus) cuius ſa-
cellum Romæ inter antiquiſſimas religiones habitū. I pſa p̄nexo obſi-
gnatoq; ore ſimulachrū habebat. Vel ad Harpocratē deū Aegyptium
qui digito labijs impreſſo ſingebat; geſtu ſilentii arcanum indicentis.
De quo eſt illud Ouidianū. Quiq; p̄mit vocem digitoq; ſilētia ſuadet.
Inde Harpocratē facere. i. tacitum. Catullus. Et patrū reddidit Har-
pocratem. Eſt illud apud Comicoſ frequens. Mortuo dixeris. Sepulto
verba fiunt. Mortuo fabulam narras. Itemq; Lapidī dixeris. Mutuū di-
ces. vbi & hoc modo loqui licuerit. Harpocrati dixeris; ant Harpocra-
tem me dices; vel Harpocrates non continuerit fidelius.

Pulcherrimum eſt Athletan Herculi placere; aut mimū Ro-
ſcio.

CLXXIII.

Vetus ait eſſe Cāpanus. Id demum ſummę laudis eſt; nō vulgo; ſed ip-
ſis artis principalibus; in arte ſatiffacere. Nā id quidē fuit Hercu. in re
militari qđ Roſcius in actione; cuius oculis nullis vnq̄ hiſtrio ſatiffecit

Suis cuiq; aui plumis eſt vſus.

CLXXIII.

Vulgo iactatum verbū; quo ſignificāt; nulli ſuis opulento quicq̄ ſuper
eſſe. Potētibus em̄ vt plus eſt rei; ita ſumptus eſt amplior faciendus. Et
tam aquilæ ſuis vſus eſt plumis; q̄ hyrundini ſuis.

Adagiorum veterum Collectanea.

Apertis tibijs.

CLXXV.

Quintilianus libro inst. decimo de pñciatione. Illa vero iam pene apertis (vt aiunt) tibijs. i. voce pleniore claraq;. A tibi cinibus translatum.

Vbi amici; ibi opes. Conscientia mille testes. CLXXVI.

Vtrumq; a Fabio prouerbij loco ponitur. Prius in tyrānos & fastiosos dictum. Posterius in eos qui in mendacio deprehenduntur.

Simile simili gaudet.

CLXXVII.

Cice. Pares autē cū paribus; vt est in veteri puerbio; facillime cōgregantur. Quod græci sic η λ ι ξ η λ ι κ α τ ε ρ π ρ ε ι . Ad hoc puerbiū Cephalus apud Platonē primo de. R. P. libro alludēs, Sæpe inquit pleriq; cōuenimus ferme æquales antiquū illud seruantes prouerbium. Senes inter nos cōgregantur; vt itē inter se iuuenes. Consimile est græcum & illud. Similem deus ad similē ducit. Agathon in conuiuio Platonis. Scite quidem veteri prouerbio fertur simile simili semper herere.

Emuncte naris.

CLXXVIII

Dicitur is qui acris est; exactoq; iudicio; quasi purgatę naris; & vehementer nasutus. Hoř. de Lucilio. Emunctę naris versus componere durus. Ad hoc adagium alluisse videtur Plato libro de rep. primo. vbi Thrasy Machū sic loquētem fecit. Dicit inquit o Socrates. Est tibi nutrix? Cui Socrates. Quid nā respōdere decebat (inquit) magis q̄ talia q̄rere? Quoniam inquit te negligit; & oppletas tibi nares non emūgit; quum tamen indigeas; qui neq; pecudū; neq; pastoris cognofcis officiū. &c.

Fames & mora in bilem nasum concidunt.

CLXXIX.

Sofia Plautinus in Amphitryone. Verus adagium est inquit: fames & mora bilem in nasum concidunt. Hoc est latrāte stomacho. om̄is mora stomachum facit. Vnde & vulgo si quis sit morosior atq; iracūdiior; eum ieiuno adhuc stomacho sit rogare solemus.

Oculatę manus; oculata dies; cæca dies.

CLXXX.

Lena in Asinaria Plauti: A dolescēti multa pollicenti; quū illa pmissis nihil cōmoueret; Sēper inquit oculatę nostrę sunt man°. credūt quod vidēt. E adē est sentētia Sānionis Terētiani. Nunq̄ ego adeo astut⁹ fui quā quicquid possem mallē auferre in presētia poti⁹. Ballio leno in Pseudolo Plautina. Eme dię ceca hercle oliuū; id vendito oculata die. Iā hercle vel ducēte fieri possunt presētes minę. hoc est; eme nō presēte pecunia; sed in diē pacta; reuēde pecunia presēte. Nā quod presēs adest id demū oculis videri pōt. Promissā audiunt tantum; non videntur. Vnde Cherea Terentianus. Fac nunc promissā vt appareāt inquit.

Græca fide. Attica fides. α τ τ ι κ η π ι σ ι σ .

CLXXXI.

Græcis ob leuitatē nemo fidē habebat oli; si quid pmississent; nisi sim̄

Desiderij Erasmi Roterodami.

rem presentem exhibētibus. Inde Græca fide res agi dicitur: quō verbo
rum auctoritate seclusa re presenti cōmercium trāsigitur. Clareta lena
in Asinaria Plauti. Diem / aquam / solem / lunā / noctem; hæc argēto nō
em o: cetera; quæ volumus vti; Græca mercamur fide. i. p̄sente pecunia.
Et tiam si in Græcis est prouerbij: Attica fides; pro certa indubitataq;
fide; ob templum ab Atticis fidei extractum.

Altera manu lapidē ferre; altera panem ostentare. CLXXXII
Est corā blandiri; clam obtrectare. Palā amicū; clam inimicū agere. Il-
lectare hoiem blādicijs; vt perdas. Qui mos est caudatis istis scorpjjs;
qui lingua lābunt; verū arcuata cauda venenū infundūt. Euclio Plauti
nus. Altera manu fert lapidē; panē ostentat altera. Quo adagio Hiero-
nymus quum alias; tum contra Rufinum venustissima allusioe est vsus
An tibi ideo panem non damus; quia hereticorum cerebro lapidē illi-
dimus. i. an ideo te non laudamus; quia infectamur illos?

Melle litus gladius Mellitum venenum CLXXXIII.
Apud eundē Hieronymū est; in Augustinū (si memini recte) qui Hiero-
nymianā interpretatiōē reprehēsurus; blādiora qdā p̄mittit; quib⁹ rephen-
siois asperitatē mitigat. Ea Hieronym⁹ melle litū gladiū appellat; p̄-
uerbium esse significās. Eundē habet sensum Mellitum venenum.

Vetus nauim deserit. Pulchre hæc cōferat ratis. CLXXXIIII.
Hoc prius dici cōsuevit; quoties fortuna ante secūda reflare incipit; &
vt solet p̄speris aduersa succedunt. Tranio Plautinus hero absente triē-
niū musicesane atq; genialiter etatē egerat; eo reuerso quum nihil nisi
erucē speraret; nūc inquit / Ventus nauim deserit. Contra reb⁹ bene p̄-
cedētibus; Pulchre hæc confertur ratis; apud eundē poetam dictū.

Simul flare forbeneq; difficile. CLXXXV.
Quoties significamus duas res eodē tpe fieri nō posse. Conuenit in ho-
mines tumultuarios; qui simul plura negocia molitūtur; quorū nihil tam-
men probe. Quod vitiū Græce πολλοπραγμασιν νοιatur. Id ver-
bum. A. Gellio interprete; significat ad multas res aggressionē earūq;
oim rerum actionē. Tranio idem ab hero obiurgatus q̄ non maturi⁹ res
disset; quum ille se aliubi fuisse diceret; nec simul apud herū esse potu-
isse; & illud quod fuerat iussus facere; Si voles inquit verbum hoc cogi-
tare; Simul flare forbereq; haud factū facile est.

Res in foro nostro verti. CLXXXVI.
Est rerū nostrarū statū immutari itidē vt in foro subinde res nouantur
Idem Tranio apud Plautū. Vbi egomet video rem verti in meo foro.

Vti foro. CLXXXVII.
Est se rebus presentibus accōmodo dare; e quoq; aīo ferre quod temporis

Adagiorum veterum Collectanea.

ratio postulat. Terentius in Phormione. Scisti vti foro? Quod adagium fuisse vulgatum etiã si donat^o nō a d monuisset nemo tñ esset qui dubitaret. Seneca. Utamur foro: & quod fors feret equo aīo feram⁹. A mercatorib⁹ trãslatū Donato auctore: q̄ nō ante locū cōmerciij p̄scribūt quãti vendant q̄ aduehunt; sed secundū annonã fori quã deprehenderunt consiliū de vendendis aut non vendendis mercibus sumunt.

Inscita est contra stimulum calces.

Gręci: πρὸς κεντρα λακτιζειρ. CLXXXVIII.

Ex eadem est fabula Donatus παρημία est iquit cū eclypsi. Deest enim iactare. Est autē contra stimulū iactare calces; ijs repugnare: quos q̄vincere nequeas; nō nisi malo tuo, puoces. Simile. Stimulos manu cędis. Plautus in Truc. Si stimulos pugnis cędis; manibus plus dolet. De nihilo nihil est irasci; quę te non flocci faciat.

Aureos polliceri montes.

CLXXXIX.

Est ingentia regaliaq; promittere. Plautus in Stichō. Neq; ille sibi mereat Perferam montes; qui esse aurei perhibent. Terentius in Phormione. Is senem per epistolam pellexit; modo non montes auri pollicens. Hanc hyperbolen prouerbialē fuisse Donatus admonet. Persi⁹. Magnos promittere montes.

Bona Cillicon.

CXC.

Gręcum adagium est. αγαθα κιλλικωρ. Cui Cillicon quidã occasionem prebuit; qui prodita Milleto ad summas diuitias repente euectus est. Dicitur in eos qui fœdo quæstu ditescunt.

A mortuo petere tributum.

CXCI.

αὐτῷ νεκροῦ φορολγειρ. i. a mortuo tributum petere. In hoies rapaces dicitur; qui per fas nephasq; sine discrimine vñdecunq; diuitias cōgunt. Consimile est Gręcum item & illud Vela mortuo rapit.

Diuitiarū pelag⁹. Opū cumul⁹. Bonorū formicariū. CXCVII.

Gręca sunt αγαθῶρ θαλασσα. i. bonorū mare. αγαθῶρ σωρος. i. bonorū cumulus. αραθῶρ μυρμηκία. i. densissima confertissimaq; vis bonorū. Est enim μυρμηκία cauernula aut agmen formicarum. Competit in eos qui immensas opes domi extractas habent.

Ilias malorum. Lerna malorum.

CXCVIII.

κακῶν ιλιασ. i. malorū ilias. Quū nihil mali deesse significam⁹ vti in iliade omne ęrūnarum oīm genus cōmemoratur. Neq; huic dissimile illud λερην κακῶρ. i. lerna malorū; quo apte vtemur; quotiens malum malo, calamitas calamitati succedit; ita vt fere fieri videm⁹. A lerna palude tractum; in quam omnis colluuiēs erat collecta.

Lineam mittere.

CXCVIII.

D

Desiderij Erasmi Roterodami

Plautus in mustellaría. Non ego illi extemplo ita meum ostēdam sensum. Mittam lineam; dissimulabo me horum quicū scire. A pictoribus translatum.

De facie nosse.

CXC.V.

Est vel leuiter tanq̄ emin^o visum nosse. Cicero in pisonem. Habet hoc ipsa virt^o quam tu ne de facie quidem nosti. i. non modo penitus quod sit virtus nō perspexisti; verum ne simulachrum quidem virtutis nosti.

Matura.

CXC.VI.

Augustum & in sermōibus dicere; et in epistolis scribere solitū. A. Gellius refert στωευδεβραδεωσ. i. festina lente: quod simplici verbo dici latine putat Gellius matura. Quo sermone monebar; vt ad rē agēdam simul adhiberetur; & industriæ celeritas; & diligentiae tarditas. Si mile est huic Salustianum illud. Anteq̄ incipias consulto; vbi consulueris; mature opus facto.

Lentius ambulando longū etiam iter conficitur. CXC.VII.

Neotericū est adagiū apud Italos quo cōmendata est assiduitas. Assidua enim opera; etiā si remissior sit; vel operosa negocia finiuntur.

Abronis vita. Sicula mensa. Sybaritica vita. αβρωνος βι
οσ σικελη τραωεζα συβαριτικός βιος. CXC.VIII

Græcorum sunt adagia in homines luxu sumptuq; imodico. Abronis em̄ deliciae non aliter apud græcos puerbio locum fecerunt; q̄ Aesopi patina Latinis sermonē ministravit. Et sicula mēsa; Sybariticaq; vital (fuit eum vtraq; natio luxu notabilis) in prouerbiū abiit vt& p̄fici apparatus; de quibus Horatius in odis. Perficos odi puer apparatus.

Mortuo verba facere. & alia in eundem sensum. CXC.IX.

Incidit; quū quis loquit̄ ei; qui verbis illius nō magis mouetur; q̄ si non audiat. Plautus. Mortuo verba nūc facio. Terē. Verba fiūt mortuo. Sive est furdus canere. Virgi. Non canim^o furdus. Et fabellā furdo a fello narrare. quod est apud Horatiū. Plautus. Nihilō pluris refert; q̄ si ad sepulcrum mortuo dicat iocum. Extat & græcum adagium νεκρω λεγομ μυθουσ ενσ ουσ. Et lapidi loqueris. Et ad parietē verba facis λιθω λαλεισ. προσ τοιχορ λαλεισ.

Est sua & formicis ira.

CC.

ενεσικαι μυομικι χολη. Est sua & formicæ ira. Græcū est; & hunc habet sensum neminē esse tam impotentē; quin iniuriā acceptā vlcisci cupiat; nec cuiusq; vel infimi homūcionis similtatē esse contēndam.

Oleum & operam perdididi.

CCI.

A palestritis curādis sumptū adagium. Quo laborē oēm frustra aliqua in re sumptū innuebāt; vt si quis matmoreo ingenio hominē plurimo

Adagiorum veterum Collectanea.

labor e multos años docuiffet: nec ille factus effet vel pilo doctior. Plautus in pœnulo. Tum polego & oleum & operam perdididi. Cicero in epistolis. Nam quid ego athletas putem defyderare; qui gladiatores cõtẽpferis in quibus ipse Pompei⁹ pfitetur se & oleũ & operam perdidiffe. puerbiũ quod Coruus (de quo Macrobius meminit) sonare didicerat. Opera & ipenfa periit. Et ingratos mire quadrat; in quos quicquid colatum est: perditum est.

Oleũ pdit & impensas qui bouem mittit ad Ceroma. CCII.
Quadrat in eũ qui docet indocilẽ: qui uie castigat incorrigibilẽ. Hiero. ad Pã. de optimo genere interpre. Cõpletur in me tritũ vulgi sermone prouerbiũ. Oleũ pdit & impensas: qui bonẽ mittit ad ceroma. Est autem ceroma oleaceum quoddam vnguentum quo vngebãtur athletæ.

Cerealis cœna. Pontificalis cœna. Dubia cœna. CCIII.
His modis cõiuiũ opipare apparatũ significamus; atq; extructũ. Poniculus in Menechilo Plauti. Cerealis cœnas dat: ita mensam extruit. Tantas patinarias struices concinnat. Standũ est in lecto: si qd de summo petas. Hoĩ. in odis. Absumet hæres cæcuba dignior. Seruata centũ clauibus & mero. Tinget pauimentũ superbo Pontificũ potiore cœnis Terẽ. Dubia cœna apponitur vbi tu dubites quid sumas potissimũ.

Acum credo inueniffes si acum quæres. CCIII.
In eadẽ est fabula Plauti: de puella per oēs terras diu frustra vestigata. Viam qui nescit qua deueniat ad mare eum oportet amnẽ quæ rere comitem sibi. CCV.

Apud Plautũ est in pœnulo: quod a doctis vsurpatũ in hũc sensum reperio. Qui rẽ cõmode cõficere nequit: is quauis ratione cõficiat necessesse est. Potest & in hunc sensum accipi. Qui per se non sapit; alios cõsultat qui plus sapiunt. Potest item & in hunc. Qui recte viuendi rationem ignorat: eos sibi proponat: quorum vita laudata est.

Lupo agnum eripere postulant: nugæ agunt. CCVI.
Hoc est prædam homini rapaci de manibus extorquere. Verba sunt le nonis in eadem fabula.

Austrum ego perculi. CCVII.
Id est omnẽ operam lusi. In eadẽ est fabula. Quo quidem adagio vsus est: & Paulus in epistolis: quasi aerem inquiens verberans.

Nos tibi Palumbem ad aream adduximus. CCVIII.
Obiecimus tibi: quem capias dolis si velis. Occasionem ministrãũ⁹ Tuum est ea vti.

Plumbea ira. Plumbea gratia. CCIX.

Desiderij Erasmi Roterodami

Plautus. Verū ita sunt isti nostri diuites; Si quid benefacias leuior pluma est gratia. Si quid peccatum est; plumbeas iras gerunt. Est apud eūdem Ramenta plumea propensior. i. vel tantillo.

Sine pennis volare haud facile est.

CCX.

Locū habet vbi quid deesse significamus; sine quo res peragi nequeat. Qui sermo hodie quoq; vulgo est perq̄ familiaris. Inde. alas accidere pro eo quod est adminicula materiāq; quippiam conandi eripere.

Lapis irrisibilis. ἀγέλασος πέτρα.

CCXI.

Græcum est adagium. In eos conuenit qui curis contabescunt; nec vniq̄ animum risu soluunt. Translatum aiunt a nescio quo saxo; cui Ceres dū filiam amissam quæritat infederit. In eosdem & illud; Per anulum trāscere oportet.

Grauior Areopagita.

CCXII

συνανότερος ἀρειοπατίτου. grauior areopagita. Dicitur in homines nimium tetricos ac feueros. Cuiusmodi homines vulgo acetum potitare dicimus.

Proba est materia; si probum adhibes fabrum.

CCXIII.

De ijs dicitur quorum egregia indoles magni quippiam pollicetur; si recte instituat. A ligno rudi translatus; ad fabricam tamen idoneo.

Ab asinis ad boues transcendere.

CCXIII.

Hoc est ab humili conditione; ad ditiorū partes transire / ab Euclione Plautino dictum; cuius paupculi diues quidam expectabat affinitatē.

Hoc magnum est periculum inquit me ab asinis ad boues trāscendere.

Ab equis ad asinos ἀφιππῶρεπῶνος

CCXV.

Cui diuersum est Græcū illud; in eos qui ab honestioribus studijs ad inhonestam sese cōuertūt. veluti si quis e philosopho coquus fieret; aut capto ex mercatore; aut ex theologo histrio

Tu trium literarum homo.

CCXVI.

Aut furē significat. aut libertum; sed furem potius. Nam sequitur. Etiam fur trifurcifer.

Laterna punica.

CCXVII.

Conuenit in eum qui arcanum non continet; qualem se parricidius Terentianus esse prædicat. Plenus rimarum sum; hac atq; illac perfluo. Male enim celat lucerna; si quid in ea condideris.

In tuo luco & phano est situm

CCXVIII.

Id est in tua potestate; tuo arbitrio; tua tutela; tua manu. A numinū lucis & phanis translatum.

Albo rete aliena oppugnare bona.

CCXIX.

Dici videntur ij; qui calūnijs iuris; falsisq; tabellis in possessiones alienas

Adagiorum veterum Collectanea.

impetum faciunt. Parasitus quidem in Persa Plauti. Appareant inquit qui hic albo rete aliena oppugnant bona. Hæc vt hinc in sensum accipienda michi videatur; faciunt ea quæ precesserunt: illa videlicet. Vbi qua druplator quempiam ilexit manum tantidē ille tibi rursus idicat manū vt æqua parti prodeat ad tres viros: si id fiat: ne isti faxim vsq̄. Erat aut parasiticum & hoc: per calumniā in ius trahere: nisi accipissent: Hof. Neqtia fautoribus & timidis.

Ebur atramento candefacere.

CCXX.

Rei per se speciosæ extrinsecus ornatum velle asciscere; qui de cus obscurat potius; q̄ adiuuat. Ita lena puellæ formosæ cerussam ad obliuiscendas malas postulanti. Vna inquit opa ebur atramento candefacere postulas. Vt autem Cerusia ad candorem adhiberi consuevit: ita pupurifusa ad tingendas rubro malas.

Aliquid mali propter vicinum malum. Hesiodus.

ἄνῃμα καροσγειτωρ. Noxa malus vicinus.

CCXXI.

Dorippa apud Plautum in milite. Nunc ego verum illud verbum esse experior vetus. Aliquid mali esse propter vicinum malum. Quo verbo monemur ne improborum conuicta vtamur; ne illorum peccata in nostrum caput refundantur.

Viva vox. ξωσα φωνη

CCXXII.

Viva voce discimus; quod non ex mutis literis; sed a præceptore ipso loquente. Nā scripta oratio; vox quædā est quidē illa; sed mortua. At pronuntiatio viva quædam est vox; quam ppriam quandam energiam habere scribit Hieronymus. A. Gellius. Quoniam vocis (vt dicitur) viuæ pœnuria erat ex mutis (quod aiunt) magistris cognoscerem.

Dauus sum non Oedipus.

CCXXIII.

In Andria. Terentij est. Conuenit vbi quempiam obscurius atq; enigmatice loquutum significamus; neq; satis a nobis intelligi. Sumptum adagium de Spyngis atq; Oedipi fabula.

Obsequium amicos; veritas odium parit.

CCXXIII.

Celebratissima sententia; nō moneris quidem quod fieri deceat; sed ostēderis quid vulgo fiat. Qui velit multos sibi amicos; oīm moribus obsecundet; & iuxta Persū; parcat Auriculas teneras mordaci radere verō

Noces relinquere.

CCXXV.

Est a puerilibus studijs ad grauiora cōuerſi. A vetusta nuptiarū cerimonia translātū; in quibus sponsus vxorē ducens noces spargebat tāq̄ pueritiæ iam renunciāns. Et vt scripsit Seruius; Pueri catamiti olim a turpi seruitio recedētes noces spargebant; significātes se posthac omnia puerilia spernere. Nucibus enim olim lusitasse pueros notissimū est. Ca

Desiderij Erasmi Roterodami

tullus. Da puer pro pere nuce Concube nuce da. Vergilius. Spargo marite nuce. vnde Persius virilē ætatem puerbiallyter volēs significat: Et nucibus inquit facim⁹ q̄cūq; relicti. i. postq̄ e puer; cla excessim⁹

Sapere patruos.

CCXXVI.

Sapit puerbially figuram & hoc: sequiturq; statim eodem in loco. Qui sapim⁹ patruos. id est seueritatem & grauitatem.

Extra querere

CCXXVII.

In eadem est Satyra: p eo qđ est assentādi studio aliud vultu sermone q; prae se ferre; aliud in animo sētire. Persius. Accedas: examēq; improbum in illa Castiges trutina nec te quæsueris extra.

Auro habet foccis suppaatum solum

CCXXVIII.

Apud Plautum est in hominem vehementer diuitē: quasi qui aurū pedis calce:. Solum enim pro inifima calceorū pte q̄ calcatur accipim⁹.

In fermento iacere

CCXXIX.

Est ira agni atq; intumescere. Plautus in Mercatore. Vxor tota i fermento iacet.

Aquam in cribrum gerere.

CCXXX

Est inanem operam sumere. Plautus in eadē fabu'a. Non pluris refert q̄ si aquam in cribrū; geras. Simile est illud aquam p. uso haurire dolio id quod a fabula Belidum puellarum translatum est. Vnde & apud Græcos adagium: Inexplēbile dolium; in auaros.

Supercilium salit.

CCXXXI.

A veterum obseruationibus superstitiosus sumptum videtur. Tanq̄ boni quiddam euenturum præfagiatur: si supercilium salia: De pruritu simili est sub idē adq̄ Plautū. Ita michi tergū prurit. Et Vtrū dētes tibi prurim: an male. Hodieq; sermonē de se iter absētes fieri si tinnierit aures bonū si dextra malū si sinistra aure dinnita senserit nŕę muliercule putāt:

In vtrāuis dormire aure; aut in loculū vtrūlibet.

CCXXXII.

Est ocium esse curaq; oi vacare. Plautus. De isthac re in oculū vtrāuis cōquiescito Terē. Faciē i vtrāuis aurē ociosus vt dormias. Menāderi Ploicio apud Gellium. In autem vtrāq; quandoquidem dotata est cubet.

Magno gemitu manus fit grauior.

CCXXXIII.

Apud Plautum. Hoc est: dolor & iravires augent homini.

Obtrudere palpum.

CCXXXIII

Est dolosis blandimentis decipere. Plautus. Ego istuc alijs dare condici: mihi obtrudere non potes palpum.

Rara avis

CCXXXV.

Dere dī rana admodū inuētu. Iuuenalis Rara avis i terris nigro q̄ similis acygnō. Persi⁹. Si forte quid aptius exit. Quādo hęc rara avis est; si

Adagiorum veterum Collectanea.

quid tamen. Coruo albo rator apud Iuuenalem legitur: Phœnicis quoq; singularitatis in raritatis prouerbum abiit.

Bonis auibus. Malis auibus.

CCXXXVI.

Vtq; ab angurū obferuatōibus sumptū est. Bonis auib⁹ huc me appuli. i. auspicato. Hor. Scribēs Vario fortis & hostiū Victor Mæonii carminis alite. I dē. Mala ducis aui domū. Iterum Mala soluta nauis exit alito

Suo iumento sibi malum arcellere.

CCXXXVII.

Est sibi ipsi mali occasione ministrare. Mercurius i Amphitryone Plauti. Ipse homo sibi a me malam rem arcessit iumento suo. i. sua opera, & tanq̄ suo plauastro aduehit.

A tergo ridere quomodo prouerbialiter diciē. CCXXXVIII.

Mirum ni & illa apud Persium ex communi sermone vulgi sumpta sunt. O Iane a tergo quem nulla Ciconia pinfit. Nec manus auriculas imitata est mobilis albas. Næc linguæ quantum siciat canis Appula tantum. His certe gestibus stolidi sibiq; nimium placentes a tergo ridentur: ab ijs a quibus coram laudantur.

Postica fanna.

CCXXXIX.

Eodem in loco legitur pro occulta irrisione: quæ fit a tergo. Posticę occurrere fannæ.

Caput scabere. Vngues arrodere.

CCXL.

Vterq; gestus est hois admodū cogitabundi; cui nihil dum occurrit tale: quale quærit. Hor. in ser. de Lucilio. Sæpe caput scaberet; viuos & roderet vngues; Sæpe stilū vertēs; iterū quę digna legi sunt scriptur⁹. Per si⁹ de poetis oscitabūdis; & itidē i scribēdo securis. Nec pluteū cedit nec demersos sapit vngues. I dē. Crudū Ceresstratus vngue arrodens ait hoc

Genuinum infigere.

CCXLI.

Est clāculū mordere atq; obrectare; tanq̄ occulto dēte, qualis est vtiq; genuinus, lacerare. Persius de Lucilio. Et genuinum fregit in illis. Hierony. Possum respondere si velim; possum genuinum læsus infigere

Fœnum habet in cornu.

CCXLII.

Adagium est: quo significamus cauendum esse a copiā tanq̄ maledico atq; iprobo & feroci. Horatius de poeta mordaci. Fœnum habet in cornu longe fuge. Quo prouerbio Hieronymus de seipso aliquoties vsit. Et ad idem alludens Plautus. Cornutam inquit, bestiam petis. id est hō minē quē non impune laceffiucris iniuria. A tauro corrupeta transactū est: vel quia boues copiosius pasti ferociores esse soleant: vel q̄ cornu petis fœnum in cornu pro signo consueuerit alligari: sicut canibus & equis mordacibus tintinabulum; quemadmodum Acroni placet.

Naso suspendere.

CCXLII.

D iij

Desiderij Erasmi Roterodami

Antiquitas irrisioni nasum dicauerat Vñ nasuti dicebant qui docte fa-
ceteq; alios ridere nouissent. Mar. Et pueri nasum Rhinocerotis habēt
Idē. Nō cuiūq; datū est habere nasum. Idē iterū. Nasutus sis vsq; licet
sis deniq; nasus. Inde naso suspēdere; pro cōtēptum irridere. Hor. Na-
so suspendis adunco. Et alibi. Balatro suspēsus oia naso. Perſius. de Ho-
ra. quē vastrū irrisorē videri vult. Callidus exterſo populū suspēdere na-
so. Idem. Rides ait: & nimis vncis naribus indulges.

Aurem vellicare.

CCXLIII.

Vt nasus irrisioni ita auris memoriæ dicata erat. Vnde ius dicturi ho-
minem: aurem quispiam astantis vellicabant attestantes. Inde aurem
vellere pro eo quod est memorem facerē apud eruditos legitur. Vergi-
lius. Cinthius aurem vellit & admonuit.

Premere pollicem. conuertere pollicem.

CCXLIIII.

Olim in pollice fauoris studiiq; erat significatio. Vnde quē fauere cui-
piam significabant; eum pollicem premere; contra qui minime faue-
ret eum conuertere pollicem dicebant. Plinius libro vicesimo octauo.
Pollices quum faueamus premere; etiam prouerbio iubemur. Hor. Cō-
sentire suis studiis qui crediderit te; Fautor vtroq; tuum laudabit polli-
ce ludum. De conuertendo pollice. Iuuenalis. Conuerso pollice vulgi.
Quemlibet occidunt populariter; id est fauore in odium mutato.

Frontis perfrictē.

CCXLV.

Frons indoli pudoriq; sacra. Inde frōtem prouerbio perfricuisse dicū-
tur: qui pudorem omnē dediticerunt; quos iam nihil pudet. Cuiusmo-
di hominis effrontes perfrictaq; fronte ac facie dicuntur. Plinius autē
culus. Perfricui faciem nec tamen profeci; quando alia via ingens oca-
curris. In eadem illa figura est: Qua fronte id audes dicere? Quo ore si-
lium accusabis? Nā impudentes durum os aut omnino nullū os. i. nul-
lam frontem habere dicuntur. Ouidius. Non tibi plus cordis; sed min⁹
oris. adest. Plinius libro. xj. Frons & alijs; sed homini tantum tristitiæ;
hilaritatis; clementiæ; feueritatis index. Proinde quum feuerū ac tri-
stem significamus; tetrica frōte; caperataq; dicimus. Plautus. Caperat
frons feueritudine. A caprinis videlicet cornibus ducta similitudine.
Rursum quum hilaritatem inuimus, Exporrecta fronte dicimus. Por-
rectiore fronte mecum loquaris; id est hilariore.

Adducere supercilium. Superciliofos.

CCXLVI.

Apud Pliniū statim de supercilijs sequitur in hūc modum. Supercilia
hoi & pariter; & alterne mobilia. Et in his pars animi. Negamus; annui-
mus. Hęc maxime indicāt fastus. Superbia aliubi cōceptaculū; sed hic
sedē habet. In corde nascitur. hic subit; hic pēdet. Nihil altius semel ab

Adagiorum veterum Collectanea.

ruptiusq; inuenit in corpore; vbi solitaria esset. Hactenus Plinius. Inde attolli supercilium dicimus arrogantiam significantes. Adduci; fastidium indicantes. Poni supercilium; quum receditur ab arrogantia. Et fastosos homines superciliosos appellam⁹. Simpliciterq; ipsum supercilium pro arrogantia dicunt.

Conniuere.

CCXLVII.

Metaphora nimis q̄ venusta dicit is qui prudens culpā quā intelligit; indulgentia tñ quadā ac studio dissimulat. Vt parentes ad leuiora quodam liberorū vicia cōniuent. Et corrupti iudices in causa cōniuet. Hoc significatu non semel apud Ciceronem in actionibus occurret.

Rubo arefacto præfractor. *αγαμπτοτατος*

βρατου αυου.

CCXLVIII.

Græcum est adagiū in homines obstinatos & præfactos ac difficiles; quos vt frangere possis; flectere certe non queas.

Aquam e pumice postulare.

CCXLIX.

Est ab alio petere id cui⁹ ipse maxime egeat. Veluti si qs ab indocto docteri; ab incōsulto cōsiliū postulet. Plaut⁹. Nā tu aquā e pumice nūc postulas; qui ipseus sitiāt. Idē. Pumex nō æque est aridus; atq; hic est senex

Tibiam tubæ comparas.

CCL.

αυλορ σαπιτρισυγκριεις. id est fistulam tubæ cōparas. quum exilia cum magnis cōferuntur. Sic canibus catulos similes; sic matrib⁹ hædos. Norā) sic paruis componere magna solebam. Consimilem ferē sensum habet. *τεττιγυρελιτταρσυγκριεις.* id est cicadē apem comparas. De musicis oratoribusq; dispari facultate. Cicada namq; canora est; quum apes sit muta.

Claudus loripedem ridet; ethiopē maur⁹; luscū luscus. CCLI.

Quoties id vicij alijs exprobrat quippiā; in quo sit ipse. Iuuenalis. Loripedē rectus derideat; æthiopē albus. Persius. Et luscus qui possit dicere luscus. Tamen si nō ignoro Persium in alium sensum scripsisse.

Dij tibi tuam dent mentem.

CCLII.

Imprecatio est puerbialis in insanos. Mar. *Dij mentē tibi dent tuā Phylene.* Ad quod alludēs Horatius. Quid facias illi? iubeas miserum esse libenter; quatinus id facit. Optamus et meliorem mentem ijs qui nobis parum sani videntur. Teren. Mentem meliorem vobis dari.

Sub alia quærcu collige.

CCLIII.

αλληρ Δρυβαλαυξε. id est aliā quærcū collige. A priscis vsq; secularis repetitum adagiū. Primitus em̄ hoies glandibus victitabāt; quas excussis quærcubus colligebāt. Quare si quam arborē iam inanē vidissent aliam esse excutiendam quærcum dicebant. Quadrat in eos qui improba nimisq; sæpe ab eodem vel beneficium vel officium petunt

D.v.

Desiderij Erasmi Roterodami

Strenuos equos non esse opere defatigandos. **CCLIII.**
Neotericum apud nostrates prouerbiū: quo monemur: vt amicis spō-
taneis & ad obsequendum paratis modeste uerecundeq; utamur.

Polypi mentem habe.

CCLV.

πΟΥΛΥ ΠΡΟΔΟΣΠΟΡ ΙΟΧΕ: hoc est Polypi mentē habe. i. pro loco ac
tempore alios atq; alios mores tibi fume. A piscis huius proprietate tra-
ctum adagium; quem Plini⁹ ad loci similitudinem colorem mutare di-
cit; maximeq; in metu. Id quod diuus Paulus obseruauit: qui omnia fa-
ctus est omnibus. Hanc sententiam chrysa'us in Bacchidibus Plauti-
nis mire expressit. Nullus inquit frugi esse potest homo nisi qui et bene
& male facere tenet. Improbis cum improbis sit; harpaget furib⁹; fure
tur quod queat. Versipellem frugi conuenit esse hoiem; peccatus cui sa-
pit. Bonis sit bonus; malis sit malis; utcūq; res sit; ita animum habeat.

Genio sinistro

CCLVI.

Dijis iratis, Genio sinistro, inueniunt pro eo quod est infelicitē. Adest
enim unicuiq; nostrum Genius bonus & item malus.

Dextro Hercule.

CCLVII.

In eos conuenit; qui in accumulandis opibus sunt bene fortunati. Nā
Herculem moriturū dixisse ferunt; si quis sibi bonorum suorum decimā
partē consecrasset; eum diuitē futurum. Horatius. Diues amico Hercu-
le. Persius. O si sub rastris crepet argenti mihi sceria; dextro Hercule.

Mouere bilem; Facere stomachum.

CCLVIII.

Vtrumq; uisitassimum; pro eo quod est ad iram prouocare.

Sonat vicium percussa; maligno Respondit viridi
percussa fidelia limo.

CCLIX.

Apud Persiū est puerbialis haud dubie metaphora. Dicit pōt i eos q ro-
gati stulte respōdēt; quorūq; oratio incitiā ipsorū stultitiāq; prodit.

Ad populum phaleras; ego te intus & in cute noui. **CCLX.**

Hunc Persianum uersiculum prouerbij uice Hieronym⁹ subinde usur-
pat. Competit in eos qui sese apud imperitos iactant; quum doctos
nihil fallant.

Thita praefigere.

CCLXI.

Apud Persiū est; pro eo quod est damnare. Et potis est uicio nigrā
praefigere thita. A uetusto iudiciorum more translatus est; in quo iu-
dices singuli singulas sortes in urnulam mittebant. Eratq; thita dāna-
tious signum Kappa absolutionis. Lauda ampliacionis.

Metus sine metu.

CCLXII.

αΔεσ, Δεσ. i. timor sine timore. Græcū est; dicit i eos; qui illic timēs
ubi nulla est timēdi causa. Simile apud Platonem, Vmbra suā metuere

Adagiorum veterum Collectanea.

Cornix scorpionum. Leonem pungis.

CCLXIII.

κορωνη τορσκοπιου. i. cornix scorpionum. Metaphora est cum eclipsi. de est rapuit; aut comedit. Quadrat in eos; qui sic quempiam laedunt; aut perducunt; ut sibi quoque sit pereundum; aut eum efficiunt contumelia; a quo tantum de mali; aut etiam amplius sint recepturi. Nec difficile est illud Plautinum. Calidum hodie prandium comedisti. i. fecisti; quod tibi magno malo futurum est. Consimilem fere sensum habet λαορτα ποσεισει. i. leonem pungis; in eum qui eos prouocat; quibus irritatis continuo sit pereundum; Veni ut si quis tyrannum aut potentem laesat.

Ede Helleborum.

CCLXIII.

Anticyras nauigare; & porco expiari; aut helleborum edere iubemus quos insanos esse significamus; propterea quod in Anticyris insulis nascitur haec herba; qua cerebrum purgari constat. Plautus insanum porcum syncerum & sacrum immolari iubet. Horatius. Nauiget Anticyras. Idem si tribus Anticyris capud insanabile nunquam Tonfori Licino commiserit. Persius. Anticyras melior sorbere meracas. Plautus. Non potest haec restituum ingerum Helleboro obtinerier.

Ede Nasturtium.

CCLXV.

εσθιε καρδαμου; hoc est ede Nasturtium. Adagium graecum in homines torpentes; signauos; socordes. Nasturtium enim haec herba (ut auctor est Plinius libro. xx.) animam excitat; exacuitque mentem; veluti Eruca venem quidem acuit; sed mentem hebetat.

Quantum non Miluus oberret

CCLXVI.

In hoicem immodice locupletem dicitur; cui tantum sit agrorum quantum non Miluus perpetuo volatu peruolet. Persius. Diues arat Curibus quantum non mihi. us oberret. Iuuenalis. Tot miluis intra tua pascula lassis.

Caedimus inque vicem prebemus crura sagittis.

CCLXVII.

A sagittaria pugna sumpta metaphora Prouerbialis. Dicitur potest in eos; qui aliena insectant vitia; sua non videntes; quibus vicissim hoc euenit; ut ipsorum vitia rursus alij reprehendant. Hora. Caedimus & toridem plagis consumimus hostem. i. carpinus alios ab alijs vicissim carpenti.

Tuo te pede metire. Tectum habita.

CCLXVIII.

Apud Horatium est in sermonibus. Quo adagio monemur; ne quis se dilaret ultra conditionem suam neue seipsum ex assentatorum laudibus; aut vulgi opinione aut fortunae fauore; verum animi virtutibus aestimet. Nec mihi grauiter dixit Persius. Tectum habita ut noris quod sit tibi curta supellex.

Bullatae nuge.

CCLXIX.

Res futes nulliusque frugis; quae perinde tantum ut magnum quiddam ventosa oratione efferuntur; bullatae nuge dicuntur; veluti concionatores quiddam

imperiti quum meras nugas blatterent; vocis tamen ac gestus tāta ma-
iestate proferunt; ac si eas non in suis summis/ sed in tertio cœlo cum
paulo didicissent. Horatius orationem ambizioso verborum apparatu
constructam verū solidioris sententiæ inopem canoras nugas appellat
Perfius. Bullatis vt mihi nugis Pagina tur gefcat.

Aceto perfundere.

CCLXX.

Est quempiam mordaciore conuitio tangere. Horati⁹, Græcus postq̃
est Italo perfusus aceto Perfius exclamat.

Sambucam. citius caloni aptaueris alto.

CCLXXI.

Prouerbialis est versus apud Perfium; a militari re ductus. Nā Sambuca
machina est bellica; q̃ non nisi summa arte torqueſ. At calones pugnā-
di rudes vallū modo gestitāt. Idem est sensus ac si dicas. Ex boue poti⁹
funambulū; q̃ ex hoc stolidiſſimo sene doctum philosophum feceris
Neq; male coligeat si sambucam pro organo musico; et calonē pro ho-
mine rusticano acceperis. vtrūq; em̄ nomē pytroq; positum inuenitur.

Creta notare. Carbone notare.

CCLXXII.

Quæ pbamus ea veluti alba feliciaq; creta notamus. quę dānamus car-
bone tanq̃ atra & improbanda signam⁹. Perf⁹, Quæq; sequenua forēt
et quæ vitanda vicissim; Illa prius creta mox hæc carbone notasti. Ho-
rati⁹ in ser. Quorsum abeant sani an creta an carbone notandi.

Edentulus inuidet dentato. Talpa caprearum contemnit ocu-
los.

CCLXXIII.

Eruditissimam illam epistolā quam ad magnū oratorem scripsit Hie-
ronimus lepido puerbio clausit. Cui quæso inquit vt suades; ne vesce-
ntium dentibus edentulus inuideat & oculos caprearum talpa cōtemnat
id est ne id alijs iuideat; quod ipse nequit assequi. Sic enim fere est ho-
minum ingenium; vt quisq; laudet; quantum se assequi posse sperat. Si
quid supravires suas fenserint; id negant dici oportere.

Tota erras via. Toto errauit cœlo.

CCLXXIII.

Quoties quēpiam vehementer errare significamus tota via toto cœ-
lo errare dicimus: Tereñ. in Eu. Tota erras via. Cōsimile est huic qđ apđ
Macrobium in Satur. iij. Euangelus. Nunq̃ ne tibi prætextate euenit i-
mentem; toto (aiunt) cœlo errasse Vergilium. Quod quidem posterius
mirum ni vel a phaetontis vela Cereris fabula sumptum est.

Equis albis præcedere.

CCLXXV.

Vbi quem alijs longe quapiā in re superiorem esse longoq; intervallo
anteire significabant; eum albis equis præcurrere dicebant; vel q̃ anti-
quitus albi equi nobiliores & ad cursum meliores habebant; vel q̃ tri-
umphantes; hoc est hostium victores equis albis vectarentur. Hora. de

Adagiorum veterum Collectanea.

Perſio quodā. Durus homo atq; odio qui poſſit vincere regē. Cōfidēs tumiduſq; adeo ſermonis amari Siſennas Barros vt equis præcurreret albis. Erant autē Siſenna & Barrus homines inſignita maledicētia. Etiā ſi Acron Barros legit; vt ſit epitheton. Neq; diſſimile eſt Plautinum illud in Aſinaria. Nam ſi huic occaſioni tps ſeſe ſubterduxerit; nūq̄ ede pol albis quadrigis indipiſcet poſtea. Idē in Auulularia. Quod iubeat; citis quadrigis propere pſequi. Et alias aliquoties hac trāſlatiōe Plautus vtitur; Tætſi Horatianū illud non tam a triūpho / q̄ equeſtri certamine mutuatū videt; vt albos equos foelices & fortunatos intelligam?

Vbi non ſis qui fueris; nō eſt quur velis viuere. **CCLXXVI.**
Ex ep̄ſa Ciceronis ad Mariū; vbi ſinia hęc noiatiu etiā pro puerbio poſita eſt. vetus eſt inquit vbi nō ſis qui fueris; nō eſſe quur velis viuere. i. Tolerabilis eſt vel inter ignotos exulare; q̄ in ea rep. cōtēptū honoreq; ſpoliatum manere; in qua aliquandō ſūmma cum dignitate vixeris.

Plautina eloquentia. Atticus lepos **CCLXXVII.**
Adeo Plautinis comœdijs delectata eſt antiquitas; etiam ſi nō probat Horatius; vt Plautina eloquētia nō ſecus q̄ Attici ſales muſarūq; eloquium in puerbiū abierit. Hieronymus ad Pāmachium. Hęc eſt inquit Plautina eloquentia; hic lepos Atticus & muſarū (vt dicit) eloquio comparandus. Qz̄ illud muſarum eloquium ad M. Varronis de Plauto eloquium reſpicit; qui dixit muſas ſi latine loqui voluiſſent; Plautino more fuiſſe loquuturas.

Bos laſſus fortius figit pedem. **CCLXXVIII.**
Scito adagio vſus eſt idem Hieronymus ad auguſtinū; eū deterrēs; ne Iuuenis ſenem puocet; propterea q̄ tardius quidē ad pugnā excitatur ſenes; verū acrius ſeuunt; vbi irritati cōcaluerint. Hieronymi hęc ſunt verba. Memēto Daretis & Entelli; & vulgaris puerbij; q̄ bos laſſus fortius figat pedem. A veteri triture more ductū eſt; tū em̄ circumactis ſupra manipulos curribus grana excutiebantur; partim a rotis ipſis; partim taurorum vngulis. Monitoriū ne quando eos improbe prouocem? qui ad irāſcendum ſunt lentiores; huiusmodi enim ſemel irritati placari fere non poſſunt. Furor namq; ſit læſa ſæpius patientia.

Per nebulam; Per caliginem; Per ſomnium. **CCLXXIX.**
Per nebulā ſcire; p nebulā recordari; p nebulā intelligere; p eo qd̄ eſt leuiter atq; obſcure vixq; recordari aut ſcire; apud Plautū aliquoties inuenitur. Eodē in ſenſu Hieronymus per ſomniū recordari dixit. Vt quæ puelluli admodum fecimus; ea ſenes tū nōnumq̄ recordamur ſe per nebulam & tanq̄ per ſomnium. Per caliginem eodem in ſenſu inuenitur.

Qui veſtitur ac creta ſeſe occultant.

CCLXXX.

Desiderij Erasmi Roterodami

Euclio in Aul. apud Plautū de furacibus loquēs: qui vestitu tamē acvultu perinde se gerunt; ac si probe essent. Qui vestitu inquit & creta occultant sese atq; sedent quasi sint frugi. Quod in eos cōpetit; qui itrosus turpes; summa sunt nequicq; pelle decori.

In vado est omnis res

CCLXXXI.

Id est extrā periculū. Terētius. Oīs res in vado est. Plautus in Aul. Hęc propemo dū iam esse in vado salutis res videt. a trāsmittentibus annem aut certe a nauigātibus trānslatū. Nec longe ab illo diuersum illud eiufdem Terētij in Andria. Ego in portu nauigo. i. meo sine periculo res geritur. Nunc huius inquit periculo fit; ego in portu nauigo.

Oēs sibi meli' esse malūt; q̄ alteri. & alia eodē i sensu. CCLXXXII. In eadem est fabula. Verū illud verbū est; vulgo quod dici solet; oēs sibi melius malle; q̄ alteri. Ad idem facit Plautinū illud. Tunica pallio prior est. Terētius alibi. Hęc tu ehomet mihi sum pxi. mus. Quod adagium sic accipiamus; vt intelligamus; non moneri quid factu sit optimum; sed quod vulgo fieri solet; reprehendi.

Qñ id fieri nō pōt qđ vis; id velis quod possis. CCLXXXIII. Sentētia tū moralis, tū venustissima cōuersione facta amœnior. Cui si milis est illa Laberiana. Feras non culpes; quod mutari non potest.

Facile equum valemus recta consilia aegrotis damus.

Tu si hic sis aliter sentias.

CCLXXXIII

Ab adolefcēte non admodū cordato dicta grauiſſima sentētia. Quod significatum est longe procliuius esse alijs bene precipere q̄ ipsum benefacere. Si quidem qui precipiunt; facile quod rectum sit perspiciunt quippe qui vacent affectibus quibus illi prepediuntur.

Monstrum alere

CCLXXXV.

Est mali quippiam ac fœdum occultum habere. Vtemur hoc adagio quotiēs subesse fraudis aliquid aut mali occulti suspicabimur. Vt adolefcens ille idcirco se repudiatū repeti ad affinitatē diuinabat. Repudiāns repeto. Quam obrem; nisi id est quod suspicor; aliquid monstri alunt. ea quoniam nemini obrudi potest itur ad me.

Bona verba quæso.

CCLXXXVI.

Abominātis est sermo; nō irridētis; vbi quis verba male ominata pnūciasse videt. Terē. Bona verba q̄so. id quod & Donat' annotauit. Cicero De Socrate; bona verba quæso. Perinde ac si diceret. De Socrate absit vt verā sint que dixisti. Et apud Platonē li. de Rep. j. Sophocles iam se nex interrogatus; num fœminis & etiā dū vteret. Bona verba quæso o amice; libentissime hęc tanq̄ furiosum aggressentq; dominum effugi.

In portu impingere.

CCLXXXVII.

Adagiorum veterum Collectanea.

Et apud Fabiū est & apud Hieronymū; pro eo quod est statim in ipso operis ingressu ac limine peccare. A nauigatione transumptum.

Claudi more pilam tenere.

CCLXXXVIII.

Est nihil ipm ex se inuenire aut eripere: sed quātum a p̄ceptorib⁹ traditur; id siue doctū sit siue indoctū tenere ac sequi. Cicero contra Pisonē. Græcus primū distinguere illa atq; diuidere quæ admodū dicerētur. Iste claudus (quomodo aiunt) pilā retinere; quod acceperat testificari.

Mansum in os inferere siue p̄mandere.

CCLXXXIX.

Est rem quāpiā nimis enucleate nimisq; frustulatim tradere in p̄cipi endo. Quod facere solent ij qui auditorum ingenijs diffidunt. A nutricibus infantium translātū; quæ p̄mansum cibum in os alumni inferunt. Cice. in oratore. Mansum (vt aiunt) in os inferere.

Bis pueri senes. græco puerbio Δισπαι Δεσωι γεροντες. CCXC
Hunc titulū. M. Varro cui dā satyræ indidit. Qui tamen si per se prouerbijs faciē habet; tamen vt magis id credā facit; q; idem Varro alias non paucas satyras puerbiallyter iscripsit. Velut onos lyras & gnoti seauthon & itē alias nōnullas. Conuenit autē in senes puerilib⁹ morib⁹; tanq̄ iterū in puerū reuolutos Seneca. Non inquit bis pueri sumus. vt vulgo dicif; sed semper. Verum hoc interest q; maiora nos ludimus.

Dignum propter quod vadimoniū deseratur.

CCXCI.

Ita olim loquebatur; rē maximi monumēti que; citra graue dispēdiū negligi nō posset significare volētes; vadimonium eū nisi grauissimis de causis relinqui nō cōsueuit. Plinius Secundus in p̄fatiōe naturalis hist. Inscriptiones inquit propter quas vadimoniū desereri possit.

Nostro Marte.

CCXCII.

Quoties nullius auxilijs adiuti; nostro ingenio nostrisq; virib⁹ rē peragimus; nostro marthe peragere dicimur. Cice. offi. li. ter. Hāc igit̄ partem relicta explebim⁹ nullis adminiculis; sed (vt dicitur) Marte nostro Ab imperatoria consuetudine sumptū; qui regū ac sociorū auxiliarijs copijs adiuti belligerantur.

Nequicq̄ sapit qui sibi nihil sapit

CCXCIII.

Ferūt nōnullis i ore fuisse; id qd̄ nūc oib⁹ in pectore certe est; frustra sapere; q; sibi nō sapiat. Estq; (vt in eplis ostēdit Cicero) ex Ennij Medea sumptū. Is ad Trebatii his verbis scripsit. Et (qñ cœpi agere. Medea) il lud sp̄ memēto. Qui sibi ipse sapiēs p̄desse neq; nequicq̄ sapit. Ea sentētia græco senario sic effert. Μισωσοφιν ηρωστω ουχ αυτω σοθος.

Oleum flammis adijcere.

CCXCIII.

Est incēsum atq; ardentem instigare; aut malū malo addere. Hora.

Desiderij Erasmi Roterodami

in ser. Adde poemata nunc; hoc est, oleum adde camino. Hieronym⁹ ad Eusto. Vinū & adolescentia duplex est incēdium voluptatis. Quod oleum flammæ a dijsimus;

Munus leuidense,

CCXCV.

Cice. in ep̄is fa. orationē qua Deiotarū regem defenderat prouerbia li metaphora munus leuidense vocat; propterea q̄ ad eius togule similitudinē stilo crassiore atq; inepte cōpositam videri eam vellet. Seq; ho sp̄iti ob antiquitatē hospitij velleue munus referre voluisse; cuiusmodi illē munera Ciceroni misistare consueuerat.

Mordere frēnum.

CCXCVI.

Est seruitutē indigne molesteq; ferre. Deci⁹ Brut⁹ ad Cic. li. sc̄do. Si frēnū momorderis; pereā; si te oēs quotquot sunt; conātē loqui ferre poterūt. i. si vel leuiter significaueris te seruitutē nō ferre. Ab equo ferociēte trāslatū. Sife ē: Iactare iugū. Iu. Nec iactare iugū vita didicere magistra

Suum cuiq; pulchrum.

CCXCVII.

Ex hoīm ingenijs sumptū adagium. Sibi enim quisq; placet. & sua cuiq; pulchra vidētur; etiam si fœda sunt. Potissimum autē a porcis ductū videtur quorū quisq; certatim suam sponfam extollere conatur; quem admodum de Tarquinijs legimus. vnde Ci. ad Atticū. Suā cuiq; sponfam; mihi meam. suū cuiq; amorē; mihi meum. Idem i Tus. q̄st. lib. v. Suū cuiq; pulchrum est. Eandem sententiā Plautus in Stichō venustissimē extulit. Suus rex reginæ placet. i. suus cuiq; vxori maritus. Neq; difsimilis his: Non mirum y Cascus Cascam ducit.

Cepisse dimidiū facti.

CCXCVIII.

αρχημισυ παντας Hesiodia est sententia quæ iā olim in prouerbis est. Eam Horatius sic extulit. Dimidiū facti qui cœpit habet.

Atticus martyr.

CCXCIX.

αττικος μαρτυς. id est Attic⁹ testis. simpliciter de veraci; ironicos de mendaci dicitur.

Currus bouē trahit αμαξα γοβουρελκει. CCC.

Quādo p̄postere quippiā fieri significamus; veluti si seru⁹ hero p̄cipiat aut discipulus p̄ceptorē doceat; aut lepus canem agitet.

Hæc retia nihil traxerunt.

CCCI.

αντιδυριθος ουδεν εσωακει id est retia nihil traxeēt. A piscatoribus translatum in eos; quid frustra quippiam captarunt.

Homo Euripus.

CCCII.

αρθρωπος ευριπος. i. homo. Euripus. In mutabiles incōstanteq; dicitur; ab Euripi maris natura sumptum: quod incredibili impetu in singulos diēs septies æstu mutato defluit; totiensq; refluit.

Adagiorum veterum Collectanea.

Rana Seriphia.

CCCIII.

Plinius naturalis hist. li. viij. ca. lviij. scripsit in Seriphio cicadas etiã mutas esse. Hic Hermolaus pro cicada ranam reposuit: addens Stephano auctore Græcis in prouerbio fuisse βατραχος σεριφιος. i. rana Seriphia. In homines immo dice taciturnos.

Bos in lingua. Argentanginam patitur.

CCCIII.

βουσεπιγλωσαισ. i. Bos in lingua; in eos dici solitum: qui pecunia corrupti libere loqui non valent. Simile est illud quod in Demosthenē dixit populus; Argentanginam patitur. Quod autem in priore prouerbio bos pro pecunia accipitur; inde est quod apud Athenienses numismata bovis figuram habebant.

Bos Cyprius.

CCCIV.

βουσκυπριος. i. bos Cyprius; in fordidos videt; in immundo hoies dicitur. Nã auctore Põpeio in Cypro boues humano stercore pascuntur.

Ranis propinas.

CCCVI.

βατραχοισοινοχοεισ. i. ranis propinas. i. ministras ijs qui ipi abudant. Quo proberbio Hermolaus in quadã ad Picum epistola huc in modum est usus. Picus iste paruo pedi magnos calceos circumdedit. Quid enim tot rhetoricis; aut quid omnino ranis propinat; imo Seriphij addidi. Quavna in ofona tria attigit adagia. Primũ de calceis pede maioribus; alterũ de propinate ranis. Tertiũ de Seriphis ranis. Quod hic quidẽ et alia significatio lumbesse poterat; vt ideo Picũ ranis dixerit propinasse; quod rhetoricis argumẽtis eos defenderit; qui rhetorica nõ delectantur; nepe ranis quibus vinũ non sapiat; tum & Seriphia ranis; homines infantissimi quos ab eloquentissimo patrono defendi non conueniebat.

Acanthia cicada.

CCCVII.

In Aeolia vrbs nomine Acanthon; circa quam cicadas mutas esse Stephanus est auctor. Inde prouerbium ακαυθιος τεττιξ. id est a canthia Cicada in homines nimium taciturnos.

Ranæ aquam. Cato pingue.

βατραχωνδωρ. γαλη

τοσεασ.

CCCVIII.

Quoties id ministratur quo qui accipi delectatur maxime; ranæ aquam Cato seu feli seuum datum dicimus.

Malis percutere. βαλλειρμηλοισ.

CCCIX.

Idẽ est quod muneribus corrumpere. A fabula Atalantæ & Hippomanis sumptum; qui proiectis malis aureis virginẽ alioqui insuperabile superauit.

Noctua volauit. γλαυξ ιπταται.

CCCX.

Vbi negotium feliciter succedit; noctuam volasse dicimus. Nã Noctua volans apud Athenienses victoriæ erat augurium.

Desiderij Erasmi Roterodami

Annosam arborem transplantas.

CCCXI.

γερὰρ Ἀρβὸρ μεταφύτευει. p. i. veterem arborē transplantāre: dicitur is qui iam senem ad nouum vite inſtitutum vocat. Quod vulgo & hodie dicunt verulum canem vix loris affueſcere. Qua in re nos olim multum olei & impenſe perdidimus.

Terræ onus

CCCXII.

γῆς βάρος. i. terræ onus. De hominibus nulli bonæ rei vtilibus.

In ſyluam ligna ferre.

CCCXIII.

Eſt eos velle augere eo quo maxime abundāt. Hor. in ſermonib⁹. Atq; ego cū græcos facerē natus mare citra Verſiculos: vetuit me tali voce Quirinus. Poſt mediā noctē viſus: quum ſomnia vera. In ſyluā nō ligna feras

Tertius Cato. Sapientum octauis.

CCCXIII.

Ironice in homines terribiles dicitur: quiq; ſibi vehemēter vidētur ſape re. I uenalis. Tertius e cœlo cecidit Cato. Nā duos Catones cœlo de miſſos creditū eſt: vt bellū cū vitijs gererēt. Hor. Hæc me Stertinius ſapientum octauis. Septem enim apud Græcos numerātur ſapientes.

Secundā meliora. Δευτερωρα μείωωρα. id eſt ſecū diſ melioribus.

CCCXV.

A ſacta faciētibus translatur: qui ſacrificū iterato cōſtueuerūt: ſi quādo prima hoſtia nō liſſet. Teſtis Cicero lib. de diuinatione ſecūdo. Idem monemur hoc Græco puerbio qđ euangelica parabola de amico: qui noctu amici pulſauit oſtium ac tres panes improbe petens accepit

Eandē penſaberis trutina.

CCCXVI.

Ea lege tecum agetur: qua tu cū alijs egeris. Hor. in ſer. Hac lege in tur tina ponetur eadē. Idem in epiſtolis. Romani pēſantur eadē ſcriptores trutina. Similis huic euangelica metaphora. Eadē meſura qua emetie mini: remetietur vobis. Vtraq; tranſlatio accomodatiſſima. Quin & Per ſius Horatium vt ſolet exprimens; exameny inquit improbū in iſta Ca ſtiges turtina.

Nil intra eſt oleam: nil extra eſt in nuce duri.

CCCXVII.

Prouerbialis eſt verſus apud Hora. in ep. in eos: qui manifeſto falſa pro veris affirmāt: & conſeſſa negant. Nam cum huiuſmodi hominū genere nō eſt diſſortādū. Cōſtat autē inter ſanos & extra in nuce duri eſſe ali quid: & intra oleam.

Ire per extentum funem.

CCCXVIII.

Eſt rem per difficilem factū facere: Parum liquet vnde tranſlacū: etiā ſi Acronia funābulis ſūptū videtur: qui p funē pēſū inābulāt. Hor. Ille p extētū funē nūli poſſe videt Ire poeta: meſi qui pētus ianiter angit

Adagiorum veterum Collectanea.

Propria vineta cedere.

CCCXIX

Dicitur: is qui semetipsum suosq; carpitq; ac lacerat. Hor. Multa quidem nobis facimus mala multa poetæ. Vt vineta egomet cedam mea

Zonam perdit

CCCXX

Castrense puerbiū: in eosq; nihil hnt. Græca fabula tractū Actō admo-
net. Porphirion a militū cōsuetudine: q; q; hnt in zona secū portant.
Est autem apud Hora. in epi. Ibit eo quo vis qui zonam perdidit iquit

Taurum tollet: qui vitulum sustulerit.

CCCXXI

Politianus in Miscellaneis Hinc etiā puto natum puerbium illud vt di-
catur posse: taurum tollere qui vitulū sustulerit. Refertq; ibidē. Quartil-
læ verba ex petronio. Iunonem meam iratā habeam: si me vnq; memis-
nerim virginem fuisse. Nam infans cum paribus inquinata sum: & sub-
inde prodeuntibus annis maioribus me pueris applicui: donec ad hāc
ætatem perueni. Ex quo sensus prouerbij liquet: videlicet maiora pec-
caturum maiorem: qui puer minoribus vitijs allueuerit.

Marthecophori quidem multi Bacchi vero pauci πολλοι

μεν βαρθηκορτοι παυροι λεγε βαηχοι. CCCXXII.

Apud platonem legitur in Phedone: a bacchanalium certi monijs tranf-
latū in quib⁹ oēs quidē thyrsos. i. hastas vites Bacchi insigne gestabāt
bacchi tamen non omnes erant. Conuenit in eos qui insigne virtutis ac
eruditionis habent: neq; virtutem neq; doctrinā habentes. Perinde
ac si dicās: nō omnis theologico pallio insignitus theologus: neq; om-
nes pileati litteras sciunt: neq; omnes cuculati monachi sunt.

Iusticia iustior. Libra æquior.

CCCXXIII

Δικαιοτεροσ σαχανθσ. Δικησ Δικαιοτεροσ. Vtrumq; de ijs. dē:
quos admodum iustos & æquos significamus.

De pilo pendet.

CCCXXIII

εκτριχοσ κρεμαται. .i. ex capillo pendet. De rebus vehemen-
ter dubijs & periculosis. Quod verbis el hodie vulgo nostrati in ore est

E lupi faucibus eripui

CCCXXV

εκ λυκου σωματοσ αφειλω De ijs q; pter spē tē pmodū amissaz
recipiūt Veluti si nos pecuniā a pfecto littoris Donariēsis recepissēmus

Non capit murem Elephantis

CCCXXVI

ελεφασ. μυρ. κυχαλισ κειδ est elephantus murē non capit: id est
ij. qui magno sunt animo res minutas negligunt.

Elephantum ex musca facis.

CCCXXVII

ελεφαντασ εκ μυιασ ποιεισ. i. elephantos ex muscis facis Conue-
nit in eum: qui parua sermone amplificat. Simile est illud. Paruo pes-
di calceos magnos circumdare.

Eij.

Desiderij Erasmi Roterodami

De lapide emptus.

CCCXXVIII.

In hominem obscurum vilissimūq; dicitur. Nam emptitij serui infimę notę erant; Cicerō præter duos de lapide emptos, a præconis lapide sūptum. Simillimum est Græco illi. Cum sale emptus.

In eadem est nauis.

CCCXXIX

Hoc est in cōmuni piculo. Translatū ab his q̄ eodē nauigia vehūtur ad quos omne periculū cōmuniter ptinet. Est apud Ciceronē i epistolis.

Lari sacrificant. Proteruiam fecit.

CCCXXX.

De his quoq; dici potest qui edaciores sunt conuiuę: q̄q; e conuiuio apposito nihil reliqui faciunt. Ex huiusmodi em̄ sacri genere: nefas erat quicq̄ offerri. Simillimū huic est Catonis illud in quendam qui patrimonium vniuersum absumperat; excepta domo vna: quę incendio conflagrauit. Hunc hominem Cato proteruiam fecisse dicebat; quod gen^o sacrificij est eiusmodi: vt reliquias igni absumi sit necesse.

Delphinum cauda alligas. Δελφίνα προσ τοῦ

καίον λείπεις.

CCCXXXI

Græcum adagium. In eos qui teneri non queunt. Quod hodieq; vulgo dicitur: Anguillam cauda tenes

Inuento vřso vestigia insequeris. ἀρκυοῦ παδουσηστὰ

ἰχθυήσεις.

CCCXXXII.

A timidis venatoribus translatum; in eos qui p̄sente eo quem debeāt vlcisci; alias nugas agunt. Simile est illud Platonis in legibus. De cane in lapidē iactum sæuiente: eo qui iecit omisso.

Cocta numerabimur sexta.

CCCXXXIII.

Hoc Diomedes Grammaticus pro prouerbij exemplo posuit. Eiusq; hunc esse sensum scripsit; ex euentu sciemus.

Nescis quid vesper ferus vehat.

CCCXXXIII.

Ex Menippeis Satiris. M. Varronis liber est teste Gellio, lepidissimus cui titulus est: Nescis quid serus vesper vehat; quem prouerbialē esse sicuti sunt pleriq; alij puto nemini dubium videri. Quo grauit̄ mone mur ne p̄senti prosperitate elati; futuri curam abijciamus

Ad viuum. Summo iure.

CCCXXXV.

Id est ad cutē vsq; ita loquimur nimis exactā rōnē significātes; videlz quū rē nimis acriter virgem^o. Thrasimach^o apud Platonē Socratē Sycophiātā appellat. ij calūniatorē; q̄ orōnē suā ad nimis arctā rationem exi gat; deprauans potius recte dicta; q̄ incautus dicta in meliorē sensum trahens. Additq; Quare secūdū exactā rōnē: quādo & tu ad viuū referas; null^o artifex peccat. Nec huic dissimile illud apud Ciceronē p̄ Cæsariana. Nā ceteri iquit tū ad istā orōnē decurrūt; quū se in causa putāt ha

Adagiorum veterum Collectanea.

bere equū & bonū quā defendāt; si cōtra: verbis & literis & (vt dicitur solet) summo iure cōtendit; solent eiusmodi iniquitati & boni & equi nomen dignitatēq; opponere. Est igitur summo iure cōtendere: leges ad viuū & nimis seueram rationē exigere. vnde & illud. Sūmum ius; summa malitia

Boni ad bonorū conuiuia vel inuocati accedunt. *αυτοματου
Δε αγαθοι αγαθωρ επιδαικτασ ιενται* CCCXXXVI.

Græcum adagiū apud Platonē in conuiuio vbi Socrates Aristodemū ad Agathonis conuiuū vna adducens: Sequere me inquit vt prouerbum transgrediamur: illud in hunc modum mutantes; q; ad bonorum hominū coenas boni homines etiam non inuitari proficiscuntur.

Canis a corio nunq̄ absterrebitur vnq̄o. CCCXXXVII.
In Horatianis est sermonib; in eos qui lucri cupiditate turpitudinem libenter admittunt.

Crescētē tumidis infla sermonibus vtrē. CCCXXXVIII.

In eadem est Satyra: de eo qui per assentationem & falsas laudes stultis animos erigunt.

Cristæ surgunt. CCCXXXIX.

In eos dicitur qui sibi stulte placent; seq; ipsos mirantur. Ab auib; tractum. Iuuenalis. Quid apertius: & tam n̄ illi Surgebant cristæ.

Subsidunt pennæ. CCCXL.

De ijs dicitur qui animos demittunt; sibiq; placere desinunt. A Pauonum confusione ductum. Iuena. Vt tamen omnes subsidant pennæ.

Gygis anulus *γυγου δακτυλιος*. CCCXLI.

A Gygo illo quē Glaucō apud Platonē secūdo de rep. li. fingit ductum prouerbum: in eos qui miris machinis & occultis dolis rem conficiūt.

A duce muliere ducitur mulier. *γυρη σιατι γει και γυνη
σνατευεται*. CCCXLII.

Græcum adagium in meticulosos.

Tam nudus q̄ ex matre. CCCXLIII.

γυμνος ωσ ε γ μητροσ. nud; vt ex matre: de vehemētior egēte dicitur Auis vulpes nō capitur. *γναυσ αχω πηξ αυχαλισκεται*.

CCCXLIII.

In longo rerum vsu callidos Græci dicebant; aut in eos qui numerib; corrumpi non possunt.

Ionis cerebrum. *Διος εγκεφαλος*. CCCXLV.

In eos dicebatur qui genialiter viuerent; propterea q; apud Persas laesumptuoseq; epulæ Ionis cerebrum vocarentur.

Rusticantem oratorem ne cōtemnas. *Αγρικου μη κατα
φρουσικη ρητοροσ*. CCCXLVI.

E iij

Desiderij Erasmi Roterodami

Id est hominem quis inferiore fortuna ne despicias. Græcum & hoc.

In tenebris saltas. ερ σκοτω ορχειοζαι. CCCXLVII.

Id est sine teste laboras.

Sibi canere. CCCXLVIII.

Est ad suam voluptatem non aliorum iudicium quippiã facere. Hieronymus. Dignus qui sibi tantum canat & musis. Et in Platonis conuio tibia sibi iubetur canere.

Aestate vestem deteris. ερ θερει ειρ λλαινα κατατριβεις. CCCXLIX.

Insulte profusos dictum; qui sine causa prodigunt; atq; ibi vbi sumptu est opus egent.

In tritio sum. ερ τριτω δω ειμαι. CCL.

In perplexos conuenit & dubitantes quid potissimum sit agendum.

Mercurius non doctus. ερ μησ αμυντος. CCLI.

Contumeliosum adagium in eos; qui experientia rerum non eruditior ne sapiunt. Simile Horatianum illud de Ofello. Rusticus anormis sapiens crassaq; Minerua doctus.

Dormientis rete cepit. ερ δοντια κυρτος αιρει. CCLII.

A piscatoribus translatum; quibus & dormientibus retia pisces capiunt.

Comperit in eum; cui res stulte instituta bene tamen vertit; cuiue citra operam boni quippigm obuenit.

Cothurno instabilior. ερ μετ εθελω λωτε προσ κεθωνου. CCLIII.

In hominem lubrica ancipitiq; fida dicitur. Nam cothurnus calceamēti genus est vtilibet pedi conuenientis.

In vino veritas. ερ οινω αληθεια. CCLIII.

epoioy αληθεια. vinū em cuiusq; geniu arguit. Alcibiades in Symposio Platonis. Quæ vero sequuntur; non prius audiatist q̄ prouerbum illud recensuerim. Vinū & cū pueritia & sine pueritia esse veridicum.

Abasino lanam. απωνου ποκος. CCLV.

Simile est Plautino illi. E pumice aquam postulas. Neq; enim est abasino lana expectanda.

Spartano liberio. ελεθθεριότερα σπαρτησ. CCLVI.

Spartani enim generoso minimeq; seruili ingenio fuisse; perhibentur.

Ventus neq; nauigare finit; neq; manere. ερ ουντε πλεην. CCLVII.

Eundem habet sensum cum Terentiano illo. Auribus lupum teneo.

Iuppiter absq; filiis. ζευσ αργονος. CCLVIII.

De inopinabilia incredibiliq; dicētib; . Simile est Horatiano illi. Nil extra est oleum; nil intra est in nuce duri.

εσ γουτησ λειοσ φ

Adagiorum veterum Collectanea.

Olle amicitia. ἡ τῆς χυτρα φιλία. CCCLIX.
De his dici solitum. qui ventris causa fiunt amici: quos mensæ amicòs sapiens quidam appellat.

Doliaris vita. ὡς πρὸς τὸν θόρον. CCCLX.
Est vita frugalis minimeq; ambitiosa. ADiogenis dolio sumptū adagiū De gustu iudicare. ἐκ γυνεωσκειρ. CCCLXI

Ex leucula re maiorum coniecturam facere.
Vel ter sex: vel tres taxilli. CCCLXII.

ἢ τριῶν ἢ τριῶν κυβοῖ. i. vel ter sex: vel tres taxilli. Ab ijs dici solitum qui extremavolunt experiri: vt aut omnia vicant: aut amittāt omnia. In ter sex talis summa victoria consistebat: in tribus nulla.

Sylofontis chlamys. ἡ συλωσοντος χλαμυς. CCCLXIII.
De veste ambitiosa dicebatur. Syloson enim Dario priuato adhuc vestem quandam precio inæstimabili donarat. Cui⁹ muneris memor creatus rex illum ab exilio restituit.

Equus me portat: rex me alit. CCCLXIII
ἢ πρὸς με φερεῖ, βασιλευς με τρεφει. i. equus me portat, rex me alit. Græcū adagiū qui alieno sumptu molliter & magnifice viuunt.

Qd̄ a milite quodā Philippi regis natum ferunt: qui a matre monitus vt missionem peteret: hunc in modum responderit: Idem Horati⁹. Ari stippo tribuit in epistolis. Rectius hoc & splendidius multo est: equus vt me portet: alat rex. Quo in loco Acron prouerbij eius admonet.

Corcorus in lachanis. Graculus inter musas. Anser inter holores. CCCLXV.

κωρκορος ἐν λαχανοῖσι. i. corcorus inter holera. In eos dici solitū qui quū infimæ sint cōditionis: maximis tamen æquari volunt. Est em̄ Corcorus apud Pliniū holeris genus vilissimū. Nec huic dissimile Graculus inter musas. Et Vergilianum illud. Anser inter holores.

Aderit Temellæus Genius. παρῆσαί τεπεωειος Δαιμων. CCCLXVI.

Refert Pausanias in Eliacis Temesse comitē cōueniēdū Vlyssis obvirginē constupratā occisum: atq; ob id laruas ei⁹ nisi placarent, quotānis oblatavirgine: grassari solitas: ac perniciē adferre omni ætati ac sexui. Isq; Geni⁹ eius loci credit⁹ est. Hūc Euthym⁹ pictes. i. pugil Temessam reuersus cōpescuit virgine quā deuouerāt, liberata: atq; in m̄imonij accepta De eodē ita meminit Elian⁹. Euthim⁹ iquit Locrus ex Italia p̄des Inclytus & robore isigni fuit: lapidē gestabat igēti magnitudine: q̄ Locris ostēdit: & Temeseū heroa qd̄ cuiq; per vim abstulerat: reddere coegit: etiā cū scenore: vt idē natū sit adagiū ijs qui fordidos & iniustos

Desiderij Erasmi Roterodami

quæstus faciunt affore Temesæum Genium; id est dependenda cum
fœnore quæ præter ius abstulerint.

In lenticula vnguentum.

CCCLXVII.

Apud. A. Gellium lib. xiiij. ca. xxvij. deprauate legitur hoc adagiū: puta
το ερτηθακρυ μυθορ. i. quod hunc in modū emendat Hermola^o
το ερτηθακρη μυθορ. i. in lenticula vnguentū. Est autē lenticula legu-
minis genus læti persimile; sed diuersum. Dicit cōuenit in eos: qui rē per
se rectā non apte neq; in loco agunt. Sic em̄ Fronto apud Gelliū. Vide
te tamen inquit; ne existimetis semper atq; in omni loco mortales mul-
tos pro multis hominibus esse dicēdnm. Ne plane fiat Græcum illud
de. Varronis satyra prouerbiū το ερτηθακρυ. Nisi forte lenticulaz
pro vasculo malimus accipere: vtrūq; enim ea vox significat.

Inexplebile doliū; Pertusū doliū. α πλησοσ ωθησο. CCCLXVIII.
Vtrūq; a Belidum puellarum supplicio tactū. Prius in auidos & rapaces
dicitur: Posterior in obliuiosos: quibus quicqd eruditionis ifunditur p-
tinus effluit. Ab eadē fabula ductum & illud qđ hodieq; vulgo perseue-
rat. Cribro aquas haurire. Plato de rep. li. secundo. In iustos cœno quo-
dam apud infetos obruunt; & aquam cribro ferre cogunt.

Odi memorē compotorem

CCCLXIX.

Hanc sententiā. Quoniā Epigrāmaticus poeta Græcis verbis carmini
inferuit nō dubitādū arbitror: quin fuerit. puerbialis. Inferuit eodē mo-
do Pythagoricum illud. Cādide κοινα φιλορ sunt hæc tua candide
παντα. Et Iuuenalis. Apollinis oraculū intertexuit. E cœlo descēdit
γνωθι σεαυτορ Martialis epigrāma notissimū est in Procyllū; qui in
ter pocula iustus postridie cœnatū venire: venit fero: perinde ac si iter
vina dicta pōd^o habere debeāt. Id epigrāma hoc versu claudif. μισω
μνημονοσμη ποτηρ. Procyllē. i. odi memorē compotorē Procyllē.

Aenigma Sphyngis. Oedīpo propositum

CCCLXX.

Quis est: qui primū quatuor pedibus; mox duobus; demū tribus ingre-
ditur? Homo. Is em̄ puer manibus quoq; nitif vt se erigat. deide duob^o
pedibus se sustinet: donec decrepita etas tertiū pedem addat. i. bacillū

Contra retiarum ferula.

CCCLXXI.

Do. Calderimus puerbiū fuisse admonet: in eos qui infirmo præsidio
contra maxime instructū pugnarēt. Quod si verum est. simile huic fue-
rit illud. Leonē festuca conaris occidere. Qz idem paulo post alio de-
labitur: gladiatores olim si minus placuissent ferula cæsos eijci solitos.
Martialis in Epistola hæc sunt. Deniq; videas ante deletet cōtra retia-
rium ferula. i. an id faciēdum tibi putes: quod nemo nō dānet; exhibet.

Adagiorum veterum Collectanea.

Patres nostri comederunt vnam acerbam. CCCLXXII.

Est in prophetis literis hebraicum adagium huiusmodi. Patres nostri comederunt vnam acerbam; & dentes nostri obstupuerunt. Quo licebit vti quoties significare volumus; alium in noxia esse; & alii poenas pendere. Expeditur enim nonnunquam supplicium non ab ijs qui nos leserunt sed ijs qui referite nequeant. Eandem habet sententiam quod vulgo iactatur; fuculam plerumque luere; si quid scropha mater peccauit.

In expuientem recidit; quod in caelum expuitur. εἰς τὸν οὐρανὸν ἔξερει
CCCLXXIII.

Græcis huiusmodi sententiam prouerbialē fuisse Franciscus Philelphus est auctor. In expuientis os recidere quicquid in caelum expuitur. Quo verbo monemur & festiuiter; & grauius; ne vel superis; vel potentibus maledicamus. Huiusmodi enim voces per iugulum fere redire solent. Neque tutum est eos contumelia prouocare qui possunt nutu perdere.

Scindere glaciem CCC LXXIII.

Apud eundem est; pro eo quod est in nondum tentata uiam aperire. A nauicularijs translaturum quorum vnus aliquis cæteris audacior per glacie concretum amnem nauim primus agere consuevit.

Manum de tabula. CCCLXXV.

Illud autem quod est in Ciceronis epistolis. Heus tu manum de tabula; magister adest citius quam putaramus. prouerbiale fuisse dubitandum non est; verum quem habeat sensum; aut unde sit sumptum parum liquet. Tamen si e scholis mihi quidem natum videatur a pueris qui declamationem redditori preceptoris interuentum metuit; ne tum scribentes ad huc opprimantur; quum iam debeant ad recitandum esse parati.

Nihili cocio est CCCLXXVI.

De ijs qui in posterum pollicentur; nihil autem donant in presenti. Plautus. Vetus est nihili cocio est. Quid autem sit cocio Gellius exponit. Nam veteres peruulgate cocionem dixere Ariolatorem.

Transuersum vnguem. Latum digitum. CCCLXXVII.

Legitur in epistolis Ciceronis etiam hoc. Vrge igitur transuersum vnguem (quod autem a fallo quod quidem parum a nobis legentibus intelligi non est mirum; quum ipse qui scripsit intelligi nisi ab vno noluit. Illud nemo nescit; quum minimum spatium digito prouerbialiter significari solere. ut apud Ciceronem in Verrem. Digitum non discedebant. Et in Aulularia. Plautinus Euclio. Si tu hercle ex isthoc loco digitum transuersum aut vnguem latum excesseris. qui sermo a Fabris translatus videtur quos opera sua digitis latis metiri notissimum est; ut iugerum mensores agros pedibus metiuntur.

Scyllam defugiens in charybdim incidi. CCCLXXVIII.

Desiderij Erasmi Roterodami.

Notissimū adagium; quo notatur eorū imprudētia; qui in vitanis pa-
 cem nimis sunt vehemētes; sic aliud malū fugiētes; vt in aliud grauius
 incidant; vt si quis metuens ne prodigus habeat; i sordidi hominis ne-
 tā veniat. Horatius. Nā frustra viciū vitaueris illud : St te alio prauum
 detorseris. Quadrat itē in eos; qui dū hoc infortuniū vitare studēt; in
 illud deuoluuntur. Trāslatum est prouerbiū a nauigātibz; qui dū incau-
 tius seopulum defugiūt; in Caribdim abripiuntur. Est em̄ vtrunq; mari
 nū; periculis; verū alterum ab altero diuersum. Quippe Scylla quā extat;
 nauī elidit; Charybdis imensa altitudine absorbet.

Iungere vulpes. Mulgere hircos. CCCLXXIX.

Quod est apud Vergiliū in Thyrside. Atq; idē iūgat vulpes & mulgeat
 hircos; Pastoribus in puerbio olim fuisse videri pōt. Nā rus sapit haud
 urbem. Dicit cōuenit in eos qui insanū ppiā ac vehemēter absurdum
 molīuntur. Præcesserat em̄, Qui Bauium nō odit amet tua carmina Mœ-
 ti Quum vtrūq; insanū sit; vel Bauīū mirari vel Mœui delectari Tātum
 dē itē habet insanievꝝ vulpes taurorū i morē aratro subiūgere vel ex hir-
 eo lac velle exprimere.

Caligare Insole. CCCLXXX.

Apud Eabiū legitur. Quadrat rectissime in eos qui ingenii vicio in re-
 bus clarissimis Peride vt in difficillimis cecutiūt; vt ij quibꝝ Ciceronis
 oratio tenebricosa videri solet; qui ex auctoribus vt quisq; scripsit op-
 time; ita intelligūt minime; & in libris tenebras esse causant; quū ipsi in
 oculis tenebras secū ferāt; vt nihil illis nō obscurū eē possit. Acæcis du-
 ctū est; aut certe a noctuis aut deniq; a lusciosis quorū oculis lumen ipm
 solis p tenebris est. Etenim quibus id vicij est plus noctu q̄ luce vdet.

Balbus balbum rectius intelligit. CCCLXXXI.

Hieronymus in ep̄la ad Dōnionē huiusmodi dicitio monachi cuius-
 dā stultitiā tāgit. haud scio festiuus ne an acrius. Et idcirco inqt se eru-
 ditū putat; quia Iouinianū solus itelligit. Est q̄ppe puerbium Balbum
 meliꝝ balbi verba cognoscere. Iouiniani vero stilū portētosum atq; obscu-
 rū idē Hieronymus miris salibus deridet; in præfatione librorū quibꝝ
 illiꝝ errorem coarguit. Id autē puerbriꝝ ex ipsa natura sumptū fuisse nemo
 nō videt Cōpetit i eos q̄ docte docti pter id doctorū libros nihil itelligūt

Camelum saltare. CCCLXXXII.

Quoties quippiā vehemēter absurde; & iuita Minerua; cōtraq; decorū
 fieri significamus; dicimus Camelū saltare. Veluti si quis natura seuerꝝ
 ac serius; elegans ac festiuus haberi affectet. Est apud diuum Hierony-
 mum. Risimus inquit in te iuxta vetus prouerbiū camelum saltantem.

Vt Canis e Nilo. CCCLXXXIII.

Hoc adagiū ex eo apophthegmate natum apparet; cui meminit Ma-

Adagiorum veterum Collectanea.

crobius in primo Saturnalium; id est huiusmodi. Post fugam Mutinensium querentibus quid ageret Antonius; quidam familiaris eius respondit. Quid canis in Aegypto; bibit; & fugit. Nam in illis regionibus constat canes raptu Crocodilorum exterritos bibere; & fugere. Eo hunc in modum vti licebit; ut si quem poeticam cursim & leuiter attigisse significemus; eum olim a poetis hausisse dicamus; sed ita ut canes e Nilo.

Herbam dare vel porrigere. CCCLXXXIII.

Pro eo quod est se victum & alterum victorem agnoscere; passim apud auctores occurrit. Tranillatum est a consuetudine militari. Antiquitus eius summi erant victoriae argumentum; si victus victori herbam porrexisset tanquam ipsa etiam terra atque alitrica humo se cedere significans.

Dare manus. CCCLXXXV.

Et hoc militare prouerbum est. Nam qui se victori dedit vtro manus ad vincula offerunt. Horatius in Odis. I amiam efficaci domus scientiae.

Hastam abicere. In harenam descendere. harena cedere. CCCLXXXVI.

Apud Ciceronem est in oratione pro Murena; pro eo quod est causae diffidere; & contentione relinquere. In harenam descendere; pro eo quod est certamen inire. Harena cedere; pro eo quod est certamen relinquere; utrumque adagium notius est quam ut inculcari debeat; utrumque pro gladiatoribus acceptum.

In tua ipsius te harena supero. CCCLXXXVII.

Hoc est in tua ipsius arte ac studio. Veluti si medicus contra theologum de theologia disputans eum vinceret. Politianus. Et eos in ipsorum (quod dici solet harena superabant.

Amor nullo magis emittitur quam seipso. CCCLXXXVIII.

Sententia est non minus lepida quam moralis. Seneca amatorum efficacissimum ostendens; vis inquit amari; ama. Naso. Ut ameris; amabilis esto.

In amore mutuum non reddere turpissimum est. CCCLXXXIX.

Ut illa ab aëtoribus; ita haec a creditoribus mutuata sententia; In amore mutuum non reddere turpissimum est. Nam in beneficiis quae sepe fit; ut mutuum reddere etiam qui velit; non possint; tamen in amore nemo est qui mutuum reddere non queat. Vtraque prouerbijs non a doctissimis auctoribus citata sententia est.

Si vultur es cadaver expecta. CCCXC.

A Seneca positum est; dici solitum in testamentorum captatores; qui non aliter quam vultures aliorum morte saginant. In eisdem est illud Martialis; Cuius vulturis hoc erit cadaver.

Ultra comices viuax. CCCXCI.

Ute ῥτασ κορυαο βεβωκω hoc est ultra comices viuit. Adagia est in seneciuace. Merula auctor. Est enim cornis auis admodum viuax. In idem certum. Vnde Satyricus quod viuace senecia ceruina appellauit. Mar

Desiderij Erasmi Roterodami

Cornicibus omnibus superstes. Hor. Parem cornicis vetulæ temporibus
Lycen Est enim &c.

Non omnibus dormio.

CCCXCII.

Cicero epistolarum li. viij. Olim nō omnibus dormio; sic ego mi Galle
nō oibus seruiō. Significat Cicero verū illud fuisse; nō oib⁹ dormio; hoc
suū & nouū; Non oibus seruiō puerbiū esse; Nō oib⁹ dormio; Festus p^o
pei⁹ docet. Merula trāslatū putat a maritis; q^z vxores q̄st⁹ causa mœchis
prostituūt. qui sum nū ad simulāt; v: adultero cōcedant. Iuuenalis. Do
ctus spe & tate lacunar; Doctus & ad calicem vigilāti stertere naso.

Et nos ferulæ mariū subduximus.

CCCXCIII.

Apte ab his dicit; qui se quoq; p̄ceptoribus vfos; & literas didicisse si
gnificant. Iuuenalis. Et nos ergo manū ferulæ subduximus. Hierony.
ad Domnionem. Et nos didicimus literas & nos sæpe manū ferulæ sub
duxim⁹. Quam sententiam prouerbialem fuisse vt credam; tum figura
ipsa commo ueor; tum q^z Hieronymus ea tam vbi inde vsitū.

Nullus comatus qui nō idem Cīn & Ius.

CCCXCIII.

οὐδὲ ἰσ κομητῆς ὁ σίσ ων περ αὐε ται. hoc est null⁹ comat⁹ qui
nō idē Cīn & Ius. Celebre græcis fuisse puerbiū; Synesius au⁹ tor est in
eos q^z formæ sunt studiosiores q̄ virū decet. q^z muliebri cultu delectāf

Nos nostrum onus; vos clitellas

CCCXCV.

Pro adagio refert Fabius insti. lib. v. obscurius quidem aliquāto. Ex ve
tusto quo piā Apologo natū videtur. Is qui Quintilianū emaculat ascri
psit eo significari prouerbio neutram partem absq; onere abituram.

Ouū ouo simile; & cetera. Similitudinis adagia. CCCXCVI.

Perfectam similitudinem his fere modis prouerbialiter significamus.
Non tam ouū ouo simile; quod est apud Fabium. Non tā lac lacti simi
le. Non tam aqua aquæ similis. quæ duo apud Plautum aliquo; ies inue
niūtur. Eiusdem farinae prouerbij loco vsus est Politianus. Et omnino
eiusdem; quod dici solet; farinae. hoc est eiusdem generis.

Contemptus prouerbia.

CCCXCVII.

Contēptum ac vilitatē hoc fec. ne pacto declarabimus. Flocci nō facio
Nauci non facio. virūq; apud Plautum est. Pili non facio. Catullus Nō
faciunt pili cohortē. Cic. ad fra. Ego em̄ ne pilo quidem minus te ama
bo. Huius non facio. In Adelphis. Plau Vitam tuam vitiosa nuce non
emā. Hæc vt pretoreūda nō putauit; ita admonuisse satis esse existimo.
Plautus. Homo trioboli; pro nequissimo ac nullius pretij dixit. Persius
Non tressis agaso. Idem. Et centum græcos curto centusse licetur.

Iterum ad eundem lapidem offendere.

CCCXC VIII.

Γρεῦ ἐδῖσ προσ τοῦ αὐτοῦ ποσ κρουαῖρ λιθοῦ Apte trāslatū

Adagiorum Veterum Collectanea .

eo quod est. Bis eadē in re peccare. Primus enī error vel græco adagio imprudentiæ condonari solet. Iteratus veniam non meretur. Horatius eandem sententiam aliter extulit metaphora a cantore sumpta. Et citharæ dus ridetur. chorda qui semper oberrat eadem. Est igitur sæpius eadem oberrare chorda culpam eandē iterum atq; iterū admittere.

Penelopes telam retexere.

CCCCIX

Apud Platonem legere memini; Pro eo quod est inanem operam sumere. Fertur enim Penelope procos hac cōditione delussisse; vt tum se nupturam pmitteret; vbi telam quantum texebat absoluisset; itaq; qđ in ter diu texuisset; id noctu solitam retexere. Potest item non absurde in eundem sensum accipi; vt is Penelopes telam dicatur retexere; qui no uare ac mutare quippiam conatur in opere optimo; in quo nihil nouari potest; nisi in deterius. Veluti si quis Rhetorices præcepta a veterib; absolutissime perscripta suo quodam more scribere denuo tenet.

Vmbrā suā metuitet *αυτου σκιαν Δειμαλιει* CCCC
Dicitur; is qui sine causa metuit; & ibi pueriliter periculum timet; vbi nihil est periculi. Apud Platonē prouerbi; loco refertur. Cice. ad Era. de cōsultato petendo. Alter vero; quo di; boni splendore est; Primū nobilitate eadem qua Catillina; Num maiore? Non. Sed virtute Quamobrem qui manium umbram suam metuit; hunc negliges quidem &c.

Manum non vorterim

CCCCI

Apud Apuleium est in Apologia magica; pro eo quod est; nihil laboro. nihil mea refert. Veluti si quis dicat; in do; si laudent an vituperent; manum non vorterim; Plautus pro eodem susq; deq; fero dixit.

Pingui Minerua.

CCCCII.

Aulus Gelli; noctū atticarū II. xliij. ca. j. Sed cōiectari inq; pauca que dam vt verbo ipsi; vtar *παραχρησε* pop. *παραχρησε* & pig; Minerua. Idē libri; ij. capite quinto. Noli enī credere vobis filium *παραχρησε* & peruulgatū *αμαθησε* pop. *αμαθησε* & *παραχρησε* pop. *παραχρησε* quodā modo loquere & apertū *αμαθησε* & *παραχρησε*. Rullicianus enī sapiens crassiq; Minerua philosophū significat; *παραχρησε* philosophantē & crassius. Legitur item sæpius vt apud veteres; Pinguiore formula. i. planius atq; intelligibilis; vt factū; est; qui Aristotelicam disciplinam pueris suo modo suisq; *παραχρησε* dunt; vtiq; crassioribus.

Emerere mola q̄ rogare

CCCCII

Proverbialē sermonē fuisse Ciceo ipse testis ē; q; eo in Verrinis est vsus Eū Apulei; ifloridis tāq; exponit his verbis. Neq; ei leui mercede omis qui precatur; aut paruū pretiū accipit qui rogatur; a deo vt oia vtensilia emere poti; velis; q̄ rogare Porro morē fuisse antiquit; a vicinis rogare

Desiderij Erasmi Roterodami

supellestem commodato quam ipse domi non haberes ex Plauti cō
Aulularia: tum Rudentibus licet cognoscere.

CCCCI

Vino vendibili suspensa hēdera nihil opus
E medio sumptum videtur & recentius Hoc enim tempestatis vinaris
tabernis huiusmodi signum prætenditur. Apud Politianū legitur Quā
sententiā Plautus in Penulo. lepidissimis verbis extulit. Inquēdibili mer
ci oportet vltro emptorem adducere. Proba merx facile emptorē repe
rit; tamen si in abstruso sita est. Sensus est veram virtutem non egere ali
enis præconijs. Ea laudatoris egere; quę per se parum sunt præclara.

CCCCV

Amicitiaē personam oportet detrahi.
Apud eundē legitur. quo nihil dici potuit. venustius: psona nāq; facies
hominis representat; at verā tegit; falsam prædit. vñ facerissime in Cęsa
rē Seneca: vt psonā iquit q̄ facile malit. E medio qdē & hoc sumptū vi
des: monetq; iter amicos nihil eē oportere fictū nihil nō verū ac simplex.

CCCCVI

In se descendere. Māticam tergo videre.
Persius: Vt nemo in sese tētat descendere nemo; Sed pcedēti spectatur
mātica tergo. Vtrūq; puerbiallyter dixit Satyric^o poeta. & in sese descēde
re. i. ppria suaq; vicia inspicere; & māticā i pcedentis tergo spectare pro
eo qdē est aliena vicia videre. verū illud pri^o vñ sūptū sit nō satis liquet.
nisi forte a fodinis; hoc posteri^o ex Aesopi phrygis apologo quodā na
tū fuisse. Politian^o monstravit. In quo scribit singulos hoies binas habe
re māticas alterā ante pect^o; alterā a scapulis tergoq; ppēdentē. Sed in
priorē iquit aliena vicia mittit^o; in posteriorē nostra. Eam quę in pe
ctore ē assidue videm^o; eam quę i tergo tāetsi multo maiorem negligi
mus tū; quia nūq̄ videm^o. Catullus. Sed non videmus māticā qdē i ter
go est. Horatius. Respicere ignoto discet pendentia tergo. Hierony
mus. Sed illa veritas i ter amicos reprehēsiō; si nostra opera non vidē
tes aliorū. Quis in māticā cōsideremus Eundē habet sensum eū
gelicū illud adagio. trabes & festuca. Hic i quēdā alienis vicijs obtre
stare: sua sustinulāre. q̄ trabē inqt oculi sui; festucā aiteri^o nitat. eruere

CCCCVII

Aethioperem dealbare
Græcū adagiū. αἰθιοπία εὐκαταρπιδ est Athiopē dealba: e: pro eo
qdē erē fedā orōne velle spaciōsā efficere; qdē faciūt ij q̄ materias infa
mes declamāt; aut ea laudā; q̄ vituperio sunt dignissima. aut hoc ip̄m
aut tertē simillimū ē illud & græcū Aethiopē lauas. αἰθιοπασμυχεῖσ
Quibus inanē operam significamus.

CCCCVIII

Lauare laterē πλῦθον πλῦτες. Arare harenā siue litt^o apud idone
os auctores iueniuntur; p eo qdē est inanē operā sumere. Vt itē illud Co
micū; Αὐτὸ αἰνὸν νεγάσ. & plaut^o. Rē adā agis. Nugas terere. tū apud

Adagiorum veterum Collectanea.

Comicos p[ro]p[ter] t[ame]n apud alios n[on] unq[ue] p[ro] eo quod est nihil agere.

Os sublinere Dare verba Addere manum. CCCCIX
 Sæpiculæ apud Plautū p[ro] decipere dolis. Os mihi probe sublitū est. Da
 te verba p[ro] decipere notissimū est. Illud inusitatus quod est apud Plau
 tum in Perfa. Quid ais; crux; stimulorū tritor quomodo me hodie versa
 tisti; vt me in tricas coniecisti. quomodo de p[er]sa manus mihi addita est
 & apud eundē in Penulo. Ego faxo posthac dii deaq[ue] ceteri cōtentio
 res mage erūt; atq[ue] auidi minus quā scribūt Venerit ad diderit leno ma
 num. Etiam si hoc loco adierit scribitur non addiderit.

Vt possumus; quando vt volumus non licet. CCCCX.

ζωμεν γαρ ως ασθελομεναλλως δυναμεθα. i. viui in nō vt
 volumus sed vt possumus. Ita Terentiana Misis in andria a Critone ro
 gata; ecquam Athenis vitā agerent; verecūde seni meretricium q̄stum
 confitens. Vt possumus inquirunt; quando vt volumus non licet.

In astu aliud ex alio malum venit. CCCCXI.

In vrbibus bona ingenia ad nequitiam adducuntur; & malum quotidie
 ex malo p[ro]pagatur.

Sine capite fabula. CCCCXII.

κεφαλος μυθος. i. sine capite fabula dicitur sermo lasciuus & ipu
 dicus tanq̄ cui venter & nates inhonestæ partes ad sint; caput vero mē
 bris. Plato. Relinquo inquit sine capite fabulam.

Alius semetētem fecit; aliud messem. αλλοι μεσπειρου
 σιαλλοι δεαμηνονται. CCCCXIII.

Græcum est in eos; qui aliena possident; qui ve ex alienis laboribus sibi
 gloriam comparant.

Aethiopem lauas. CCCCXIII.

αιθιοπα σμηχεις. i. aethiopem lauas. Conuenit in eos qui inanem
 operam sumunt.

Puluerem edis. CCCCXV.

κοιροστηξεις. id est puluerem edis. dicitur in edaces plurimiq[ue] cibi
 homines nihilo tamen inde habitiores.

Vulpizas; sed contra Vulpem. αλωπεκιζεισ προσετα
 παραλωπεκα. CCCCXVI.

Græcū itē adagiū; qui dolis appetunt dolosos. Quod hodieq[ue] vulgo di
 citur. Simia Vulpi conat imponere. quum vtrūq[ue] aial sit callidissimum.

Ventos colis. CCCCXVII.

αγε μουσ γεωργειμ. ventos colete. Est inuilem operam capere.

Carbonum Thesaurus. CCCCXVIII.

αυθρατες ωθησανυρος πεφυκεμ. i. carbones thesaur[us] erant. Dicit

Desiderij Erasmi Roterodami

In eos qui magnum quiddam sperantes frustrati sunt. Lucianus. Carbo-
num mihi thesaurum ostendisti.

Ex tardo afello equus prognatus. απο βραδυσκεδωρ
αυωριπποςωρμσερ.

CCCCXIX.

In eū cōpetit: qui ex obscuro gñe natus: clarus euasit. græcū est adagiū.
Inemptum mancipiū. vel cum sale emptum.

CCCCXX.

Si quando vilissimum nulliusq; reivirum significare volumus? Ineptum
mancipium. Græce αυυητορ αυλραποδορ. Menander. Thrax
es generosus cum sale emptus.

Calabri hospitis munera.

CCCCXXI.

In eos dicitur: qui amicis donāt: quę ipsi contēpunt Calabri em̄ quoniā
pyris abundāt: hospitibus pyra affatim apponūt: saturosq; domū aufer-
re iubēt; q; si illi recūsent accipere porcis obijciūtur comedēda. Hos. in
ep̄lis. Non quo more pyris vesci calaber iubet hospes. Tu me recisti lo-
cupletē. vescere sodes. Iā satis est: at tu quantū vis tolle benigne. Nō in-
uisa ferēs pueris munuscula paruis: Tā teneor dono; q; si dimittor onus-
tus; Vt lubet: hæc hodie porcis comedenda relinques.

Semper ad pocua Leontini. αι λεοντινοι περιτουσ
κρατηρασ.

CCCCXXII.

Leontiuī alli diuisi comotationibus gaudebant. Quos vbi Phalaris bel-
lo vicisset pocula eiecit. Inde natum adagium. Semper circa crateras.
Leontini. Græcum est.

Inaniter aquam consumes.

CCCCXXIII.

Primitus in patronos garrulos & ineptos dictum: quos ad clepsydras
dicere solitos cōstat. Ab his in multiloquos vaniloquosq; translātū est
Græci sic efferunt. αλλωσ αναλισκεισ υδωρ.

Vtrem verberas.

CCCCXXIII.

De stulte laborantibus. Græci his quidē verbis dicebant. ασκορ δε
ρεισασκω φανριξεισ.

Tādē mus picē gustauit. αρτι μυσ πισαισ γευεται.

CCCCXXV.

In eos dicebatur qui experiendi cupiditate in magnū aliquod malū in-
cidissent. Mus em̄ si quando in picem incidit emergere non potest

In mari aquam quæris.

CCCCXXVI.

Ibi quæris perinde ac si difficile sit inuētū: vbi nihil aliud licet inuenire
Quid em̄ aliud in mari est q; aqua? In eos conuenit: qui inijs auctoribus
vnū aut alterum vicium inquirunt: in qui Lus vitiosa sunt omnia.

Ignorat quid intersit inter es & lupinum.

CCCCXXVII.

Id est nō habet discrimen inter optia & vilissima. Nā pecunia nihil p̄ci-
osius: lupino nihil vilius. Nec tamen ignorat: quid dissentiat era lupinis.

Adagiorum veterum Collectanea.

Cantilenam eandem canis.

CCCCXXVIII.

Hoc est iā milies dicta repetis. Theren. in Phor. Cantilenā eandē canis
A peruetustis ac sæpenumero auditis cantionibus translatum est.

Aliquid suo assuet capiti.

CCCCXXIX

Vbi cauendum a quopiam monemus; ne quid incommodi afferat. Te-
ren. Hei metuo lenonem; ne quid suo assuat capiti.

Sui similis est.

CCCCXXX

Et in bonum & in malū sensum dici accipiq; potest; vbi quis aliquid se
dignum facit; videlicet quum meretrix impudēter loquit; leno peierat
fictus dissimulat; detractor obloquit; gloriosus ostentat; liber amicus re-
cte monet; eruditus erudite dicit; simplex simpliciter; modestus mode-
ste. Contra si feritutum aliquando quod iurauit præstare contingit; ibi
sui dissimilis dici potest. Teren. Q̄ vterq; similis est sui? De lenone di-
ctum ac Phædria; altero blandissimo; altero auidissimo.

De raudare Genium.

CCCCXXXI.

Est naturæ necessarijs nō nihil subtrahere. Apud eundem est comicū.

Naturam expellas furca tamen vsq; recurret. CCCCCXXXII.

Horatianus est versus in epistolis. Non facile dediscūtur; q̄ natura no-
bis indidit. Terentius. Rursus ad ingenium redit.

Cœlū nō animū mutāt qui trans marre currūt. CCCCCXXXIII.

Id est frustra locum mutauit qui eunde m animum retulit.

Vilis amicorū est ānona bonis; vbi qd deest. CCCCCXXXIII.

Facile habentur amici; qui petant; qui deūt perq̄ pauci.

Optat ephippia bos piger; optat arare caball⁹. CCCCCXXXV.

Mire dictum in eos; qui experta fastidiunt; optant in experta.

Cura esse quod audis.

CCCCXXXVI.

Id est; Cura talis esse; qualē te hoīes per assentationē prædicant. Hor.
ad Quintium. Tu recte viuus; si curas esse quod audis. Iactam⁹ iā pridez
ois te Roma beatum. Sed vereor ne cui de te plus q̄ tibi credas

Cautus enim metuūt foueā lup⁹; accipiterq; Suspectos laqueos
ad oportum miluius hamum.

CCCCXXXVII.

Tres metaphoræ venustissimæ; mire in eos conuenientes; qui malū me-
tu a maleficio se continent; alioquin peccandi percupidi.

Cæc⁹ cæco dux. τυφλος τυφλωδης.

CCCCXXXVIII.

Euangelicum adagium in eos; qui indoctū docere conantur indocti ip-
si. Simile est Horatianū Cæcus iter monstrat. Ita enim ad Sequā scribit
vt si Cæcus iter monstrare velit; tamen aspice, Quod perinde dictus; ac
si sus mineruam dicas; Porphirion monet.

Odit cane peius & angue.

CCCCXXXIX.

Desiderij Erasmi Roterodami

Hoř. Alter Miletĩ textã caue peius & angue vitabit chlamydem.

Sed tacitus pasci si posset coru⁹; haberet Pius dapis; & tixæ mul-
tominus inuidiæq;.

CCCCXL.

Ex apologo quopiã de coruo & vulpe sumptũ nonnulli hoc prouerbiũ
putant; etiã si non probat Porphiriõ. Est aut̃ huiusmodi sententia vt si
quod munus a diuitib⁹ accipiamus; eo taciti sine strepitu fruamur; hoc
modo & sæpitis accepturi; & citra inuidiam possessuri.

Sine cortice nabis,

CCCCXLI.

Prouerbialiter ab Horatio positum, Acrõ admonet. Transumptũq; ab
ijs qui quũ natate primum discunt; eorticibus ventri subligatis natant;
deinde exercitatiores sine eiusmodi a dminiculo natate incipiunt. Plau-
tus in Aul. Quare pueros qui natate discũt scyrpo induitur ratis qui la-
borant minus facilius vt nent & moueant manus. Hoř. Simul ac dura-
uerit; ætas Membra animumq; tuum; nabis sine cortice, .i. citra custodẽ
& pedagogum ipse te reges ac moderaberis.

Aegrotus dum spirat sperat.

CCCCXLII.

Cicero ad Atticum. Vt ægrotõ dũ; aia est; spes esse dicif; sic ego quo ad
Pompeius in Italia fuit; sperare nõ destiti. Ex ipsa re sumptum adagiũ
in eos dici potest; qui in rebus afflictissimis spem tñ haud vnq̃ abiciũt.

Patere & abstine.

CCCCXLIII.

Epictetus philosophus vniuersam viuendĩ rationẽ duobus verbis com-
plexus est; ἀρεχου και ἀπεχου. .i. patere & abstine. quorũ altero mo-
nemur vt mala patienter toletemus; altero vt voluptatibus interdĩtis
temperemus. Eiusdẽ est in philosophorũ vulg⁹ dictũ ἀνὺ τοῦ πρᾶτ
τεῖρ μεχρὶ τοῦ λεγείρ. Id significat factis procul; verbis ten⁹. Idẽ
in blandos sed fictos amicos dici potest.

Aedibus in nostris q̃ parua aut recta gerãtur.

CCCCXLIII.

Hunc Homericũ versum Socrati puerbij vice i ore semp fuisse. A. Gel-
lius scribit οττι τοι ερ μεγαροισικακων αγαθωρ τετευκται.
ædibus in nostris q̃ praua aut recta gerantur. Quo versu monemur; vt ea
modo quæ ad nos pertinent; curemus; externa alienaq; ne inquiramus.
Coturnix Hercule seruauit. ορτυξ εσωσερ ηρακλη. CCCCCXLV.

Dici solitum; vbi quis præter spem seruatus esset.

Ira tardissime omnium senescit.

CCCCXVI.

Græcum adagium οθυ μοσεσχα τονιγηρασκει;

Ne in cœna quidẽ laudaberis αυκε παινεθειη σου δε περι
δεινω.

CCCCXLVII.

In hoĩerũ vehementer inuisum. In cœnis enim funeralib⁹ defuncti lau-
dabant; etiam si parũ meruissent viui. Præterea Græcis in ysu fuisse vi-

Adagiorum veterum Collectanea.

detur; vt in symposijs se laudarent: quemadmodum Alchiades So-
cratem apud Platonem.

Asinus in apibus. ονος ερμελιπταις. CCCCXLVIII

De his quæ parū foeliciter cadunt.

Omnem mouebo petram. CCCCXLIX.

Omnē mouebo lapidem. Vtrū enim apud græcos inueni. παρτακινη
σωπετρον. i. oia expiar; nihilq; itētātū reliquā donec qđ velo effecero

Ante victoriam laudes canis. CCCCCL.

πρωτης νικη σταεγκωμια Qui rem nondum peractam laudant

Frustra canis. προσκαενορ ψαλλεισ CCCCCLI

De frustra suadentibus. A cantoribus translatum: qui canentes non
audiuntur.

Imperatorū multitudo Cariā perdidit πολλοισρατκγοιτηρ
καριαρ απωλεσαρ CCCCCLII.

Græcum adagium quo significatum est: male rem gerab ijs qui inter
se discentiunt: neq; quisq; alteri concedit.

Sine riuali diligere. CCCCCLIII.

Id amare: quod nemo alius appetat Veluti Simia catulos suos miratur
& amplectitur sed sola. Apud Ausonium legitur.

Pedibus in sententiam discedere. CCCCCLIIII

A Curie cōsuetudie dictū. Idē est qđ alteri⁹ sentētiā approbare cōfētīē
do.

Mus malus. μυσ κακος. CCCCCLV.

Græcum dictum in lasciuum & salacem hominem. Murem enim sala-
cissimum esse Aelianus multorum testimonijs authorum docet. Vnde
amatorio blandimento amatores quemadmodum passeruli: colum-
bulæ: ita & mures vocātur. Mar. Nam quum me murem: quum me tua
lumina dicas.

Nunqd & Saul inter prophetas. CCCCCLVI.

In malachon libris notissimam hystoriam de Saule dum paternas aspi-
nas quærit repente propheterico furore arrepto: ita vt inter reliquos pro-
phetas nudus saltaret & vt vaticinaretur: in prouerbiū hebræi verterūt.
Commōde eo vtemur: de repente mutatis: siue in eos qui sui dissimili-
bus conuiuunt veluti si miles iter monachos aut poeta inter theologos
neotericos versaretur

Facies tua computat annos. CCCCCVII

Apud Iuuenalem in anum libidine iuuenulam. Dicit potest in eos qui
iuuenes videri cupiunt: frontis rugis reclamantibus. Quod ideo as-
cribendum putau: quia prouerbijs speciem quandam præ se ferebat

Desiderij Erasmi Roterodami

- Mare celo confundere. CCCCLVIII.
Est omnia permiscera sine ordine. Qd̄ Græci dicunt. *ανωκατο*. i. sursum deorsum; quod nonnulli latinorum susq; deq; dixerunt; nihil referre quid fiat significantes.
- Ignorat quid intersit inter caput & inguen CCCCLIX.
Aut est prouerbium; aut prouerbij certe simillimū; qd̄ de muliere ebria scripsit Iuuenalis. Inguinis & capitis quę sint discrimina nescit.
- Qui semel scurra. nunq̄ paterfamilias. CCCCLX.
Porphirion in Horatium prouerbium fuisse admonet. utitur eo & Cicerō in actione quadam dicēs recte vulgo dici; ex scurra diuitē quide; fieri posse; at paterfamilias non posse.
- Intus & in cute. CCCCLXI.
Prouerbialis sermo idem significans; qd̄ penitus. Persius. Ad populum phaleras; ego te intus & in cute noui.
- Iouem lapidem iurare. CCCCLXII.
Est quātūuis sancte deierare; a feriendi fœderis ritu sumptum; quod a patre patrato lapidem manu tenente conceptis verbis pronuntiabatur
- Circulum absoluerē. CCCCLXIII.
Est omnibus numeris ac partibus quippiā perficere. A cyclo illo & orbe disciplinarum deductum uideri potest.
- Cimmeriæ tenebræ. CCCCLXIII.
Cimeriorum regio in Scythia a Cosmographis colloquat̄ eternis tenebris dānata; cui solē nunq̄ oriri scripsit Homerus; in qua nō ineru ditus poeta Ouidi^o summo deo facentissim^o uersibus regiam edificauit. Huius regionis obscuritas in prouerbij abiit; quo Lactārius vsus aptissime est i diuinarum insti. lib. iiii. O cæcū pectus. omēm̄ Cimerijs; ut aiunt tenebris attriorem. Quē ueluti æmulatus Hieronym^o. Rogo inquit quę tanta est cecitas & Cimerijs (sicuti aiunt) tenebris in uoluta.
- Muti magistri. CCCCLXV.
Mutos magistros libros prouerbialiter olim nominabant. Docere eñ possunt loqui non possunt. Et qui legēdis modo eloquentium scriptis eloquentiam sunt consecuti; ij gloriari possunt se a mutis p̄ceptorib^o dicendi artem didicisse. Aulus Gellius libro. xiiij. cap. li. Quoniam uocis (ut dicitur) uiuæ p̄cœnuia erat; ex mutis (quod aiūt) magistris cognoscere. nimirum libros inueniens.
- Non omnia pari filo conueniūt. CCCCLXVI.
Pre puerdio Picus Mirandulanus ptulit. E medio fortasse sumptum. Quo significamus non omnes dicere. oia. Neq; omnia omēs posse; ut scripsit Bucolicus poeta; sed minime Bucolicę.

Adagiorum veterum Collectanea.

Intra tuam pelliculam te contine.

CCCCLXVII.

Porphirion inde sumptū prouerbiū putauit; q̄ doctores in pellibus dormirent. Potest & ab apologo notissimo tractum videri quo asin⁹ leonis sibi pellē adaptauit; q̄ res illi magno fuit malo. Hor. Et merito; quoniā in ppria nō pelle quiessem. Quo verbo monemur; vt pro sua quisq; conditione nos geramus. Martialis in futorem quendam qui prius in summas diuitias fortunæ fauore subuectus; vt venti erant; ita velū in altum fustulit; deinde ad pristinam rursus inopiam largitionibus suis redact⁹ vt nihil iam nisi Cerdo esset; Nūc (inquit) in pellicula Cerdo tenere tua Plautus militem iactabundum & ostentatorem magnificum elephantino corio circūtectum scribit nō suo; siue q̄ stolidum significaret; siue q̄ maiora q̄ pro facultate loquentem.

Siculæ gerræ; Persæ nugæ. Liræ liræ.

CCCCLXVIII.

Festus Pompeius scripsit Gerras græce crates significare vimineas; eā q; vocem p̄ nugis & rebus ineptis leuibusq; vsurpari vulgo cœptam hoc modo. Atheniēses quum Syracusas obtinerēt; & crebro Gerras poscerent; irridētes inquit Siculi Gerras clamitabāt. Hinc gerræ p̄ nugis accipi cœptæ. Ausonius Symmacho. Cogitans mecum nō illud Catullianum Cui dono lepidum nouum libellus; sed armagoterō & veri⁹ Cui de nō illepidū & rudein libellum nō diu quesiui. Tu enī occurristi; quē ego si mihi potestas sit ex oibus nūm semp̄ eligerem. Misi itaq; ad te frivola Gerris siculis vaniora. Plautus in Penulo. Scitū per t̄pus hoc iam est verbum si verbū vetus. Nam tuę blāditię mihi sunt quod dici solet Gerræ germanæ & depollirę lirę. i. meræ nugæ. Ex quibus Plauti verbis mihi suspitio fit & liræ pro nugamentis in puerbio fuisse. Vnde senes ætatis vitio ineptientes delirare dicantur. Persolæ nuge & persę nugæ; p̄ meris ineptijs apud eundem poetam compluribus locis legūtur. Cōgerro pro familiari & nugarum nostrarum particeps quum apud alios auctores; tum apud Plautum sæpicule ponitur.

E Plastro loqui. εἰσαμαξῆς.

CCCCLXIX.

Ex veteris comœdiæ libertate sumptum adagiū; in qua iuvenes e plaustris in obuium queng; scōmata diceriaq; iactabant. Vnde Græci ubi quenḡ liberius intemperantiusq; conuiuiatum significant εἰσαμαξῆς cum; hoc est e plastro loquutum ferunt.

Non remulco sed plena velificatione inuectus. CCCCLXX.

Priori persimile est a nauali cōslictu sumptū; in quo rostratæ naues impetū inter se faciunt. Iridem qui magna libertate in quēpiam dixit scripsit ve; nō remulco; sed plena velificatione inuectus dicitur. Nam hoc ipsum verbum inueni quoveluti pprio iam vti sumus; vela curribus in quibus pugnant antiquitus; vel certe a nauibus translatum est.

F iij

Desiderij Erasmi Roterodami

Ad Aristophanis lucernam lucubrare. CCCCLXXI.
Aristophanis comicis lucerna; iã olim in puerbio est: ob exactam hois diligentiam. Vt ad Aristophanis lucernã lucubrasse dicamus eũ qui pluri-
mum vigiliarũ studio impenderit. Venit eadem de causa & Demosthe-
nis lucerna in vulgi fermonẽ; in quem q̄ fere nõ nisi de scripto diceret;
lucubrataq; oratione: a malevolentibus conuitio iã statum est illud τῆ
ρουεκεινονε λυχνιοπαζει π. i. opa illius lucernam olere. Et quid phi-
bet tertiam Cleãtis lucernã accedere: vt augeat adagiorũ nostrorũ cœ-
tum? Ad omnium profecto horum lucernas lucubrandum est ei; qui cir-
ca illum & orbem disciplinarum velit absoluerẽ.

Vel cum puluisculo.

CCCCLXXII.

Qua clausula oĩa ita vt sunt tolli; nihilq; p̄fus reliqui fieri significamus
A frumentũ ab area cõuertẽtibus transumptũ videtur. Plautus in rudẽ
stibus. Conuerret iam hic me totũ; cũ puluisculo. Plautus in Trucu. Quo
citius rem ab eo auferant cũ puluisculo. Eodem Iuuenalis videt allusif-
se; quum dixit. Si reddat veterem cum tota erugine follem.

A limine salutare.

CCCCLXXIII.

Dicitur vel theologiã vel philosophiam vel aliam quãuis disciplinam;
qui ei neq; admodũ diuturnã; neq; impendiosam operã impertijt; neq;
familiarem villam ac domesticã consuetudinẽ cũ ea cõiunxit; verũ velu-
ti pretereuntẽ a limine hoc est foribus salutauit.

Sũmis degustare labijs. ακρω χειλεος. CCCCLXXIII.

Extrẽis digitis attingere. ακρω δακτυλω. CCCCLXXV.

Ad eandem sententiã faciunt illa nulli nõ notissima. Sũmis degustare
labris; & primoribus digitis attingere. Cice. p̄ Celiõ. Equidẽ multos &
vidi in hac ciuitate & audiui nõ modo qui primoribus labris gustassent
genus hoc vitæ; & extremis (vt dicitur) digitis attingissẽt; sed qui totam
adolescẽtiam voluptatibus dedissent emeruisse aliquando; & se ad fru-
gem bonam (vt dicitur) recepisse.

Bonæ frugis.

CCCCLXXVI.

Et hoc puerbio dici solere Cicero nos admonet; si quando probũ mini
meq; nequã hoiem significare voluissent. Contra nullius frugis hoiera
perditum & nequã appellabant; metaphora ab arboribus aut agris du-
cta. Vnde illud comœdijs familiare. Frugies. quum quispiam collauda-
bitur q̄ probe officio sit functus.

De calcaria in Carbonariam decurrimus. CCCCLXXVII.

Apud Politianũ legitur p̄ adagio relatũ. Quo dicto mihi orationis in-
cõstantia notari videtur. quoties fit; vt a re p̄posita in aliam subito lõge
a priore diuersam delabimur. Penõ de calcaria quod dicitur; in Carbonariã.

Adagiorum veterum Collectanea.

decurrimus.

Puuerem ob oculos effundere. Glauconiam ob oculos obijcere.

CCCCCLXXVIII.

Est de industria rem obscurare auditoriq; iudiciū eripere Cice. gl'atur i actione quadā se iudicibus tenebras offudisse. Et Hieronym⁹ i monachum quē dā q loquentiē plus satis habebat; eloquentiæ nihil. Illico inqt tenebras iudicibus ob oculos effudisset. Eundem habet sensum nebulā ob oculos obijcere. Nec aliū plautinū illud Glauconiam ob oculos obijcere. Est autē glauconia oculorū morbus; cecitatē subide adferens.

Sybaritæ per plateam

CCCCCLXXIX

Sybaritarū nomen inter eorum exempla numeratur qui victu cultuq; imodice indulserunt; a quibus manauit dicitur illud vulgatum apud iueteres. *συβάρη δια πλατείας*. Sybaritæ per plateā; cōtra fasti osius ingredientes. Africanus in oratione que Cæstis iscribitur. Sed enim inquit Sybaritæ fastu præurgidi.

Domi; non hic; Milesia

CCCCCLXXX

Fuere Milesij luxu mollicieq; notabiles. A quibus illud pfectū est pro uerbiū *ωικοί μιλησία ωυγαρερθαλε*. i. domi non hic milesia. Cōuenit ni eos qui domi esticū luxū celebrāt ubi min⁹ pbat. Sic autē Lacodemone Milesi⁹ qdā hospes audiuit; q delicias patrias extolleret. Apoc. Bizantius author. Ethicū uerbum; quo monemur. domi quidem liberū esse suo quēq; more uiuere; at foris alieno more uiuere oportere.

Surdis agere testimonijs.

CCCCCLXXXI.

Surdis testimonijs agere dicūt qui p tabulas testimoniū ferūt. Eiusmodi enim testes rogare non licet. Propterea q; surdæ sunt tabulę Et nunc surdis agunt testimonijs qui auctores magnos & multos citant; neq; nomina; neq; loca indicātes. Politianus Neue surdis (quod aiunt) agatur testimonijs.

Ansam quærere; arripere præbere

CCCCCLXXXII

Venusta est metaphora; p eo quod est occasione querere seu ministrare. Plaut⁹. An non uides hūc ansam querere. i. occasione rescidē de partionis; Ne maleuolis obtrectandi ansam præbeamus. Et ansam arripere; apphendere ansam apud eruditos inuenies; qd est occasione arripere

Occasionem arripere

CCCCXXXIII

Quod ipsum occasionem arripere puetibj uisapit. Est eni occasionis dei huiusmodi simulachrū; ut rotæ pinnatus insistentis pedibus in orbē sese q̄ citissimo rotatu circumagat; priore capitis parte capillis hirsuta posteriore glabra ut apphēdi neq̄at. Ad qd erudire allusit q̄ is is fuit q̄ hūc uersiculū scripsit. *Rotē capillata posthęc occasio calua atq; hic de⁹*

Filijs;

Desiderij Erasmi Roterodami

Græce dicitur. καί ποσ.

Fenestram aperire

CCCCLXXXIII.

Similis huic metaphora, p eo qđ est occasionem atq; aditū ministrare Teren. Hui. quantam illi fenestram apperueris ad nequitiam. Et haud etiam scio an emedio sumpta sit a Cicerone translatio qua in oratione pro Planco vsus est. Qz q̄ qua nolui ianua in causam ingressus sum.

In sinu gaudere. εὐκόλπω καί ρεῖψ

CCCCLXXXVI.

Est tacitum apud se gaudere; neq; aliorū applaus⁹ expectare vt faciūt qui recta conscientia contenti; hominum iudicia flocci non faciunt. Cicerō in tusc. q̄st. lib. v. Qm̄ hæc plausibilia nō sunt; vt ī sinu gaudeāt. glorioso loqui desinant. Thybulla. Qui sapit; in tacito gaudeat ille sinu. Propertius. In tacito cohibe gaudia clausa sinu. Idē. Alter in alteri⁹ mu tua flere sinu. i. me de tuo malo cruciari; te vicissim de meo.

Satis de quercu.

CCCCLXXXVI

αλις Δρυος. i. satis q̄rcus aut satis. de quercu. Græcis in puerbio erat in eos qui e tenui condicione ad lautior emvitam fuissent prouecti. Inde sumptura q̄ prisca illi et primi mortalium simul atq; frumenti vsus esset repertus; glandibus victitare desierint

Testudinem pegaso comparas

CCCCCXXXVIII

Χελωνηρπη γασω συγκρινεισ .i. testudinē Pegaso cōparas. De rebus vehementer dissimilibus. Testudine enim nihil tardius. At pegasus alatus equus fingitur.

Semper feliciter cadūt. Iouis taxilli. αει γαρ ευπιπτουσι εν Διοσκυβοι.

CCCCLXXXVIII.

Græcum adagium dici solitū; tum in eos quibus omnes res ex sententia eueniunt; tum in illos quorum virtutibus fortuna respondet. Est ei Iuppiter stella p̄spera honestiq; studijs ac pietati fauēs. Et haud scio an in iaciendis talis id antiquitus fuerit obseruatum; Iouis iactum feliciorē esse. Nisi ad Iouis Iunonisq; fabulam referre maluerimus

Simulare cupressum.

CCCCLXXXIX

Acron Græcum prouerbium fuisse admonet; in malum p̄torem qui preter cupressum nihil nouerat pingere. A quo quum naufragus quidā petisset; vt vultum suum exprimeret; ille iterrogauit; num ex cupresso vellet adijci aliqd. vñ prouerbialis sermo sumptus. Cōuenit in eos; qui vnum quiddam prestare possūt. vti contionatores qui duas aut tres cōtunculas edidicerunt; neq; extra eas quicq̄ possunt afferre; eandem cantilenam semper canentes.

Delphinum syluis appingit fluctibus aprum.

CCCCXC.

Horatianus versicul⁹ est; & vt opinor puerbialis. Quadrat ī eū q̄ mini-

Adagiorum Veterum Collectanea

me apte minimeq; in loco quippiam dicit facitq; .

Parturient montes nascetur ridiculus mulus. $\omega\Delta\upsilon\nu\epsilon\rho$

$\omega\rho\omicron\varsigma\ \xi\iota\tau\alpha\ \mu\upsilon\upsilon\rho\alpha\ \pi\epsilon\kappa\tau\epsilon\kappa\epsilon\iota\eta$

CCCCXCI.

Eiusdem Horatii versus: quē Porphirion ex Aesopi apologo sūptum puerbialemq; fuisse testat. Dicit⁹ in hoīes v̄tosos & ostentatores: q magnificis promissis tū vultus vestitusq; auctoritate miram de se mouent expectationem. Verum vbi ad rem ventum est; meras nugas adferunt.

Omne tulit punctum.

CCCCXCII.

Adagium a comitijs mutuo sumptum; vbi tabella cricumferri solita; in qua puncto apposito significabant; cui candidatorum suffragerentur. Inde omne tulisse punctum dicitur; qui omnī iudicio probatur. nulliq; non placet Nam qui iucunda scribūt; ijs modo placent; qui voluptatem appetunt; q vilia ab ijs modo probantur; quibus vtilitas queritur non delectatio; at qui voluptatem cui vtilitate miscuit; is omnium suffragio laudabitur. Hor. in arte. Omne tulit punctum; qui miscuit vtilite duci. Idem in epistolis. Discedo Alcæus puncto illius

Non missura cutē; nisi plena cruoris hyrudo CCCCCXCIII

Prouerbij faciē certe habet & hic versiculus. Dicendus in hoīes improbos atq; importunos: qui quicquid faciunt id immodice faciunt; & ad odiū vsq; nō memores vulgatissimi sermonis; tum a lusu desistendum quum optimus est; ne voluptatem molestia secuta contaminet

Sat cito; si fat bene

CCCCXCIII.

Ex oratione quadam Catonis sumptum . Quo verbo monemur; ne in negocijs agendis precipites simus. Neq; enim referre; q cito quid fiat; modo bene fiat. Hieronymus ad pammachiū. Scitū est illud quoq; Catonis. Sat cito si fat bene. Quod nos inquit quondam adolescentuli cū a perfecto oratore in prefaciuncula diceretur; risimus. Neminisse te puto erroris mutui; quum omne Athenęum scholasticorum vocibus consonabat. Sat cito; si fat bene.

Bona noia nō nūq; fieri mala; si nūq; interpellas. CCCCCXCV.

Alphij foeneratoris dictum apud Columellam; qd̄ & ipm in vulgi sermone abiit. Et ille quidem debitorū nomina intelligebat; nos ad amicos aut officij debitores referre poterimus; vt accipiamus ex bonis diligentibusq; amicis negligentes fieri; nisi consuetudine ac literis subinde beniuolentiā renouemus; officijq; mutui admoneamus

Pueros astragalis; viro iureiurādo fallēdos eē. CCCCCXCVI.

Lysandri Spartani est apophthegma. Qd̄ significabat iusiurandū ijs q viri videri vellent; sanctissimū haberi oportere; pueros talis rebusq; leuibus falli posse; virum grauem nulla alia q iureiurando posse decipi.

Desiderij Erasmi Roterodami

Quarta luna nati.

CCCCXCVI

Male fortunati quarta luna nati dicuntur: propterea q̄ astrologorū ob-
seruatione: ea luna rebus gerendis inauspiciator sit iudicata. Politi. Ne
quarta omnino luna (sicuti prouerbium fertur) nati credamur.

Copiae cornu.

CCCCXVII.

αμαλθειασ κερασ. i. Amalthææ cornu. Trāslatūa fabula caprę quę
Iouem aluerit. Dicitur de his qui rerum omne genus domi conditum
habent: & a quibus quiduis possis petere. Plautinus parasitus epistolā
cornucopię appellat. Et aulus Gellius Pliniusq; testantur auctores nō
nullos id tituli suis commentarijs indidisse: tanq̄ in eis nihil non conti-
neretur: omniaq; inde petenda esse.

Aquila non capit muscas αετοσ μυιασ ουχ

CCCCXCVIII

Significat summos viros in rebus leuiculis labi nonnunq̄: non q̄ parū
assequantur: sed quia negligant

Aquilam volare doces αετορ ηπτασθαι διδα
σκεισ

CCCCXCIX

In eos dicitur: qui doctum docent: aut qui memorem monent. Eandē
habet sententiam Delphinum natate doces. Et piscem natate deces.

Aquilam culpāt ardea

D.

Vulgatū quidē est & Neotericū: verū nō indignū qđ veterib⁹ annume-
ref. Cōpetit in eos qui v̄ suam inficitiam pretextant aliquo palliores cul-
pare solēt. Veluti si quis legē di imperit⁹: characteres malos esse censet

Aquilæ fenestā αετοσ του γηρασ.

DI

Prouerbiū in senes q̄ plus bibunt q̄ comedūt: vt scripsit Donat⁹ in Te-
rentiū: ab aquilę natura sumptū. Nā Plinius li. x. naturalis historie refert
aquilas neq; senio neq; fegritudine oppetere: sed fame: intantū superio-
re accrescente rostro vt aperiri non queat. Eoq; aquilam tantū in fene-
sta bibere: aut de preda sanguinem sugere. Terentius in heautontimo-
rumeno. Nihil minus narras: visa est (quod dici solet) aquilæ fenestus.

Palinodiam canere.

DII.

Est diuersum ab ijs q̄ pri⁹ dixisti dicere: ac in cōtrarium mutare finiam
Translatum a Stefichori fabula notissima. Hanc clausulē Chrysofom⁹
nominati pro puerbio posuit. Item & augustinus ad Hieronymū. Qua-
re arripe obsecro te ingenuā & veram cū Christiana charitate feuerita-
tem. ad illud opus corrigendum atq; emendandū: & Palinodiam (vt
dicitur) cane. Plato in epistolis. Quod si fateris: Stefichorū sapientē pu-
ta: atq; eius Palinodiam imitatus: ex mendaci sermone te ad verū tra-
ducas. Cicero ad Atti. Expecta Palinodiam diuinam.

Contra fluminis tractum nit.

DIII.

Est cū potentioribus certare; quos cōtendēdo vincere nequeas. Vt enī flumen ex alto decurrēs vehemētius insurgit; si cōtra nitare; siq; retarde tur; ita quorundā ingenia nisi obsequēdes violētiora reddunt. Concedendum igitur ijs quibus frustra repugnetur. Landat hanc prudentiā in Crispo. Iuuenalis q; Domiciani violentiæ concesserit; nec vnq; dixerit brachia contra torrentem. Augustinus ad Hieronymū. Quur igitur conor contra fluminis tractū; ac non potius ventam peto?

Illotis pedibus. *αὐτὸς πτοῖσ ποσῖν.*

DIII.

Quod nimis confidenter nimisq; stolide fit id illotis pedib⁹ fieri dicit. Vt si quis sciolus & arrogans conetur Theologiæ mytheria tractare indocto sermōe; illotis pedib⁹ de theologia disputare dici posset. A. Gellius in noctibus Atti. Illotis (quod aiunt) pedibus & verbis reprehendit doctissimi hominis orationem. Macrobius Sat. li. j. Illotis pedibus pretereunt. De literatoribus loquitur; qui reconditā illam & penitissimā in Vergiliano poemate doctrinā negligunt. Deniq; sermonē parū verecū dum nimisq; procacē ac petulantē illotū vocant. Sūpta metaphora a rē diuinam facturis; qui nisi lotis pedibus sacrificiū incēptare nō solent. Perinde est igitur illotis pedibus ac si dicas prophane & irreuerenter. p eodē illotis manibus apud Græcos est. *αὐτὸς πτοῖσ χερσῖν.*

Dignus quicum in tenebris mices.

DV.

Rusticum & peruetustum fuisse adagiū Cicerō commōstrat. Dicit solitū de ijs; qui certa spectataq; fide essent. Cice. offi. iij. Hoc nomine est turpe dubitare philosophos q̄ ne rustici qdē dubitant; a quibus natū est id quod iam tritum est vetustate / proverbium. Quum enim fidem eius bonitatemq; laudant; dignum esse dicunt quicum in tenebris mices. Erat vt suspicor ea micatio lusus genus quoddam; in quo nonnulli docto malo soleant vti.

Rem acu tangere.

DVI.

Est ipsam rem sine errore diuinare. Quod & ipsum a ludicro lusu sumptum videri potest; in quo diuinator id quod alius notasset; acu tangebatur; qua in re qui nō errasset / ipsum calcium aut aliud quiduis acu tetigisse dicebatur. Plautus. Rem acu tetigisti.

Sic est ad pugnam properandum.

DVII.

Dicitur in eos qui re tota peracta / tum demum ac currunt tanq̄ festinantes; quemadmodum ignaui bellatores solent. Callicles in Gorgia Platonis ad Socratem sero festinantem. Sic ad bellum & pugnam ferunt o Socrates ac cedendum.

Post festum venire. *κατὰ τὸ πῖδ εὐρτῆς ἡκεισ.*

DVIII.

Desiderij Erasmi Roterodami

Rettulitq; Statim Socrates puerbio prouerbium. Nimirum intelligens quid ille significaret. Nunquid inquit post festum (vt dici solet) venimus tardiores. Alterum a conflictu alterum a sacrificio translatum.

Purgatis auribus.

DIX.

Idē idicat; quod attētis vacuisq; aurib⁹. Hof. Est michi purgatā crebro qui per sonet aurem. Plautus. Perpurgatis; ambo dam⁹ tibi operā aurib⁹. Persius. Stoicus hic aurem mordaci lotus aceto.

Indulgere Genio. Curare cutem.

DX.

Indulgere Genio est aio suomet obsequi; ac voluptati operā dare Persius. Indulge Genio. Pro eodē curare cutē dicim⁹. Voluptati em̄ id curāt modo; vt cutis summa niteat; & ea gratia balneis; vnguētis; sole; somno cōiuuijs vtuntur. Persius. Et assiduo curata cuticula sole.

Qui quæ vult dicit; quæ nō vult audit.

DXI.

Celebratissimū aagium. Teren. Si mihi pergīt q̄vult dicere; quæ nō vult audiet. Plau. Cōtumeliā si dies; audices Cecilius in Cryfio apđ Gelliū. Audibis male; si male dicis mihi.

Nodum in scyrpo queris.

DXII.

Idem prouerbium iisdem verbis legitur apud Plautū in Menechino & apud Terentiū in Andria. Est autē nodū in scyrpo querere. ea in re q̄stio nem facere vbi nulla inest q̄stio. Nam Donato scyrpus iunci species est leuis atq; enodis. Aut etiam in re leuicula nulliusq; momenti perire vt magna in re difficilem ac religiosum esse.

Pridie caueas; ne facias quod pigeat postridie

DXIII.

Nihil profecto dici potuit. puerbialis. Est autē in fabula cui Sticho nomen; quæ & ipsa inter Plautinas numeratur; etiā si stilus aliū auctorem sapit. Illic Pynacium patri persuadere cupiens; ne senex vxorem ducat his verbis vtitur. Qui potest mulieres vitare vitet; vt quotidie; pridie caueat; ne faciat quod pigeat postridie. hoc est ne presenti cupiditate ad dictus id committat; cuius in posterum pœniteat.

Stultitia est venatum ducere inuitas canes.

DXIII.

In eadē comœdia Panegyris est⁹ soror; p̄i iſterminans se inuitas viris collocet; adagio nimis q̄ festiuus est vsa. Stultitia est iquies patere venatū ducere inuitas canes. Ad ditq; sniam qua metaphorā explicat. Hostis est vxor inuita q̄ ad virū nuptū datur. Dicit p̄t in eos; qui coactis operis vtunt; officitq; ab inuitis exigunt. Manet hodieq; apud nostrates prouerbium; incōmodum admodum esse; inuitis iumentis quadrigas agere.

Actum est.

DXV.

Desperatis est fermo; a iudiciorū cōsuetudie sumpt⁹ vt Donato placet in quibus vtitq; auditis partibus vbi iudices p̄nunciassent præco actū

Adagiorum Veterum Collectanea

esse clamabat. Vnde quoties nihil esse reliquū spei significam⁹; actū esse dicim⁹. Vt de me actū est. De tua actū est salute. Plaut⁹, Nisi quid re præsidium apparas; acta hæc res est. Certum est moriri.

Aedilitatem gerere sine populi suffragio DXVI.

Est ea in re imperiosum esse; in qua nemo ius imperandi fecit. Plautus in Stī. Sine suffragio populi tamen ædilitatem hic quidem gerit.

Lupus in fabula. DXVII.

Quoties is de quo sermocinamur; de iprouiso colloquētib⁹ interuenit Lupū esse in fabula dicim⁹; adesse eum ipsum significantes de quō fabula narrat. Quod inde sumptū putat Donatus; q̄ lupus ei quem prior viderit vocē adimere dicit Verū id cōmentū friuolū nihilq; ad rem attinere videt Alterū illud eiusdē de nutricū fabulis; non improbat quidē Verum tertium quod addit michi maxime probaretur nisi ille fictitiū esse dixisset; videlicet Neuianę fabulę / quū id ageret; quē admodū Romulus & Remus a lupa essent nutriti; repēte verū lupum actioni interuenisse; inde natum adagiū vt quū de quopiam absente sermo fieret; isq; præter expectationem repente interuenisset; lupū adesse in fabula dicerēt. Ita Syrus ille Therētianus; quū de demea quē ruri esse credēbāt; narrat adolescenti quibus modis illum deluderet; isq; repente adesse; hem inquit tibi lupus in fabula. Item & apud Plautū in Sthycō de Gelasino parasito; qui fratribus de se fabulāribus subito apparet; atq; eum tibi lupus inquit in sermone presens esuriens adest.

Nota mala res optima est. DXVIII.

Aegnicmaticum quiddā habere videt quod est apud Plautū in trinūmo. Nota mala res optima est. Sunt autē verba senis amico suadentis; ne vxorem tamen si malam mutaret; p̄pterea q̄ plerūq; qui cōmutat p̄ malo pei⁹ accipiat; tū ignotū pro noto; postremo mala quibus assueuimus iam mala non sunt. Bona quoq; contra quib⁹ nō assueuimus mala Hec nos sententia a rebus nouandis deterret; ne facile spe melioris regem; p̄ceptorem; amicum; vxorem mutare velimus.

Gladium dedisti qui se occideret. DXIX.

Hoc est ministrasti materiā & adiumenta ad pernitiē. Quod fecisse ob iurgatur Plautinus senex; qui adolescenti pro ædibus pecuniam dederat; qua vna ille seq; perderet. Dedisti ne inquit hoc pacto ei gladium q̄ se occideret; & quid secus est; aut quid interest dare te in manus argētum amanti homini adolescenti.

A stirpe. DXX.

Perinde est ac si dicas a fonte; ab eo vnde tāq̄ a stirpe oīa promanarūt Ex stirpe enim oīs rami prognerantur; Plautus. Q; si exquiratur vsq;

Desiderij Erasmi Roterodami

a stirpe auctoritas: ex quo primum auctore ij rumores emanarint,

900 Nunq̄ ædepol temere tintinnabulum nisi qui illud tractat.

Acuert; mutum tacer.

DXXI.

In garrulos; qui eo vsq; arcanum continent; dum percontator ac dicēdi occasio deest.

Lucrū pudori p̄stat Græcū. κερδος αισχυνης αμεινον. DXXII
Plautus Nimio illud qđ pudet facilius fertur; q̄ illud qđ piget. Sic in Pseudolo. Plaut⁹ eundem sensum aliter in trinummo extulit. Pol pude re q̄ pigere p̄stat totidē literis. Sentētia graui viro indigna; eo qđ illic a lenone dicitur; hic a sene; sed cōmode ad persuadendū sniam etiam parū probatam arripuit. p̄stat enim damnū admittere q̄ infamiam.

Quod habes ne habeas; & illud quod nūc non habes
habeas malum

DXXIII

Dici solitum in diuitem tenacem & sordidum; qui nec ipse diuitijs au-
det vti; nec alios vti finit. Eadem in fabula est.

Efficimus pro opibus nostris mœnia

DXXIII

In tenues dicif; q̄ & ipi tñ p rei modulo viuunt laute. Plaut⁹ in Sticho.
Quib⁹ diuitie sunt domi scaphijs & cātaris batrochis bibūt. Nos n̄o fa-
miolo poterio. Tamē viuim⁹ nos. tamē efficimus p opibus nostra mœ-
nia. Idem vulgo sic dicitur. Pusillæ auiculæ pusillos nidulos construnt

Ne musca quidem

DXXV.

Vehementē hominū solitudinem quopiā in loco esse significare volen-
tes ne muscā quidem illic esse dicimus. Plautus in Truculentio. Quas
tu mulieres mihi narras; vbi musca nulla fœmina est in ædibus; Et hic
anceps iocus Crispi in Cæsarē; de quo rogatus ecquis cum illo esset in
conclau; ne muscā quidē esse respondit. Videlicet ad Domitiani Cæs-
aris alludens consuetudinem; qui quoties solitudinē fuisset nact⁹ mu-
scas captabar; captasq; stilo præacuto figebat

Semper adfert lybia mali quippiam. αει φερει η

Λβυητικακον

DXXVI.

Aut idem; aut certe simillimūcum illo Pliniano; Semper Africa noui a
liquid apportat. Quod adagium inde natū esse suspicor; qđ Lybia om-
ne genus veneni monstrorumq; progignit. Dicitur in homines peruer-
fos; qui noui semper sceleris aliquid moliantur.

A cessæi luna

DXXVII

ακεσσαιουσεληνη. i. A cessæi luna. Dicitum in comperendinatore
quibus noua subinde causa est; quur negotium proferant. Sumptum a
nautæ cuiusdam moribus; cui ACESSÆO nomen fuerit. Is quo minus nau-
tigaret; lunam se magis opportunam expectare dicitabat.

Adagiōrum veterum Collectanea.

Pluris est oculus testis vnus; q̄ auriti decem DXXVIII.
Certiora sunt quæ oculis q̄ auribus accepim⁹. Apud Plautinū in Truculento. Ex ea re sumptum deuorbium; q̄ quæ audimus recitari, sæpe mendacia credimus; quæ vero ipsi vidim⁹ certissima esse; quia quod vidimus testamur. Sæpe tamen audita certiora sunt ijs quæ vidisse putamus; quia visus nos sæpe fallit.

Prudens in flammam mitto manum. DXXIX.
Id est sciens me certo periculo maloq; expono. Apud Hieronymū. Simile illud Terentianum. Prudens & sciens viuis videntq; pereō.

Omnium rerum vicissitudo est. DXXX.
Quæ sententia a Terentio scripta; hodieq; adeo in puerbio perseverat: vt passim postibus ac fenestris inscribatur. Dici non inepte potest in eos; qui rebus secundis insolentes facti i potentiores prouocant cōtumelia.

Ne nimium callidum hoc sit modo. DXXXI.
Donatus prouerbium esse admonet. Q̄q̄ anceps est lectio. Potest enim vtrūq; legi & callidum; & calidum; vt prius illud ad festinatum consiliū; aiterum ad nimis astutum referatur. Nanq; vtraq; male solent enenire; & quæ nimium callent. i. quæ præcipitantius incipiuntur; & quæ nimis audacibus dolis instituuntur.

In me hæc cudetur faba. DXXXII.
Hoc est Donato interprete in me hoc malum recidet; in me hæc vindicabitur culpa. Translatum vel a faba quum baruitur. i. tunditur fustibus quūq; exiit siliqua; vel a faba male cocta & dura; quæ ab iratis heris in coqui caput saxo cōminui nonnunq̄ consuevit. tanq̄ fabā i ciscitentibus non coquum; quum tñ vniuersum malum ad coquum perueniat.

Tute hoc intristi; omne tibi est exedendum. DXXXIII.
Simile hoc superiori Donatus ostēdit; sumptūq; a pulmento aut rusticorū alliato mortario. Sensus aut̄ huiusmodi est. Tu huius auctor rei fisti; tibi quoq; ferendū; si quid ex ea incommodi acciderit. Vel tu coepisti; idem finias oportet. Sic igitur Phormio qui adolefcenti suaserat; vt vxorē duceret; loquitur. Ad te summa solum Phormio rerū redit. Tute hoc intristi; tibi oē est exedendum. Eadem sententia nunc quoq; vulgo manet; & item alia similis. Colo quod apstisti; id tibi ipse ferendum est.

Eo ne ferox es; quia habes imperium in beluas. DXXXIII.
Sordidum & seruile adagiū; quod olim in stabularios & agafones mulionefq; dici consuevit. Dicitur apud Terentium in Eunucho a Stolido milite in Stratonem Elephantorum præfectum.

E flamma cibum petere posse DXXXV.
Competit in hoīes parasiticos vehementerq; famelicos; qui vel graui

Desiderij Erasmi Roterodami

simam contumeliam ferre possunt; modo ventrem expleant. In eadem fabula parasito dicitur. Tace tu; quem ego esse infra infirmos omnes pu- to homines; Nam qui huic assentari animum iduxeris; ex flamma te pe- tere cibum posse arbitror.

Domini similis es.

DXXXVI.

Dicterium est; in mali domini malum seruum.

Dignum patella cooperculum.

DXXXVII

Apud Hieronymum est; Veluti si malo populo malum regem; aut malo viro malam uxorem; malis Christianis; malum pontificem contigisse dicas. Idem ad Pammachium. Inuenitq; protinus patella cooperculum.

Quod scio nescio.

DXXXVIII.

Adagium quo certam in tacendo fidem significamus; quasi perinde futu- rum dicamus; quasi nesciamus; id quod scimus. Teren. in Eu. Tu pol si- sapis quod scias nescias. Idem in Heanton. Ne scias quod scis, si sapis. Donato prouerbiu hoc a Dialecticorum ludis mutuatum videtur; apud quos huiusmodi proponi solent. facio & non facio; & sum amicus & non sum amicus; & audio & non audio; atq; id genus infinita.

Sine Cerere & Baccho friget Venus.

DXXXIX.

Chremes in Eu. Verbu Hercule hoc veru est; sine Cerere & Baccho fri- get venus. Sententia notissima est; cibo & potu libidinem iuuari; isq; sub- tractis languescere. Hieronymus id prouerbiu subinde vrapat.

Quem lupo commisit. $\tau\eta\rho\ \sigma\iota\rho\ \tau\acute{\omicron}\ \lambda\upsilon\kappa\omega\ \pi\epsilon\pi\iota\sigma\epsilon\upsilon\kappa\alpha\sigma.$ DXL.

Id est ei seruanda rem commisit; cuius gratia seruatorem adhiberi oportet. Teren. in Eu. de Cherea; cui soli virgo committebatur seruanda; pro- pterea quod Eunuchus putaretur. Scelesta agnum lupo commisit. Cice- ro. O probum (quod dici solet) cuium custodem lupum.

Quid si aliquis deus voluit.

DXLI.

Prouerbialis consolatio in re dura atq; incommoda; cuius nulla idonea ra- tio reddi potest. Cherea idem. Ecquid si hoc quispiam voluit deus.

In tranquillo esse.

DXLII.

Idem quod in tuto & sine periculo. Simile illi; In vado. Etiam si plus est in tranquillo quam in vado esse. Vtriusque a navigatione tractu. Teren. Tu autem Phedrius meo fratri gaudeo esse amorem in tranquillo.

Saxum voluere.

DXLII.

Est inexhausto labore fatigare. Teren. Satis diuiri am hoc saxum voluo. Donatus ait prouerbiu fuisse in eos qui inextricabili labore afflicti fu- isent. Idemque a Sisyphi fabula tractum putat.

Claudiana tonitrua.

DXLIII.

In homines clamorosos multumque obstreperos dici potest. Nam Claudius

Adagiorum veterum Collectanea.

pucher instituit; vt ludis post sca nā factis lapidū coniectus ita fieret; vt veri tonitrus sifitudinē imitaretur. Nā antea lenes admodū & parui sonitus fiebant; quum clausi lapides in labrum aeneum conijcerentur.

Aiacis risus. ΑΙΑΥΤΕΙΟΣ ΓΕΛΩΣ.

DXLV.

In eos dicitur qui temere & sine causa rident; quasi furiosus risus,

Audiendū cui quatuor sint aures. ΑΚΟΥΕ ΤΟΥ ΤΕΘΣΑΡΑ ΕΧΟΥ ΤΟΣ ΩΤΑ.

DXLVI.

Græcum adagiū; quo monemur eorum consilijs obtemperare; qui plurimas res didicerunt audieruntq; .Nā Lacedæmonij Apollinis simulachrum quatuor auribus fingebant.

In cultior Libethrio.

DXLVII.

ΑΜΟΝΣΟΤΕ ΡΟΣ ΔΗΒΗΘΡΗΩΡ. i. s. uauior vel asperior. Libethrio mōte neq; an ceno; neq; vlli⁹ frugis ferace. Quadrat in homines agresti incultoq; ingenio.

Pulchrorum etiam autumnus pulcher est.

DXLVIII.

Archelai apophthegma; Euripide Agathonem iam pubescētem suauante. In eos conuenit. qui belle ætatem portant.

Aquila in nubibus. ΑΕΤΟΣ ΕΡ ΝΕ ΦΕΙΛΑΣ.

DXLIX.

In eos dicitur qui ea optant; quæ nequeant assequi.

Vulpes nō accipit munera. ΑΛΩ ΠΗΞΟΥ ΔΩΡΟΚΕΙΤΑΙ. DL.

Græcum adagium in eos; qui quū sint auidissimi; munera tamē oblata grauatim accipiunt; videlicet tanq̄ inuiti coactiq; accipiant.

Scitum est periculum ex alijs facere.

DLI.

Est alieno experimento prudentiorem fieri. Et sic quidem Terentius extulit. Plautus aliter. Fœliciter sapit; qui periculo alieno. sapit.

Annus est.

CLII.

Prouerbialis hyperbole; qua morem perlongam significamus. Terenti⁹ in Ecy. Et nostin mores mulierum; dum molliuntur; dum comuntur; annus est. In cunctatorem dici potest.

In tempore adire omnium est maximum.

DLIII.

Maxime refert; quo tempore accedas; si quid a quopiam velis ipetrare.

Dies ægritudinem adimit

DLIIII.

Terentius. Aut ego profecto ex ingenio egregie ad miseriam nat⁹ sum aut illud falsum est; quod vulgo audio dici: diem adimere ægritudinē hominibus.

Afinum sub freno currere doces.

DLV.

Hoc est operam perdis. Horatius. Infœlix operam perdas; vt si quis afellum in campum doceat parentem currere frenis. Acron prouerbialiter de afello dictum admonet.

Desiderij Erasmi Roterodami

Prouinciam capere. Tradere prouinciam.

DLVI.

Vtrūq; a Romanorū cōsuetudine traductū est; apud quos magistratus prouiciis fortiebant. Teren. in Heau. Videlicet ille Cliniaē seru⁹ tardius culus est; iccirco huic nostro tradita est puicia. i. huic negocium datum est instruēdæ fallaciæ. Idē in Phor. O Geta puincia cepisti durā. i. graue onus. Menander apud Gellium de imperioæ vxoris marito. Prouinciā iexpugnabilē geris. Qđ greci dicūt. *πραγμα αμαχορλαγεισ*.

Bolus ereptus e faucibus.

DLVII.

Bolus e faucibus eripi dicitur; quoties commoditas quæ iam propemodū tenebatur; præter expectationem subito eripitur. Ab animalibus quibus præda aufertur translatum putat Calphurnius. Teren. in Heauton. Crucior bolum tantum mihi esse ereptum tam subito e faucibus.

Quid si nunc cælum ruat.

DLVIII.

In meticulosos dicitur; qui peiora omnia diuinant euentura. Teren. in Heauton. Quid si redeo ad illos qui aiunt; quid si nunc cælum ruat.

Dictum ac factum.

CLIX

Vbi signifi camus nihil esse in negotio procurando præteritum; dictū ac factum dicimus. Teren. Dictum ac factum reddidi. Idē in eadem fabula. Dictum ac factum; huc abiit Clitipho.

Summum ius summa malicia.

DLX.

Nō ascripturus eram; ne sentētias nō adagia dicerer cōscribere; ni a seruo Comico nominatim pro adagio referretur. Verum illud Chreme dicunt. Ius summū sæpe summa malitia est. Quo puerbio monemur æquitatem potius; q̄ legum literas sequi.

Quod abs te allatum erat; id est relatum.

DLXI

In plogo est Phormionis. Prouerbiū esse admonet Donatus. Mirum ni in eos; qui p malo malū recipiunt. A mutua pecunia sumptū videtur

Tradunt operas mutuas

DLXII.

In eos dici consuevit; qui se mutuo defendunt; mutuo ve laudāt. Est in Phormione. Ab opificibus tractum videtur; aut vicinis agricolis; q̄ mutuo inter se operam commodant.

Ne in neruum erumpat fortitudo.

DLXIII.

Dicitur intemerariā incōsideratamq; audaciam; q̄ plærūq; in magnū malū adducit. Donatus a sagittarijs sumptū putat; qui neruum arcualē dū immoderate adducūt; rumpunt nonnunq̄. Teren. in Phormione. Vesum hoc sæpe Phormio vereor. ne ista fortitudo in neruū erūpat deniq;

Pedum visa est via.

DLXIII.

A viatoribus translātū; qui notis vijs securius iter faciunt. Itidem vt audaciores sum⁹ in his rebus quarū antea fecim⁹ periculū. Teren. in Phor.

Adagiorum veterum Collectanea.

Ah non ita; Factum est periculum; iam pedum visa est via.

Rete non tenditur accipitri ac miluo.

DLXV.

Calūniatorib⁹ ipsis nemo calumniam struit verū simplices dolis appetūt; qui fallere nō norūt; & falli pñt. In eadē fabula. Quia nō rete accipitri tēditur neq; miluo; q male faciūt nobis; illis q nihil faciūt rēditur.

Amico amicus

DLXVI.

Solus est homo amico amicus; Patemiam esse Donatus indicauit. De ijs qui minime ficti sunt amici. Estq; apud Apollodorum cuius Phormio Græca ē hoc mō, *μονος επισιτα φιλειρ τουσ φιλουσ*. id ē solus nouit diligere amicos

Ipsa senectus morbus est

DLXVII.

Senibus nunq̄ deest morbus. Horati⁹. Multa ferūt anni veniētes com moda secū. Multa recedētes adimunt. Apollodorus græce hoc modo, *τογηρασ εστραυτονοσημα*.

Sudabis fatis.

DLXVIII

His verbis prouerbiali figura inanis conatus significatur, Therentius in Phormione. Fia sudabis fatis si cum illo incœptus homine.

Vorsuram soluis.

DLXIX

In eum dicitur qui e presenti quidem malo sese expedit; verū ita vt grauius aliunde ipediatur. Donato em̄ vorsuram facere est; æs alienum ex ere alieno soluere; aut minore sēnore maiorē acceptā pecuniā occupare. Te. i. Phor. In eodē luto hēsitas; vorsuram solues; presens qd fuerat malum in diem abiit; plage crescunt. Sen. Domi quid aiunt vorsura fit.

Animam debet

DLXX

In eum quadrat; qui immodico ere alieno tenetur. Teren. Quid si animā debet; Donat⁹ Græcum puerbiū ascripsit. *τηρψυχηροφειλει*

Eodem in ludo docti sunt.

DLXXI

Hodie quoq; vulgo dicūt in eos quorū mores vehemēter conueniunt.

Suo forex iudicio perijt

DLXXII

In eum; qui ipse sese prodit. Veluti Parmeno ille in Eunucho. Hierosī. Qui iratus fuerit atq; rescriperit; suo quasi mus prodetur iudicio.

Quodcunq; in solum venis.

DLXXIII.

Cicer⁹ de natura deorum. libro primo Alterius ad omnia atomorum regn⁹ vel homine vel licentia. Hinc quodcunq; in solum venis (vt dicitur) effingis atq; efficis

Mancipij capillus. *αυδραποδωδησθριξ*. DLXXIIII.

In dura mente homines dicitur; vt eum seruilibus capillis dicamus; cui rusticum seruile & agreste ingenū esse significare volumus. Plato Huiusmodi hominum generi mancipiorum pilos in animo esse scripsit

G.ij.

Desiderij Erasmi Roterodami

Lac gallinaceū seu. γαλαορνιθωρ

Lac gallinarum.

DLXXV

Græcum adagium de inuentu rarissimis: vnde quoties quapiā in reni hil inueniri posse significamus: vel illud qđ nusq̄ inuenitur: & gallinaceum lac inde hauriri posse dicimus. Plinius Alij ceras Amaltheas; qđ copie cornu velut lactis gallinacei sperare possis in volumine haustū.

Suspensio arbor diligenda

DLXXVI

Vbi rem vehementer indignā nulliq; profus tolerādam innuimus arborem suspensio diligendā esse dicim⁹. Qđ adagium inde ortum Plinius scribit auunculus; q; in Theophrastū philosophorū principem Leontiū meretricula scribere esset ausa. Plinij super hac re hæc sunt verba. Ceu vero nesciam aduersus Theophrastum hominem in eloquētia tātum vt nomen diuinum inde inuenerit; scripisse eam fœminā; & pro uerbium inde natum. suspensio arborem eligendam

Mineræ selem.

DLXXVII

In eos dictum qui deteriora p̄stantioribus cōparant. p̄pterea q̄ leuicula quapiam in re conueniant. Quid enim Minerua cum sefe habet commune; p̄ter glaucotem oculorum. Græci sic. αθηνη τοναιρουλορ.

Attici Eleusinia; Subaudi celebrant

DLXXVIII.

De re vehementer arcana celandaq; dicitur Ceteris enim Eleusine misteria prodere capitale erat apud Atticos; inde de re que celat adagiū. αττικοειλευσινια. i. Attici Eleusinia sacra; subaudi faciunt.

Salvnde venerat redijt αλωρ δεφορτσενθερηληθε
νευθεβη.

DLXXIX

Græcum est a mecatore quodam sumptū; qui quum salem dono acceptum naui ueheret sentina adaucta in salem influxit; soluitq; vniuersū & corruptit ipso dormiente. Itaq; quod ex aqua marina coctum erat in eandem resolutum est. Similimū habet sensum Plautinum illud. Male partum male disperit.

Lati sacrificare. εσιαθυειρ.

DLXXX.

Est consilio vehementer occulto quippiam moliri. Ex huiusmodi enim sacris nefas erat quicq; foras efferi.

Cantharus aquilam querit.

DLXXXI.

Ex apologo sumptum adagium. Cantharus enim vt contēptū vlcisceretur; aquilę oua e nido extrulerat; Cōuertit in eos; qui iniuria quapiā exaspatis didictā parāt. Græce hoc modo. αετορ καρθαροσμαιευεται

Pastillos Rufiulus olet. Gorgonius hircum.

DLXXXII

Quū singule illustriū poetarū sententię ūdagiorū vice possunt vsurpari (tū hoc Haratiano versu nihil potest figi prouerbiale magis; in homi

Adagiōrum veterum Collectanea.

nes diuersis vicijs laborantes:: veluti in loquacem: & nimis taciturnum
in ineptum: solutum ac nimium tristem: sordidum & prodigum: arrogā
tem & putido abiectog; animo.

Capra Scyria. αἰξ σκυρία.

DLXXXIII.

In eos quadrat qui recte facta vicijs a diūctis cōtamināt quiq; bñ cōcepta,
male finiūt. Veluti Capra Scyria multūm qđ lacte impleuerat: ip̄a rur
sus euertit: atq; hoc modo beneficiū quod dederat: eadem perdidit.

Canis per phratores ductus. ἀγομενος Διαφρατορων
κωωρ.

DLXXXIII.

Dici solitum in eos qui scelerū suorū aliquando pœnas debitas pēdunt
Phratores em̄ populi sunt: apud quos canes adducti statim occidūtur.

Inexperta aut expers nuptiarum. ἀγνηγμων. DLXXXV.

Recto sensu de casta dicitur et innupta: figurato de impudicis: q̄ quum
nulli nupserint: quotidie tñ nuptijs dant operam. De quibus est illđ Ci
ceronis. Mater huius quotidianis nuptijs delectatur.

Cum laruis luctari

DLXXXVI.

Est in mortuos inuehi: sepultorūq; scripta reprehendere.

Cum mortuis non nisi laruæ luctantur.

DLXXXVII

Plinius auūculus in p̄fatione. Nec Plācus illepide qui cū diceret Asi
nius Pollio oñones in eū parare q̄ ab ipso aut liberis post mortē Planci
ēderent ne respōdere possent: cū mortuis non nisi laruas luctari. Quo di
cto sic repercutit illas: vt apud eruditos nihil impudentius iudicetur.

Mola falsa litant: qui thura non habent. DLXXXVIII.

Quod bono offerri aīo quantūlibet exiguū munus: id equi boniq; confu
lere cōuenit. Plinius in eadē p̄fatione. Te quidē in excellissimō hūani
generis fastigio positū: summa eloquētia: summa eruditiōe p̄ditū: re
ligiose adiri etiā a salutātib; scio. Et ideo immēsa p̄ter ceteras subit
cura: vt quæ tibi dicātur cū digna sint. Verū & dijs lacte rustici: multeq;
gentes supplicāt: & mola tantū falsa litant: qui non habent thura.

Murus aheneus.

DLXXXIX.

Pro decreto certo atq; immutabili est in primo epistolarum Hora. Hic
murus aheneus esto: Nil conscire sibi: nulla pallefcere culpa.

Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.

DXC.

Mire dictū est ab Horatio: in homines subinde animū mutātes. Prote⁹
enim (vt est in fabula notissīma) quo vinculis elabereetur in omnes se re
rum formas transformare consueuit.

Syncerum est nisi vas quodcūq; infundis, acefcit. DXCI.

Eiusdem est apophthegma: cōuenit in eos quibus bonę res animi vicio
sunt malę: quie recte & vtiliter dicta: in malū & penaciē cōuertūt. Epi

G iij

Desiderij Erasmi Roterodami

cteti sententia est. Cui⁹ in improbū philosophum hæc sunt apud Gellii⁹ verba. Homovbinam mittis cōsī dera; nunquid vas purgatum sit. Nā si ad inanem opinionē ea inuergas profum interierint. Sin cōputrescant in yrinā aut acetum conuertentur; aut si quid ijs ipsis est deterius.

Quo semel est imbuta recens; seruabit odorē; testa diu. D XCII
Adeo in teneris consuescere multum est.

Cornix furtiuis plumis exornata; Vel cornix alienis plumis su-
perbit. D XCIII.

Iam olim ex apologo in prouerbiū translata est. Horatius. Ne si forte suas repetitum venerit olim Grex auium pennas; moueat cornicula risum Furtiuis nudata coloribus. In eos conuenit qui aliena inuenta, p suis vsurpant; itaq; se venditant.

Corpus sine pectore D XCIII.

Significat hoīem sine mente; brutū & stolidū. Hoī. ad Albū. Nō tu core p⁹ eras sine pectore; dij tibi formā Dij tibi diuitias d⁹ derāt; artēq; fruē di

Cerite cæra dignus D XCV.

Notari ignominia digni, cerite cæra digni dicebant; p pte rea q; Acro- ne Porphirioneq; auctori⁹; Romani Ceritib⁹ bello subactis eā dixere conditionē ne suffragij ferendi ius haberēt; ne leges vllas; aut ederent; aut haberent. Vnde, puerbio in signē ignominiam ceritē cæra vocabāt. Hoī. Quid deceat; qui non; oblitū; Cerite cæra Digni.

Araneorum telam texere. D XCVI.

Est in re friuola nulliusq; frugis infinitum laborem capere. Apud Basiliū in principio hexameron legitur.

Vtranq; paginam facit. D XCVII.

Plinius auūculus hist. na. ca. vij. li. ij. de fortuna dea agēs; Huic inqt oīa expensa; huic oīa ferūtur accepta; & in tota ratione mortaliū sola vtrāq; paginam facit. i. siue quid boni obtigit fortuna laudatur; quasi dederit; siue mali quid accidit; eadem incessitur tanq̄ malorum author.

Vlyssis remigium. D XCVIII.

In hoīes viciosos & perditis moribus cuiusmodi erant vlyssis comites; qui sibi nec a Circes poculis; nec a Sirenum cantu temperare potuerūt

Ab ovo vsq; ad mala. D XCIX.

Pro eo quod est, tota coena. Veteres nāq; coenam ab ouis auspiciabātur bellarij; q; finiebant. Horatius Satyra tertia. Si collibuisse; ab ovo vsq; ad mala citaret Iō Bacche.

Neglectis vtenda filix innascitur agris. DC.

Ex eadē satyra sūp tū metaphora aptissima. Sēsus est huiusmodi; ani- mis nostris vitia innasci sua spē; nisi honestis disciplinis excolantur;

Adagiorum veterum Collectanea.

Veluti ager incultus filice inutuli herba occupatur.

Balbinum polyypus Agnæ delectat DCI

In eum conuenit; qui studio amoreq; excæcatus viciū provirtute ad miratur ac laudat. Quemadmodum Balbino amatori Agnæ suæ polyypus suaue olebat. Horatius. Turpia decipiunt cęcum vicia; aut etiã ipsa hec. Delectant; veluti Balbinum polyypus Agnæ.

Qui ne tuberibus proprijs offendat amicum Postulat: ignosce verrucis illius. DCII

Qui sibi maiora vicia ignosci volet; aliorum minora ferat.

Cignæa Cantilena. κυρνεοροσμα DCIII

De ijs dici solitum; qui morti vicini supremum loquuntur. Cygnos em̄ morientes canere perhibent. Hieronymus. Nescio quid cygneum vici na morte cecinerunt; de senibus loquens poetis; qui quo fuere morti p̄piores; eo in scriptis fuere suaui loquentiores

Communis mercurius. κοινος ερμης DCIII

De re furtiua dicitur: quã Mercurius furtorũ auctor cõmunẽ eẽ docuit

Mali corui, malum ouum nascitur. κακου κορακος

κακορ ωνεφν. DCV

Id est ex malis parentibus malus filius. Ab indocto præceptore indoctus discipulus. Quod adagium in Coracem Tyriamq; altercantes reciproco dilemmate succlamatum fuisse Gellius refert.

Sacram mouere ancoram. κινειρ γηναφιερσ. DCVI.

Est extrema experiri & nihil intentatum relinquere. Nam extremã ancoram sacrã oli vocabant; quam nõ nisi extremo i discrimine iaciebãt

Cassioticus nodus. κασειοτικοραμμα. DCVII.

In astutos & calumniosos homines dicitur. Cassiotæ enim nodos quodam inexplicabiles excogitasse ferunt

Calophonía contumelia: Κολοφωνειαυβρις. DCVIII.

In potentes; qui tenues iniuria afficiunt. Plato in epistolis ad Dionysium Promissio mnibus o vir mirabilis Colophonium vt aiunt suffragium finemq; gloriosissimum imposuisti.

Ventis secundis nauigat. καταρουρ φερεται DCIX

De fœliciter agentibus dici solitum.

In aqua scribere. καθυδατος γραφειρ. DCX

Est inanem laborem conari.

Camel⁹ vel scabiosa m̄torũ asinorũ portat onera. καμηδος και

φωριωσα πολλωρ ονωρ ανατιθεται φορτια. DCXI.

De his dici solitũ; qui tametĩ fenes; multis tñ iuuenibus p̄stant potẽtia

Cretensis cõtra Aeginitam. κρησ προς αιηινιτηρ. DCXII.

Desiderij Erasmi Roterodami

Id est. Improbus cum improbo agit. Sunt enim vtriq; & Crētenses) & Aeginitæ vanis & subdolis ingenijs.

Pedetentim. **κατα ποδος βασιρ**

DCXIII

A caute glaciem ingredientibus tractum. Teren. Dij bene vertant qđ agas pedetentim tamen. i. sensim & leniter.

Cancer leporem venatur. **καρκινος λαγωωραιρει.** Item

Lupus ouem feruat.

DCXIII

De re neutiq; verisimili vtrunq; dicitur.

Fictiles diuitiæ. **κεραμεος πλουτος**

DCXV

De opib⁹ incertis & fragilibus dictū cuiusmodi sunt q̄ facile pereunt.

Homo fictilis. **κεραμος αμθρωπος.**

DCXVI.

Id est mollis minimeq; validus; a figulorum vasis tractū.

Inuenit mali coagulum. **αυτος ανευρετου κακος**

την πιτυαρ

DCXVII

Competit in hominem meritas pœnas dantem.

Lep⁹ dormiēs. λαγος καθευδωσ. Vel leporis fōn⁹. DCXVIII.

Quadrat in eus; qui quod non facit; facere sic se affimulat. aut quod facit facere dissimulat. Leporem enim patentibus genis dormire constat

Lemmium malum. **λημμιον κακος.**

DCXIX.

In morosā mulierē dicebāt. Lēni em̄ mulieres pessimas abūdare ferunt

Lepus pro carnibus.

DCXX.

In eos conuenit qui ob diuitias suas aut vtilitatem quampiam in periculum veniunt. Leporem enim non q̄ noceat venamur; vt lupum; sed q̄ pulpamentum habet.

Libya fera. **λιβυκος θηριον**

DCXXI

Dictitabatur in hominem vaftrum callidum versipellem varijs morib⁹ eiusmodi nostrum Catilinam fuisse Cicero testatur. In Libya nanq; varizæ ferarum species miscentur.

Album suffragium. **λευκη ψηφος.**

DCXXII.

Pro felici rerū successu dicit: albis em̄ & nigris calculis oli suffragia ferebāt. Inde albus calculus p̄ fauore apud Pliniū & apud Plautū nigrū calculum pro candido inferere. p̄ eo qđ est malū & incōmodū adferre

Lyndij sacrificium. **λυνδιοι τηρ θυγιαρ.**

DCXXIII

Est apud Lactantium fabula de Hercule qui Lyndo cuidam duos boves ereptos per vim maclauit; senex autem Herculi comedenti multa maledicens risui fuit; ita vt Hercules nullum vnq; conuiuium sibi suauius fuisse diceret. Potest in eos torqueri; qui de rapto sacrificant vel in eos qui accepta iniuria vltro etiā ridentur ab ijs qui fecerunt.

Linum lino copulas. **λινω λινοσυναπτεισ.** DCXXIII.

Adagiorum veterum Collectanea.

Id est debilia debilibus adiungis. Chesiippus in Euthydemo Platonis. Modo (vt fertur) Euthydemo; lino linum connectis Grauem rem dicis si pater tuus pater est omnium.

Locrense pactum. Λοκρωδ συνθημα DCXXV.

De foedifragis dictum, cuiusmodi Locros fuisse perhibent.

Lupi alas queris. Λυκου περαζητεισ. DCXXVI.

Hoc est queris ea que nufq̄ sunt.

Lupus hiauit. Λυκος εχανερ. Lupus puteum circumit.

Λυκος περι φρεαρ χορευει. DCXXVII.

In frustra rei cuius inhiantes dictū. Lup⁹ em̄ famelicus vbi p̄da nō datur hians circumambulat. Idemq; sitiens puteū circūcursat; quid velit ostendens at frustra. Eūdem habet significatū. Canis circum intestina

Leonem tondere. Λεοντα ξυραυ DCXXVIII

Est potentibus dolos frungere. Socrates de rep. primo ad Thrasymachū seuum & animosum. Putas ne me adeo furere inquit; vt leonem tonde re audeam; & aduersus Thrasymachum insidias tendere. Agni nimirū citra periculum tondentur; leones eodem modo tractari nolunt.

Quauis incantatione melius DCXXIX.

De ratione vehementer efficaci dicebatur. Plato in epistolis. Puto em̄ responsiones nostras iustitia & pudore (nisi quid magnum subfit) magis omni (vt dicitur) incantatione vos in pristinam amicitiam & communionem copulaturas.

Lucernam in meridie accendere. Λυχνου ερ μεσηυβρια απτειρ. DCXXX.

Est intempestiue quippiam adhibere; quum nihil est opus.

Soli lumen inferre. DCXXXI.

Est per se clarissima velle oratione illustrare apud Fabium.

Laconice lunæ. Λακονικασ σεληνας. DCXXXII.

Lacones pacta differre consueuerunt lunam causantes. Inde de pacti onibus infirmis & dubijs adagium. Lunæ Laconicæ.

Lychno pinguior. Λιπαρωτερος λυχνου.

Lechyto crassior. Λιπαρωτερος ληκυθιου. DCXXXIII.

In fordidos dictum; aut in luxu superfluentes.

Megarensiū lachrymę. μεγαρων δακρυα. DCXXXIII.

Coacte sunt lachrymę. Megarenses em̄ regem suum defunctum coacti sunt oēs simul deslere Ad nouerę tumulū flere eundē sensū obtinet qđ alibi posuim⁹ προς σημαμητσειασ τρηνειρ DCXXXV

Ad mensuram aquam bibunt; sine mensura offam comedūt μετρσ υδωρ πινοντες; αμετρην μαχαρ εδοντες DCXXXVI

Desiderij Erasmi Roterodami

Quadrat i eos qui prepostera ratione ibi parcissimi sunt: vbi nihil op^o
vbi oportet intemperantissimi.

Ne puero gladium. *μη παιδι μαχαιρα*. DCXXXVII.
Subaudi commiseris. i. reru imperitis caue quicq; magni negotij comit
tas: ne vel in suam vel aliorum perniciem abutantur potestate accepta

Nō vna hyrundo ver efficit *μιαχελιδωρα ουτοι*
εη DCXXXVIII.

Id est non vnum quiddam est satis: in quo multa requiruntur. Veluti si
ex vna coniectura quis iudicet.

Ne te mere Abidum. *μη ει κη αβυδου* DCXXXIX.
Subaudi idum nauiges. id est nullum sine magna causa periculum ma-
gnum suscipiendum

Malum bene quiescens ne commoueris *μη μινειρ κακορ ευ*
Mala sopita non esse renouanda. Simile: Cinere conditum ignem ne
κειμενον DCCXL
refuscites. Hoc vlcus ne moueas. Hanc cicatricem ne refrices.

Neq; natare; neq; lras *μητε νειρ μητε γραμματα* DCXLI
Aut subaudi; aut adde didiscit aut nouit. Hec em duo Athenis pueri
stati discabant. Vnde & i eos dicitur qui nihil bonarum artium in pueri
tia didiscerunt. Plato libro de legibus tertio. Qui vero contra affecti sunt
sapientes habendi; etiam si neq; litteras (vt dicitur) neq; natare sciant.

Ne caprea cum leonem pugnam in eas. CCXLII.
μη προς λεοντα δορκας. id est ne contra leonem caprea Ne ipar
cum potentiore decertes. Dorcas enim siluestris est capra.

Paruum malum; magnum bonum. *μικρορ κακορ μεγαρ*
αθορ. DCXLIII
Ex paulo incommodo loboreq; summa comoda capiuntur. Nisi malum^o
Teretianū illud itelligere. Ex malo principio maximas consari anicitias.

Ne gladium tollat mulier *μη μαχαιρα αρειθη*
λυ. DCXLIIII

Id est ne conetur; qui opem ferre nequeat.
Midas auriculas affini habet. *μιδασ ονονωτα* DCXLV.
Vel in stolidos dici potest: vel i tyrannos; q longinquis etiam in locis
audiunt: nepe aufcultatoribus dimissis. Ferunt Persianum illud hemistia
chon Auriculas affini quis non habet: prius fuisse scriptum. Auriculas a
fini Mida rex habet. Ex fabula notissima sumptum adagium.

Ignem igni ne addas. *μη πυρ επι πυρ*. DCXLVI.
A Carbonario quodam exusto natu ferunt. i. malum m malo ne addas
Nebulas detexis. *νεφελασ ξαινεισ*. CCXCVII

Adagiorum veterum Collectanea.

In vane laborantem dictum.

Afin⁹ mysteria vel sacra porta. ονοσ αγει Χυσηρια. DCXLVIII
Inde natū q̄ sacra & ad solēnitatē necessaria a finis imponebātur: Cui⁹
rei testis abunde Apuleius; cū afinus sacerdotibus illis impurissimis fer
uaret. De honore dicitur ī digno cōmissio. Eundē hysen sum. Simia pur
purata. & qđ hodie dicūt inaurate nucū putamia; & sudē purpuraveſtire

De afini vmbra. περι ονου σκιασ.

DCXLIX.

Subaudi altercātur aut rixantur. Ferunt a quodā asinum cōductum. Is
æstuante sole; sub asino cubās a sole se defendit. Mouit hinc rixam lo
cator negans se afini vmbra locasse; sed asinū. Simillimū est illi de la
na caprina. Meminit & Apuleius de se q̄ dū per fenestērā p̄spectat as
inus; & vmbra p̄ditus deprehenditur; adagium fuisse diuulgatum.

Cretizare. κρητίζειν. Similiter Græcari

DCE.

Pro eo quod est dolis agere. Eadē ratione Plautus græcari & p̄græcari
dixit; pro eo quod est voluptariam vitā agere. A gētis moribus vtrunq;
sumptum.

Frater adesto viro Αδελφος ανδρι παρειη DCLI.

Apud Platonē secūdo de R. P. li. Adamātus Glauconis cōtra Socratē
disputātis partes excipēs Nondū inqt o Socrates satis de hac re dictū
Quornā; Id nāq; dictū nō est; qđ maxime dici oportuit. Tū Socrates;
frater adesto viro; vt habet puerbiū. Quare tu si quid hic reliquid; adiu
ua. vnde natū sit; Plato idē in Protagora mōstrat; vbi Socrates Prodicū
aduocās; vt Simoni dē conciuē suū a ptagoræ calumnia tueatur; videor
equidē aduocare te inquit quēadmodum ait Homerus Scamandrum
ab Achille obsessum Suneontē aduocasse. O dulce frater viri huius vna
ambo vim comprimamus. Iſ idem autē verbis Cassi⁹ Cæsarē aggrediēs
fratrē adiutare iussit; & quidē Græce; vt refert Plutarchus. De eo dictū
tatū qui deficiētē & imparem; mutuis viribus adiuuat.

Sine obſonio conuiuas fecisti.

DCLII.

Qui in animo quippiam constituūt. non expendētes quid ad id efficiē
dū requiratur. Nam apud Platonē quū Socrates ciuibus quos oratione
finxerat; nullum alium ad deret victum; p̄ter panem & vinum; tū Glau
co. Sine obſonio vt videtur inquit conuiuas fecisti.

Lynceus. λυκευσ.

DCLIII.

Lyncei oculi iā olim in puerbio sunt Plato in ep̄lis. Ne Lynce⁹ quidem
vt eiusmodi animus videat; efficere possit. Hoī. in ep̄istolis. Non possis
oculo quantū contendere Lynceus; Non tamen iccirco contēnas lipp⁹
inungi. Plinius secūdus de luna loquens. Nouissimā vero primāq; eadē
die nullo alio in signo, q̄ in ariete conspici. Id quoq; paucis mortaliū cō

Desiderij Erasmi Roterodami

tingit. Et inde fabula cernendi Lynceo. De eodem plura alias idem Plinius E diuerso cæcum Tiresiam vocamus Iuvena. Nec surdum; nec Tiresiam quenq̄ esse deorum.

Trice. Apine.

DCLIIII.

Martialis. Quæcumq; lusi iuuenis & puer quodã Apinasq; nostras. Idẽ alibi. Sint apinæ triceq; & si quid vilius istis. De leuissimis vilissimisq; rebus dictum. Inde natum; q̄ (vt auctor est Plinius) veteres Apinam vt bẽ euerfam in ludicrum verterunt.

In toga saltantis personam inducere.

DCLV.

Est in re ludicra feria miscere; aut cõtra in re seria ludicra inducere. Nec dissimile est huic hebreum illud; musica in luctu. Martialis. Noli ergo si tibi videat rem facere ridiculã; & in tota saltãtis inducere personam.

Rem factam putare.

DCLVI.

Semel atq; iterum est apud Martialẽ pro eo quod est rem certã & indubitã habere. Ad Procillũ. Tu factã tibi rem statim putasti. Iam te rẽ factã Bithynice credis habere.

Echino asperior. ΕΧΙΝΟΥ ΤΡΑΧΥΤΕΡΟΣ.

DCLVII.

Græcum adagiũ in homines morosos & intractabiles. Est enĩ Echinus apud Plinium piscis aculeata vndiq; testudine.

Odiũ Vatinianum.

DCLVIII.

Vatinius in tantũ populi Romani odiũ peruenit; vt in proverbiũ abierrit. Nã capitale acerbũq; odiũ significare volentes, Vatinianũ odiũ dicebant. Catullus. Munere isto odissem te odio vatiniano.

Fumos vendere.

DCLIX.

Pro eo quod est ambitiosa assentatiõ gratiã captare. Apud Martialẽ. Vẽdere nec vanos circũ pallatiã fumos; Plaudere nec Cano; plaudere nec Glaphyro. A thurino quodã natũ; quẽ Alexãder Seuerus imperator Romanus fumo enecari iussit q̄ simulatã apud herũ suũ gratiã & officium cõmendationis cuidã subornato ad hoc ipm a Cæsare vèdi disse. Subinde preõne iussu dicere. Fumo perit qui fumos vendidit. Quẽadmodum scribit Spartianus in eius imperatoris vita. Cõsimile euangelicũ Oleum vendere; prius illud a thurificãtib; hoc ab vnctoribus trãslatum.

Pellem caninã rodere.

DCLX.

Id est maledicis maledicere. Martialis in detractorẽ & allatorẽ. Non deerunt tñ hac in vrbe forsan; Vnus de duo; tresue; quatuorue. Pellẽ rodere qui velint caninã. Nos hac a scabie tenemus vngues.

Oleum aure vel ore ferre

DCLXI.

Si Domitio credere libet; qui loqui nõ quissent; eos oli puerbio oleum ore gestare dicebãt. Eoq; Martialis in quẽdã fastidiosa aure; q̄ neminẽ

Adagiorum Veterum Collectanea

audire vellet. Narratur belle quiddam dixisse Marulle. Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

Viui vrsi fumantem nasum ne tentaueris. DCLXII

Ne potentior irritaueris ne ioco quidē; Martialis. Rabido ne percitus ore Fumantē nasum viui tētaueris vrsi. Sit placidus licet & lambat digitoq; manusq; Si dolor & bilis: si iusta coegerit ira. Vrsus erit; vacua dentes in pelle fatiges. A canibus vrsum sectatibus translatum.

Alia voce Pſytacus alia coturnix loquitur. DCCXIII.

De muscis aut poetis dispari facultate. Martialis in clancularium quēdam poetam; qui suos versiculos Martialis nomie in vulgus spargabat Credis (inquit) hoc prisce; voce vt loquatur pſytacus coturnicis.

Dies albo lapillo notandus DCLXIII

Veteres si quem diem faustum felicemq; euenisse significabant; eum albo lapillo notandum dicebant; aut candido vnione aut niueo calculo; albave gēma. contra infaustum carbone & atro lapillo numerandū. Exēpla & notiora & frequētia sunt apud auctores q̄ vt hic scribēda sit

Caluus comatus. DCLXV

In eum dicitur qui se ascitio cultu venditat. Martialis. Caluo turpius est nihil comato.

Balbam leoni mortuo vellere. DCLXVI.

Domitius prouerbiū fuisse admōnet; in eum qui eum excitare conatur; qui moueri non posse. Martialis. Quare si pudor est; Ligella noli Barbam vellere mortuo leoni.

Congregare cum leonibus vulpes. DCLXVII.

Est impares dissimilesq; res permiscere Martialis. Quid congregare cū leonibus vulpes.

Aquilam noctuē comparare. DCLXVIII

Dissimillima similia videri velle. Mar. Agliscq; similes facere noctuas q̄ris

Ne mihi Suffenus essem. DCLXIX.

Id est ne mihi placerem. Erat enim Suffenus poeta omnium ineptissimus in aliorū vicia dicax; ad sua cecus. Huius mores & ingenium depinxit Catullus idem in faceto est in facetior rure. Simul poemata attigit; neq; idem vnq̄ Aequē est beatus; ac poema quum scribit. Tam gaudet in se tanq̄ se ipse miratur. Ibidem. Quem non in aliqua re videre Suffenum possis. i. suis erroribus blandiētem. Pari ratione dici licet ne tibi sis Mæuius. De quo Horatius. Egomet mi ignosco Mæui⁹ inquit.

Sicul⁹ vel sania furat. οσικελροσ οσρακιζεται. v⁹ οικελοσ ομφακιζει. i. Sicul⁹ Omphacissat; Omphaca græci dicūt vna acerbam & immaturam; vnde est eorum adagium. DCLXX

Desiderij Erasmi Roterodami

In eos qui ne a vilissimis quidem rebus furaces manus abstinent.

Vitæ pugillus DCLXXI
ἡσπιθαμὴ τοῦ βίου

Id est minimum. Plautus animæ salillum pro eodem dixit.

Syri contra Phœnicēs. DCLXXII
συροὶ πρὸς φοινηκᾶς

Cum versutus agit cum versuto. Nam vtraq; gens dolis insignis est.

Ex Trypode. DCLXXIII.
ἐκ τοῦ τριπόδου.

Perinde est ac si ex oraculo Apollinis dicas: Inde Comicus. Apollinis oraculum non verius fuerit. Proinde si quis se vera dicere significare velit; hoc modo loqui poterit; ex trypode tibi dictum puta.

Pelopis vel Tātali talēta. DCLXXIII
πέλοπος ἡ τανταλου
ταδαντα

Pro immensis diuitijs apud Græcos legitur. Non mi aurum posco. Pelopis nec magna talenta.

Talpa cæcior. DCLXXV.
τυφλοτεροσ ασπαδακος

Hyperbolicos in multum cæcutientes dicitur.

Ephyræum seu Dodonæum æs. DCLXXVI.
το δωδωναίου χαλκει
ορ

In garrulos & obstreperos dictum antiquitus. propterea q̄ Ephyræum æs maxime tinniat.

Parni scaphula. DCLXXVII
το παρνου σκαφιδίου

In eos conuenit qui ob res minutias nimium sunt molesti Parnus enim q̄ dam ob nauiculam perditam populo molestissimus fuisse legitur.

Hylam vocas. DCLXXVIII.
τορ υλαρ κραζεισ.

De frustra querentibus clamantibusq; dictum. Ab hystoria tractum ad agium Hylas enim vnus ex Herculis comitibus fuit; qui aquarū egressus in fonte periit. Atq; inde a nymphis raptus fingitur. Ei sacra instituta in quibus per montes & circuitum fontes a saltantibus no men illius inclamabatur. Vnde Vergilius. His adiungit Hylam; nautæ quo fonte relictum Clamassent; vt littus Hyla Hyla omne sonaret.

Turture loquacior. DCLXXIX
τρυγονοσ λαλισεροσ.

Notissima metaphora in garrulos Vulgo pica loquacior & hodie dicunt

Colophonium suffragium DCLXXX.

In Græcorū collectaneis huiusmodi adagiū inueniτορ κολοφωνα ξπεθηκερεπριτησ βεβαιασ φηφου. i. Colophona statuit ad iuiolatū suffragium. Ex quo intelligitur illa Platonis Ironia in Dionysium tyrannum. Quum enim inquit bonorum Dyonis omnium venditionē faceres absq; eius consensu; q̄q̄ ita demum hoc faciendum dixeras; si ille assentiretur; promissis oibus o vir mirabilis Colophonium (vt aiunt) suffragium; sinemq; gloriosissimum impofuisti.

Adagiorum Veterum Collectanea

Tithoni senectus. τῖθωνου γῆρας. DCLXXXI.

A fabula Tithoni sumptum; notiore q̄ vt sit recensenda.

Primum optimos Aegina alit. τὰ πρῶτ' ἀριστοὺς αἰγίνας
τρεφεῖ. DCLXXXII.

A ciuitatū natura ductum; quæ primum moribus feueris & parsimonia
coalescūt & augmentur; deinde paulatim cum opibus vitia immigrāt. In
eos dicitur qui prius parce vixerunt; deinde ad luxum sese conuertunt.

Fumum fugiens in ignem decidit. τὸν κάπνον φεύγων εἰς
τὸ πῦρ ἐνεπέσθη. DCLXXXIII.

Id est; aliud vitans incommodum; in aliud grauius incidit.

Titanas vocas. τῖτᾶνας καλεῖς. DCLXXXIII

Id est auxilium imploras. A Titanum fabula tractū; qui Ioui contra Gī
gantes auxilio venerunt.

Fricantem refrica. τὸν ξυνοῦντα ἀαντιξυεῖν. DCLXXXV.

Id est gratificāti vicissim gratificari; blādiēti blandiri; palpāti palpare.

Ficulno folio āguillā. τὸ θριῶ τῆρ ἐγχελευρ. DCLXXXI.

Id est ficulno folo āguillā tenes. Est autē fici folium scabrū; eoq; ad an-
guillam tenendam quæ natura lubrica; idoneum. In calumniōsum dici
tur; qui arctiore nodo illigatus tenetur; vt iam elabi non queat.

Sub omni lapide Scorpius dormit. ὑπο παντὶ λιθῷ σκορ-
πιὸς ἐνδύει. DCLXXXVII.

In morosos dicebatur & meticulosos.

Sus seipsam laudat. ὄσ' αὐτῆρ ἐπαίνει. DCLXXXVIII.

De ijs qui de malefactis etiam gloriantur,

Hydrā inficis. DCLXXXIX.

Id est per se sceleratum ad scelera instigas.

Suem prouocat. ὕσ' ὀριεῖ. DCXC

In rixarum auidos dictum.

Phalaridis imperium. φάλαριδος ἀρχεῖ. DCXCI.

In eos dictum qui nimis insolenter & crudeliter abutūtur potestate.

Phoenicum conuenta. φοινικῶν συνθήκαι. DCXCII.

Agentis moribus ductum; in foedifragos.

Δαθὸς ἀγαθῶν. Dathus bonorum. & similia DCXCIII.

Refert apud Hermolaū Eustathi⁹; Tharstorū celebrē Coloniā Dathon
fuisse circa Strymonē; adeo vt in puerbiū quoq; illorū opes venerit. Da

thos Agathon. i. dathos bonorū. quasi ἀγαθῶν ἀγαθὶ Δεσ. quod itē
pronerbij loco est apud Græcos vt verbum Agathides loci nomen sit.

Eodem auctore & Thafos bonorum in eundem sensum dicebatur

Calauriam insulam. DCXCIII.

Desiderij Erasmi Roterodami

Calauriam insulā Neptunus p̄ Delo possedisse legitur; commutatione facta cū Latona; sicut Tænatum p̄ Pythone; vt in puerbium res abierit vel permutatiōis vel actiōis eius quæ p̄scriptis verbis fit: *Doῦτ des ισοντοι Δηδοντε καλαυριαντε νεμεσθαι πυθω Δυγαθειρ και παιναρορ ηνε μοεσσαρ.*

Pfyice facta. *Ψυρικωσ πραχθεντα.*

DCXCV.

Pfyrum seu Pfyries in insulā nomen est ignobilis apud Pliniū. li. v. adeo vt illius obscuritas; & in prouerbium versa sit; vt olim quæ parū magnifice sordideq; facta viderentur; ea Pfyrice facta dicerent. Cratinus *Ψυρα του Διουσουρα γοντες και Ψυρατηρ σπαρτηραγεις.*

Felix q̄ nihil debet. *ωλβιος ω μη Δεροφειλωρ.* DCXCVI

Græcum Merula auctore apud Hermolaum. Sensus notissimus

Myconium caput.

DCXCVII.

Pro caluo in prouerbio fuisse Strabo his verbis docet. Caluos inquit ip̄ fos; moris est dicere Myconios; q̄ in ea insula quasi gentile id vitii est.

Clematis Aegyptia.

DCXCVIII.

Phalerius Demetrius in prouerbiū inquit cessit Clematis Aegyptia nominatis ita; qui procero & nigro sunt corpore. Est aut̄ herba cuius plures species cōmemorat Plinius in hist mundi li. xxiiij. ca. xv. Quarū vna Clematis Aegyptia cognomiatur; eadem ab alijs partim Daphnoides partim Polygonides vocatur longa tenuiq; nigro folio. Etiāsi in Plinio Clamatis legitur non Clematis.

Optimum non nasci; aut ocyssime aboleri.

DCXCIX.

Plinius in septimi libri præfatione collectis innumerabilibus tum natiuitatis tum vitæ nostræ incōmodis; puerbialem sententiam vsurpauit. Itaq; multi extitere inquit; qui nō nasci optimum censerent; aut q̄ocyssime aboleri. Eam Græci duobus senarijs sic efferunt.

Το μη γενεσθαι μερ τ αρησορ εσ αει

Επαν δε γεννητωσ ταχισ εηναι τελοσ.

Theognis in Angelico.

Αρχηρ μερ μη φυγαι επιχθονιοισιρ αρησορ

φυντα δε οπωσ ωκησα πυλασ α η Δαο περησαι.

Lactantius in institutionibus hanc sententiā a Sileno nescio quo p̄fecta scribit. Eandēq; Ciceronē lib. de cōsolatione sic vsurpasse; vt vtriq; parti metaphorā ornandi gratia adiūgeret hoc pacto. Nō nasci; lōge optimū; nec in hos scopulos incidere vitæ; proximū aut̄ si natus sis q̄primū mori; tanq̄ ex incendio effugere violentiam fortunæ.

Αδωνη Δωσ κητοι. i. Adonidis horti.

DCC.

Pausanias Grāmatic⁹ Adonidis ait hortos lactucis & foeniculis frequē

Adagiorum veterum Collectanea.

tes ac Veneri dicatos fuisse: in quibus femina deponi haud aliter q̄ in testis solerent: eoq; rem in puerbium abiisse: cōtra futiles ac leuiculos. De Adonio lege Plinium lib. xxj. ca. x. Meminit de his hortis & Plato. vnde flosculos protinus emortituros colligi significat.

Bonę leges a malis moribus procreantur. DCCI.

Notissima sententia et veteri prouerbio trita.

Homo bulla. DCCII.

Vetus adagium quo vitę humanę fragilitas significatur.

Crocodili lachrymę. κροκοδειλον δακρυα DCCIII.

Crocodilus emir^o cōspecto hoie lachrymare dicitur atq; eūdē mox deuorat. Inde puerbiū Crocodili lachrymę: in eos qui se grauiter ferre simulant incommodum eorum; quibus ipsi incommodum attulerunt.

Minimo prouocare. DCCIII.

Est ad æquum certamen puocare: cōtēptim. Hor. in ser. Ecce Crispinus minimo me puocat: accipe si vis. Accipe iam tabulas; deę nobis locus; hora; Custodes: videamus vter plus scribere possit.

Mandare laqueum. Medium vnguem ostendere. DCCV

Vtroq; adagio extremū cōtemptū significabant. Mandam^o eñ laqueū ijs; quos adeo a nobis negliigi significamus: vt si vel suspēdant sese; nihil ad nos attineat. Iuuenalis de Democrito. Ridebat curas nec non & gaudia vulgi. Interdum & lachrymas: quū fortunę ipse minaci Māda ret laqueum mediūq; ostenderet vnguē. Eandem habet significationē puta cōtemptus posterius illud medium vnguē ostendere: quo & Martialis eodem sensu est vsus. Atq; illi digitum porrigere mediū. A gestu sumptum certe hoc fortassis & prius illud.

Illi alabastrus vnguenti plena putet DCCVI.

Id est quę sunt optima; pessima videntur. Apud Ciceronem.

Crocodilus in fugientem. DCCVII.

Ab animantis natura mutuatum. Scribit Plinius Crocodilum in fugaces esse ferocem; in sequentibus fugacem.

Promusq; q̄ condus magis. DCCVIII.

Ab Ausonio dictum in hoiem pfustorē: qui parta prodigere nouit; q̄ re nō nouit. Promus pmēdis rebus p̄fectus: vt condus condendis

Pistillo retusius. DCCIX.

Apud Hieronymū non semel pro hebetes ac stolido. O crassum ingenium & omni (vt dicitur) pistillo retusius.

Puppis & prora. DCCX.

Id est initium & finis reiyniuerse. Apud Hermolaū legit. Vti vna inquit ea latinę rei puppis & prorsus. Ab ijs eñ duab^o p̄tib^o nauis tota p̄det

Desiderij Erasmi Roterodami

Vt prænestinis Gonea est Ciconea.

DCCXI

Apud Plautum est in Trucu. In eos qui truncatas & mutilatas voces pronuntiant; primoribus ademptis literis. In ea nimirum fabula rusticus qui dam adolescens correptus q̄ Rabonem pro arrabone diceret; ita inqt facio lucri; vt prænestinis Gonea & Ciconia.

Mea est pila.

DCCXII.

Id est vinco cōposq; sūvoti. A pilæ ludo trāssūptū i eadē est Comœdia

Clurinum pecus. Rus merum.

DCCXIII.

Apud eundem in fabula; in hominē stolidum vtūq;. Rus merum est hic quidem; pudendū & verō Clurinum pecus.

Conlatinus venter.

DCCXIII.

Magnus ac turgidus a Plauto dicitur. Is opinor ad Collatinum nomen alludens; Conlatinum ventrē dixit capacem; in quem omnia cōferri possēt Auctor Festus Pompeius.

Cyprio boui merendam.

DCCXV.

Sotadicus Ennii versus. quo significatur id qđ in Cypro ifula fieri confuevit. i qua boues humano stercore pascebant. Eodē Pompeio auctore Dici conueniet; quoties sordidus conuiuia sordido conuiuio accipitur.

Quandoq; bonus dormitat Homerus.

DCCXVI.

Allegoria iā in puerbiis translata; significantibus nobis neminem esse sic in arte sua absolutum; vt non alicubi cesset; s̄ suiq; dissimilis appareat Ita Horatius in arte poetica. Quandoq; bonus dormittat Homerus Verum operi longo fas est ignoscere somnum.

Q̄ curat numerum lupus.

DCCXVII.

Bucolicum prouerbium apud Maronē. quo nihil laborari nihilq; referre significamus. Extat hodieq; nostratibus celebratum adagium. Lupum & numeratas oues deuorare.

Alia vita; alia dieta; *ἄλλος βίος ἄλλη διαίτα.* DCCXVIII.

In eos competit; qui nouum vitæ institutum arripuerunt; aut in eos qui mutata in melius fortuna; & vitæ rationem moresq; commutant. Vnde illud apud omnes tritissimum; mores sequi fortunam.

De sale & faba.

DCCXIX.

Qui de rebus arcanis communicat. *περὶ ἄλλοσ καὶ κνᾶμοσ.* id est de sale & faba dicuntur agere; a vetusto vaticinatorum more transumptum; sale m fabamq; ponentium.

Capra gladiū seu Machæra. *αἰξ τῆρ μαχαίραι.* DCCXX.

Subaudi reperit. Cōuenit in eos qui ipsi sibi exitij causam adferūt. Inde natū; q̄ olim apud Corinthios capra Iunoni immolāda; gladiū quē humo absconderant. ipsa pedibus exscalpens prodidit; vnde periret.

Adagiorum veterum Collectanea.

Semper Graculus cum graculo congregatur.

αειηολοιοσ προσ κολοιορι ζανειρ

DCCXXI.

Id est similis cum simili; improbus cum improbo.

Cōpluriū foliorū ficulneorū strepitum audiui, πολλωρθριωμ

φοφουσ ακηκοα.

DCCXXII.

Cōmode ab eo dices; q se irā minasq; cuiupiā magnopere vilipēdere signifi cabit. Nā ficulnea folia incensa pter ingentē crepitum nihil hnt

Prospectandum vetulo cane latrante.

DCCXXIII.

Nō nichil a vulgo mutuati videamur: neue nostram etatē vsqueuaq; contempssisse; huic certe adagio pter antiquitatē & auctorem quid de sit non video. Est autem sensus metaphoricus: tū demū vigilādū esse: vbi senes metuendum esse periculum ostendunt. Translatum a canib⁹ excubitoribus: qui quum vetuli sunt non temere latrant

Canes qui plurimum latrant perraro mordēt.

DCCXXIII

Dicitur hac etate & hoc in homrnes maledicos & minaces: ceterum ad faciondum ignauos timidofq;.

Canes omnibus ignotis allatrant.

DCCXXV

In eos: qui quicquid non intelligunt; id damnant ac reprehendūt

Azanæa mala. αζαναια κακα.

DCCXXVI.

Dicitur res infiniti laboris & inexpugnabilis; nullius autem frugis. Nā .Græce locum significat asperū cultū & senticosum; in quo agricolæ frustra exerceanur.

Anagyrum irrita αναγυρορ κινεισ.

DCCXXVII.

In eum dici solitum: qui iniuria laceffit eum; qui procatus magnū ma lum sit allatarus. αλληγορικος. ab Anagyro quodam diuite sum ptum; qui a vicinis iniuria prouocatus: omnes funditus perdidit.

Ipsis placet. αυτοισ αρεσκει.

DCCXXVIII.

Plato libro de legib⁹. iij. Tūc enim illud fabulæ ipsis vt dicitur placuit: tripertito exercitu diuiso vrbes tres habitarent. Argos/ Messenem La cedemona. Teren. in An. At qui ipsis commentum placet.

Pulchrę narras; Belle dicis. καλωσεξασ

DCCXXIX.

Prouerbialis sermo in eos qui magnifice pollicētur. Socrates in Euthy demo Platonis. En Euthydeme vt puerbio fertur; q̄ belle loqueris

Iouis Corinthus. Διοσ κορινησ.

DCCXXX.

Socrates in eodem sermone Quo inquit boni nobis erunt: quoue vtiles an dicemus iterū q; alios bonos facient; alijq; illi alios iterū. quo aut bo ni sunt; nusq; apparet; postq̄ illa q̄ ciuillis artis opa pdicātur negleximus & quod prouerbio fert̄ quū aiūt Iouis Corinth⁹ nobis accidit Haften⁹ Plato; De iunensis opib⁹ dici vedetar solitū; deq; varijs & raris operib⁹

H. ij.

Desiderij Erasmi Roterodami

- Comu hiantem delusit. DCCXXXI.
Proprie in eū competit; q̄ testamēto multum diuq; expectato frustrat⁹
est captorē. Imminet. enī hec auis cadauerib⁹. Horatius de Corano qui
Nasicæ focero testamēti spe ostentata moriēs nihil preter plorare lega
uit. Plerūq; (inquit) recoct⁹ scriba ex quiq̄uero coruū deludet hiantem.
- Tragice loqui DCCXXXII
Pro obscurius loqui apud platonem lib. de rep. iii. Est enim tragicorum
figura sublimior minimeq; vulgaris.
- Mida locupletior. DCCXXXIII.
Pro quantumuis opulento. eodem in libro est.
- Corinthius luxu kopivθια ασελγια. DCCXXXIII
Syracusana mensa. Sicula obsonia. Attica bellaria condimentaq; in eo
de: n sermone leguntur.
- Hydræ caput amputas. Ὑδραν τε μεις. DCCXXXV
Id est ita vnum malum tollis. vt plura alia recipias. Apud Platonem.
- Viti litigatores. DCCXXXVI
Nouum verbum primum a Catone confictum; composurumq; a vitijs
& litigando; apud eruditos tanq̄ in adagionem abiit. Mœrentur autē
hoc nomen; qui ipsi nihil agentes; aliorum opera studiose reprehēdūt
litigandi veluti morbo quodam.
- Dionysius Corinthi. ο Διονυσιος ἐπ̄ kopivθω. DCCXXXVII
Allegoria puerbialis a græcis olim celebrata; de ijs q̄ e summa fortuna
ad infimā detrussī fuissēt. De hoc adagio Fabius li. viij. his verbis memi
nit. Est in exēplis allegoria; si nō p̄dicta in orōne ponāt. Nā vt Dionysiu
Corinthi esse; quo Græci omnes vtuntur; ita plura similia dici possunt.
- Architectus inuidet architecto. το τεκτων̄ τεκτωνι φθo
veei. DCCXXXVIII
Hesiodia sententia. Quam Maro in Cornificium inuidum & oblatra
torem clancularium eleganter v surpauit.
- Ioui fulmen; Herculi clauam extorquere DCCXXXI
De rebus factu difficillimis dicē vtrūq;. Et vtrūq; a maiore profectum
- Hunc cespitem circudemus DCCXLI.
Id est hanc rem excutiamus a v̄torū indagine sūptū; qui cespitem sub
quo feram latere putant cingunt. Est apud Platonem li. de rep. quarto
- Algavillior. Rusco horridior. Sardois herbis amarior. DCCXLI.
Prouerbiale quid dā habent & hæ cōparationes q̄ sunt in Thyrside Ver
giliano. Immo ego Sardois videar tibi amarior herbis; Horridior rus
sco proiecta vilior alga
- Arce[m] tenere. DCCXLII.

Adagiorum veterum Collectanea.

Est principatum primamq; laudem in re quapiam obtinere. Vt Cicero eloquentiæ. Plato philoſophiæ arcem tenet.

Humiferpere

DCCXLIH.

Sermo Preſſus humiliſq; humi ſerpere dicitur. Hora. Serpit humi tur homiuū timidusq; procellæ. Et alibi. Sermones repentes per humum.

Venerēū Iuſiurandum irritum α φ ρ ο Δ ι σ ι ο ς ο ρ κ ο ς ο υ κ ε μ π ο ι ν ι μ ο ς

DCCXLIII.

Plato in contiuiuo. Vulgo fertur q̄ ſolis amatorijs periturijs dijs dāt veniam. Veneretum quippe iuſi iurandum nihil valere aiunt.

In dolio figulinam

DCCXLV

Plato in Lachete. De ijs qui artis ſuę in ſe magna; quū in leuib⁹ oporteat; periculū faciunt. Et proſeclio inquit (vt habet puerbiū) in vaſis ipſius iactura artem figulariam experimini.

γ η ρ α ς κ ω Δ ε α ε ι π ο λ λ α Δ ι Δ α ς κ ο μ ε ν ο ς .

Conſeneſco quotidie addiſcens aliquid.

DCCXLVI.

Solonis verbum; & a platone puerbij vice citat; & hodie quoq; vulgo tritum eſt. Dum viuimus inquit diſcimus.

Difficilia quæ pulchra. Δ ι σ κ ο λ α τ α κ α λ α .

DCCXLVII.

Plato tum alibi tū in Crathylo prouerbij loco poſuit. Veteri inquit pro uerbio fertur pulchra eſſe cognitu difficilia

Tanq̄ meū nomen. Tanq̄ digitos meos teneo. DCCXCXII.

De certa firmaq; memoria prouerbio dicebatur. Martialis. Toris dieb⁹ Aſer hec michi narras. Et teneo melius iſta q̄ meū nomē. Iu. Tanq̄ vn- gues digitosq; ſuos. Cōtra quū vehementer obliuiouſum innuimus pro prii nominis oblitum dicim⁹. Naſo. Nominis ante mei venient obliua nobis. Hiero. Vt fere nominis mei fuerim oblitus.

Falcem in meſſem alienam mittere

DCCXLIX.

Eſt alienum negotium curare.

DCCL

Canis reuerſus ad vomitum

DCCLI

In ap̄ficiſ epistoſis pro eo qđ ē poſt inocētiā arreptā; denuo i veterē vitā reuoluit⁹. Sus lota i volutabro luti; eodē i loco eodē ſignificatu poſit⁹

Homunculus ex Caria. α ρ θ ρ ω τ ω ς κ ο ς ε κ τ η ς

DCCLII.

Eſt quiſpiam vilis eyiguiq; præcili. Socr. in Euthydemo vel in ſe piculum trãſſormationis fieri iubet velut in homūculo ex Caria. i. leuiſſilic; ſi perdas nihil etiam damni feceris.

Carica muſa. κ α ρ ι κ ή μ ο υ ς α

DCCLIII.

Progreſti ruſticanaq; pro Græco adagio receuſetur

Sequitur ver hyemem.

DCCLIII.

II, liij.

Desiderij Erasmi Roterodami

Ausonius in prefatione monosyllaborum. Vt in vetere verbo est sequitur ver hyemen; iam similitum nugarum subtexto nequitiam. |

Sacra hæc non aliter constant.

DCCLIII.

Id est hæc res alio pacto peragi non potest. Est apud Ausonium. Is nuptialis carminis a se concinanti licentiã excufans. Etenim fabula est iquit de nuptijs & velit nolit facta hæc aliter non constant. Hac clausula si cui prouerbialis non videtur; alio quouis titulo vtatur.

Tenui stilo. Diuite vena. Paupere vena.

DCCLV.

Vtraq; metaphora puerbijs vice apud magnos auctores legit. Tenui stilo. i. presso & acuto stilo; & paupere diuite vena. i. inopi foecundove ingenio. Altera a mentibus; altera a fontibus sumpta.

Tua voluntate coactus.

DCCLVI.

Charinus Terentianus. Tu voluntate inquit coactus es tua. In eos conuenit; qui quod libenter & auide faciunt; coacti facere videri volunt.

Saguntina fames.

DCCLVII.

Extrema fames: qualẽ longa obsidio solet adferre. Ausonius. Iam iam per esam iam Saguntina fame Lucaniacum liberet.

Faber quas fecit compedes; ipse gestat.

DCCLVIII.

Prouerbiũ fuisse; tum sermonis facies indicat; tum hoc argumẽto est qd apud Ausonium curiosum poetam prouerbio Terentiano subnectitur; vt superioris adagij sensum commutatis verbis referat. Ausoniani versus hi sunt. Tu molestus sagittator lege molesta carmina. Tibi quod intristi exedendum est. sic vetus verbum iubet. Compedes quas ipse fecit; ipse vt gestet fabet.

Tollat te; qui non nouit.

DCCLIX.

Quintilian⁹ li. i. sti. sexto. Simile est inquit quod dicitur $\tau\alpha\pi\omicron\mu\iota\alpha$ & puerbia opportune aptata; vt de hoiẽ in aquã lapso; & vt alicuius rogati. Tollat te qui non nouit. Hactenus Fabi⁹. At Horatius in epistolis idẽ prouerbiũ de plano scurra cõmemorat; qui spõte sæpe cadens tanq; crure fracto miserã dis vocibus prætereuntes implorabat; vt humo tolleretur Peregrinus aut quispiam si quãdo alleuandi gratia accessisset; is a scurra ludibrio habebat. verũ vbi iam illius simulatio multis innotuisset; isq; aliquando crure vere fracto tolli precaret; nemo subuenit; õibus planum solitos agere ludos arbitrantibus. De hoc ita Flaccus. Nec semel irrisus truijs attollere curat Fracto crure planum licet illi plurima manet Lachryna claudũ. Quere peregrinum vicina rauca reclamatione. Proide quorũ dolos iã nobis non ignotos significamus neq; posse posthac nos ab illis decipi; iis dicemus. Tollat te qui nouit; aut hospitem quere.

Nebulæ in pariete pictæ.

DCCLX.

Adagiorum veterum Collectanea.

Pro re vana futiliq; apud Aufoniū legū in epistola quapiam ad Grægoriū filiū scripta. Aurvñq; vidisti inquit nebulam pictam in pariete. Si significat eni prouebialiter per pictas i pariete nebulam: carminis quod et epistolæ subscriptū est lemma vanunq; & friuolum somnijq; simile limum argumentum. Nebula nanq; res vanior q̄ vt coloribus exprimi possit.

Omnium. horarum homo DCCLX.
Est iocis ferisq; pariter accommodatus. Idq; de asino Pollione olim dictum fuisse Fabius est auctor.

In cœlo sum. DCCLXI.
Perinde est ac dicas deus sum. Cicero ad Atticum. Si vero q̄ de me pa-
ca sunt: ea non seruantur: in cœlo sum.

Deus facere, DCCLXII.
Est vehementer laudibus efferre. Therentius deum te facio

Omnibus vestigijs inquirere DCCLXIII
Id est summa cura vigilantiaq; querere.

Ne sis patruus mihi. Ne sis mihi tutor DCCLXIII
Patruorū in nepotes seueritas puerbio locū fecit: quod est apud Hor.
Siue ego prauē Seu recte hoc volui: ne sis patru⁹ mihi: ne me castiges.
Idē i odis patruā linguā: minacem ac reprehensoriam dixit. Metuētis
patruæ verba ligare. Cicero cōtra Herenniū. Fuit i hac causa quidā pa-
truis cēsor magister obiurgauit. M. Celsū: sicut neminem vnq; parens.
Simile est Persianum illud. At tu deterior palles ne sis mihi tutor.

Aristarchi obelisci asterisq; Censoria virgula. DCCLXV.
Eodem modo Aristarchi obelisci Asterisq; i cōmunē sectionē vene-
runt. Obeliscin p̄ obliterare atq; delere dicam⁹: & Asteriscōn. i. stellulā
p̄ notare: p̄ pbare & tanq̄ emin⁹ annotare. Sūt qui a nauigantibus trās
latum putāt: qui littus aut portus stellula notant. Est apud Hieronymū
passim. O nostri tēporis Aristarche. i. tu qui de oīni ingenijs iudicem te
p̄feris: & alium laudas alium damnas: id quod Aristarchus in Home-
ricis versib⁹ fecit. Horatius. Fiet Aristarchus. Censoria virgula eandē
habet significationem: in quam item multis locatur Hieronymus.

Refricare cicatrice: vulnus rectū descere DCCLXVI.
Vt dolor iam t̄pis morā lenitus quū renouatur: refricari cicatrix puer-
bio dicitur: ita quū redeintegrat animi molestia: vulnus recrudescere di-
citur: pulcherrima vtriq; translatione. Quæ exēpla frequentiora sunt
q̄ vt viliū repeti debeat. Eam metaphorā venustissime extulit in Clo-
dium: qui populū famē iam exasperatum: concionibus insuper se-
ditiosis in rabiem agebat. Vt tu (inquit) in hoc vlctē tanquā vnguis

Desiderij Erasmi Roterodami

existeres. Suffricatē pro leuiter renouare. Suffricare memoriā.

Domi habet.

DCCLXVII.

Domi habere dicimur. qđ in nobis est sitū; neq; necesse est aliūde petere. Ab ea de qua dixim⁹ foris rogāde supelletilis cōsuetudine manasse videt. Domi philosophos h̄. Domi habet vnde discat. Hāc ego domi coniecturā facio. Id domi experior. i. in me ipso. Domi habes vnde beatus esse possis. Domi cōsiliū habes; nē foris petas. In demō esse. pro eo qđ est paratū esse & veluti domi repositum sepicule apđ Plautū est.

Obuius vlnis.

DCCLXVIII.

A gestu traductū ad aīm; hoc est miro affectu & cupide; vt solem⁹ charissimos amicos; quos emin⁹ cōspexerimus; quorū magno desiderio tenebamur. Est apud Quintilianum. Vt opus tuū nemo erat qui non cupienter & obuijs. vt aiunt) manibus exceperit; aut obuijs vlnis.

Bellicum canere. Receptui canere.

DCCLXIX.

Vtrūq; a militari cōsuetudine deductū est. Præliū em̄ initari bellicū canūr; in castra redituris receptui signū datur; hoc est receptui canis. Vnde nos puerbiali trāslatiōe bellicū canere p̄ exhortari excitareq; vsurpam⁹. Receptui canere p̄ eo qđ est finē facere maxime si id ad qđ hortamur cuiue finem imponimus bellici tumultus simile quiddam habet. Neq; nos in re tam nota exemplis vtemur. Signa canant apud Martialem pro eo quod est consiliamus.

Stilū vertere.

Stilo ifigere.

Stilo appetere. DCCLXX.

Stilū quo veteres scriptitabāt aliquot puerbiales trāslatiōes suppeditat. Vertere oī stilū dicunt pro eo quod est mutare quod scripseris; aut etiā vituperare quā laudaris. Hieroným⁹ cōtra Rufinū. Qđ diu nō rēntēbā laudationem tuam; sequebaris vt magistrum; fratre & collegā vobis & catholicum in omnibus fatebaris. Postq̄ vero non agnouit laudes tuas & me indignū tanti viri præconio iudicauit; illico vertis stilū & omnia laudata prius vituperas; de eodē ore & dulce pferens & amarum. Stilū infigere; est scriptis inuelli. Stilo appetere; scribendo infectari

lacere aleam. Extra omnem aleam.

DCCLXXI.

Quoniā alea fortune & calni dicata est; eam pro dubio etientu acipim⁹. Cæsar Rubiconem traducturus copias. omnis iquit facta sit alea. rem vniuersam fortunæ permittamus quorsum eueniat; nos certe periculū faciemus. Plinius in præfatione historie mūdi. Vt illa Marcus Tullius extra omnem ingenii aleam posuit. Et in hac re nulla in est alea. id est nō potest præter expectationem euenire. Trāslatiō a iactu alearum sūpta. Quintilianus eandem rem diuersa trāslatiōe explicauit. Permittam⁹ in

Adagiorum veterum Collectanea.

quit vel a ventis & oram soluentibus bene precemur, puerbiallyter & hoc Horati⁹ dixit. Perraro hæc alea fallit. i. vix vnq̄ male euenit. Et in odis piculofæ plenum opus alæe.

Ad Vnguem.

DCCCLXXII.

A marmorarijs sumpta metaphora: qui superducto vngui cõmissuras explorant marmorũ. Vnde ad vnguem freri dicif: cui extrema adhibetur cura: ita vt nihil artificis diligentiã suffugiat. Hof. Cocceius ad vnguem factus homo. Idemq; alibi. Carmen reprehendite qđ non Multa dies & multa litura coercuit atq; Perfectũ decies nõ castigauit ad vnguem. Et hæc metaphora & quæ sequitur: Persius vno loco mire expressit Vt plæ ue feueros Effundit iunctura vngues: scit tendere versum Nõ secus: ac si oculo rubricam dirigat vno.

Adamussim Ad perpendicularum:

DCCXXIII.

Quoties item absolutã curã operisq; perfectionẽ significam⁹ ad amussim factam rem dicim⁹: aut examussim. vtrunq; eni legimus: aut amussim fatim. Est em̄ Amussis regularis ille funicul⁹ quo cements pauimẽtaq; exaquant fabri. Ad perpẽdiculũ idẽ declarat qđ ad amussim hodieq; quod ita factũ significare volum⁹ vt nihil desiderari queat: ad filiũ factũ dicimus: Preterea qđ attentissima vigilãtia summoq; iudicio tractatum videri volebãt veteres id pensiculate seu pensiculati factum dicebant. A libripende sumptus sermo. Verum hæc monendi gratia attigisse modo abunde fatis existimo.

Elimare. Prima & sup̄ma man⁹. Ad vmbilicũ. DCCCLXXIII.

Ab officinis artificum translatum est. Elimare librũ & adhibere limam Summã manum imponere. i. extremã operam: quæ vbi accessit nihil p̄ terea in opere requirãt. Nihil huic operi deest p̄ter supremã manũ. Horatiusa d vmbiliculum ducere dixit: pro eo quod est perficere. Primam item artificis operã primam manum appellant: qua rude adhuc opus significant.

A teneris vnguiculis

DCCCLXXV.

Græcis in prouerbio fuisse testatur Cicero. A teneris inquit (vt Græci dicũt) vnguiculis. Horati⁹. Et icesos amores De tenero meditatur vngui. Ab incunabulis: eũdẽ habet sensũ videlicet iã inde a priã pueritiã.

Pandere vela. Contrahere vela.

DCCCLXXVI.

Metaphore passim vsurpate. Pandere vela est audacius confidẽtiusq; rẽ agere. Contrahere vela: modœstius ac parcius.

Plumbœo gladio iugulare.

DCCCLXXVII

Est friuolo futiliq; argumento: tñ hominẽ cõuincere Cic. ad Atti. Quũ illũ plumbœo gladio iugulatum tñ iri diceret. Itemq; alias frigidum ar

H v

Desiderij Erasmi Roterodami

gumentum Plumbeū pugionem appellat.

Lupi illum priores viderunt.

DCCLXXVIII

Quod est apud Vergiliū in Aegloga cui titulus Meris Lupi Merim videri priores: a quodā nō infimæ doctri-
ne puerbio referri. Et fieri potest ut
pastorale fuerit adagiū; de eo cui vox pisset Seruius nō hoc quod puer-
biū fuisse affirmat: sed ex eo; quod phisici scribunt lupum quem prior cō-
spexerit: ei vocē adimere; natum Therentianum illud: Lupus in fabu-
la.

παραικος. i. panicus. casus

DCCLXXIX.

Proverbijs simulachrū habet apud Cicronē in epistolis ad Atticū. Ego
bellum. inquit; se distimū futurum puto: nisi qui (vt tu scis) panicus cas-
sus extiterit a Pane deo; quod nouos & repentinos tumultus animorū; mu-
tationes solet immetere vt intelligas bellem futurum; nisi subita quæ-
dam & tanquam Panica animorum fiat mutatio.

Celerius Elephantum pariunt

DCCLXXX.

Sunt quibus inter proverbia annumerandū videtur quod est apud Pliniū
secundum præfata hystoria mundi: Nam de grammaticis semper expectavi
parturiri aduersus libellos quos de grammatica edidi & subinde abortus
fecere iam decem annis quum celerius etiā Elephantum pariunt. Cele-
rius itaque Elephantum parere dicemus tardam cūctationē; nimisque læta
molimina significantes. De Elephantorum partu Plautus in Stico. Audi
ui sæpe hoc vulgo dici. Solere Elephantum gravidam perpetuos decem
esse annos. Idem Plinius lib. viii. Decem annis gestare in utero vulgus ex-
istimat inquit. Etiam si Aristoteles biennio parere putat. Nec sepius quā
semel singulos gignere

Paruo pedi magnos calceos circumdare.

DCCLXXXI.

Quod est apud Quintilianū in Institutijs puerbiallyter vti; scriptū. Eos qui
in re nō copiosa copiose dicere conantur; puero Herculis cothurnos in-
ducere; ab Agefilai Apophthegmate deductū videtur. Cui quā quispiam
sophistā quendam maiorem in modū laudaret quod res minimas dicendi arti-
ficio maximas faceret. Equidem hunc ego Sardonē nesci quā tam bonū
iudico inquit qui paruo pedi magnos calceos inducat.

Sus Mineruam. ὡς ἀθηναίαν.

DCCLXXXII.

Celebratissimum adagiū in eū qui indoctus eū docere conatur a quo sit ipse
potius docendus. Hieronymus contra Rufinū. Pretermitto Græcos quorū tu
iactas scientiā; & dum peregrina sectaris; pene tui sermonis oblitus es.
Ne vetere proverbio Sus Mineruam docere videatur. Apparet autem
ex vetusto quopiam apologo natam parēmiam.

Multi Mannij Aricie

DCCLXXXIII

Adagiorum veterum Collectanea.

Mānius apud Festū Pōpeiū Dianæ Aricinæ lucū qui & ipse Aricin⁹ dī cōsecrasset legit. Ex eo Mannio q̄ plurimi clarissimiviri extiterunt eodē nomine; inde natum prouerbiū. Multos Ariciæ Mannios esse.

Diomedis & Glauci permutatio.

DCCLXXXIII.

Quæ refertur ab Homero inter Diomedē Glaucūq; facta armorū cōmutatio sicuti pleraq; ei⁹ poetæ alia in puerbiū abiit. Ea autē in sexto Iliados libro recēset hoc modo. Diomedē & Glaucū in mediū p̄cessisse; singlari certamie cōgressuros. Tū Glaucū post cōmemoratos suos. Na tales a Diomede inuitatū vt ex hostib⁹ Hospites fierēt; atq; id vt cæteri intelligāt inquit; arma p̄mutem⁹. itaq; Glaucū priorē sua donasse Diomedem arma q̄ erant aurea centūq; bobus æstimata. Tradidisse vero Diomedem sua ærea nō pluris nouē bobus æstimata. Ex acta disparti permutacione Diomedē astutum Glaucum stupidū fuisse inuocatū. Vnde quoties permutacionē vehemēter inæ qualē significare volumus; Diomedis & Glauci cōmutacionē eē dicim⁹. Plini⁹ Cecili⁹ ad Flaccū. Recipies epistolas ferulas & simpliciter igratas; ac ne illā quidē solertiā Diomedis in p̄mutādo munere imitantis. Aulus Gelli⁹ in noc. lib. ij. vbi Cecilianā translationē cū ipso Menandro cōponit; eāq; nimis degenerare significat. Diomedis hercle arma & Glauci inquit nō disparti magis precio æstimata sunt. Eiusdē p̄mutatiōis fit mētio in p̄mio digitorū ijs quidē verbis. Nostris tēporibus talis legū inuēta est p̄mutatio qualē apud Homerū patrē oīs virtutis Glaucus & Diomedes inter se faciunt dissimilia p̄mutates. Martialis. Tā stupid⁹ nunq̄ noc tu puo Glauce fuisi Chalcea donanti Chrysea q̄ dederas. i. q̄ ærea donāti aurea dederas.

Non sus quiuis intelligit.

DCCLXXXV.

De re intellectu prædifficili⁹. Plato in Lachete. Quare vt prouerbio fertur non sus hoc quiuis norit.

Flere noueræ tumulum. πρὸς τὴν ἑμὰ μνηστρῖα σθρῆ-

νεῖρ.

DCCLXXXVI.

Est fictis lachrymis dolorem simulare quum re gaudeas. Græcum adagium est.

C. 10. Homo non homo.

DCCLXXXVII.

In vinum effeminatū & parū virum conuenit. Meminit ænigmatis huiusmodi Plato li. de rep. v. quod etiā si puerile ille noiāt; ascribendum putauit. Homo nō homo; vidēs non videns; percussit non percussit; lapide non lapide; auem non auem; supet arbore non arbore. i. eunucus Iufcus percussit alam vel pertillionis pumice super sambuco.

Polyptus. πολυπόδος ὠμοιοτης.

DCCLXXXVIII.

Plautus in Aulularia homines furaces viscatifq; digitis polypos prouer-

Desiderij Erasmi Roterodami

bialiter vt opinor: eleganter certe appellat. Ego istos noui polypos inquit q vbi q cquid tetigerūt tenēt. Ad polyphi piscis naturā respexit ca-
ticulis illis & acceptabilis flagellisq; brachiorū qđ inuasiit suctu quodā
lenientis atq; attrahentis.

Vicitrant succo suo

DCCCLXXXIX.

Mire in parasitos quadrat; ingurgitātes sese vbi cēna cōtingit lautior;
rursū diutinā mediā sustinētes vbi nō datur cēna. Est autē a cochleis
trāsumptū q per æstū intra testā contractæ succo suo aliumt donoc plu-
uia acciderit. Legitur apud Plautum in capitui duo.

Nucleum amissit; reliquit pignori putamina.

DCCXC.

Plautinus versicul⁹ ex eadē fabula ab Egione dict⁹. Is vbi rescuiisset se
deceptū p seruo herū emisse; seruūq; p Hero retinuisse; nucleū inqt a-
missi; reliquit pignori putamina. Id est is ex quo fructū expe tabā effu-
git. relicto eo ex quo nihil est commodi.

Exordiri telam.

DCCXCI.

Pro eo quod est negotii qppia arte instituere. In Bacchidib⁹ Plautina
Exorsa hec tela est non male michi.

Leoninam pellem indutus. τὴν Λεοντίνην εν Δουρ
ενος.

DCCXII.

Socrates in cratylo Platonis. Verūtānē postq leoninā pellē sum indu-
tus haud deterteri decet; immo p̄ clara ip̄a vt ais noia. i. qñ nihil hāc ar-
rogantem p̄ceptoris p̄sonā sumpsit. Etiāsi in codicibus impressis leonti-
nā legitur. Porro adagium ex apologo de asino fugitiuo qui pelle leo-
nis amictus feras ignaras territabat sumptum apparet.

Vallum caueam ve supergredi. ὡ περ τὰ εσκαμμένα
πὴ Δαρ.

DCCXCIII.

Est vltra q̄ conuenit q̄q; permissum est p̄gredi. Socrates in eodem ser-
mone. Videor iā vlti⁹ q̄ decet exigere; & caueā (vt dicī) vallumq; su-
pergredi. A certantum septis traductum.

Ex tua officina. Ex aliena officina

DCCXCIII.

Ex nostra officina depromere dicimur; q̄ a nobis ipsis ex cogitata sunt
A questuarijs tractū; quorū alij sua; alij venditant aliorū op̄a. Hermo-
genes in Cratylo. Videris o Socrates ex aliquo audisse hec neq; ex tua
officina ruditer deprompsisse.

A seipso decepti perniciosissimum

DCCXCV.

Socratica apud Platonē snia; digna q̄ semp in ore; sēper habeat in pe-
ctore. Addit Socrates rōnē snia digna; Nimis em inqt periculosa res
quā abest seductor nunq; sēperq; deceptū proxime comitat. Fallit autē
a seipso qui sibi stulte placet; suaq; vicia pro virtutibus amplectitur.

Adagiorum veterum Collectanea.

A fronte pariter atq; a tergo contemplari. DCCXCVI.

Est rem diligentius pressuiq; considerare. Socrates in Cratylo Platonis. Oportet itaq; superiora frequenter animaduertere; & vt poeta ille ait ante illa retroq; conspicere.

Ab hac mensa non potes abesse. DCCXCVII

Id est voluptate cuius es audivissimus carere non potes. Socrates in phedro. Qui enim quirem ab hac mensa abesse: Iurauerat enim Phedrus se Socrati orationum audiendarum cupientissimo; nullam vnq; orationē dicturum; nisi quod ostenderat diceret. Ea vna te prepelli se Socrates iocatur; qui ea voluptate carere nequiuert.

Dulcis ancon. DCCXCVIII.

Socrates in phedro. Proverbiū illud dulcis ancon. i. cubit⁹ o phedre te latat; a lōgo cubitu qui ppe Nilum est ductū fuisse; neq; id solū; sed il lud linquēdis orōnib⁹ sūmope studēt; q vsq; adeo laudatores suorū operū diligūt; vt primose eos adscribāt; qui scripta vbiq; laudēt. Nec illic qdē So. Verū huic iteri adagio laubda subscribem⁹; donec magis liqbit

A celo ad terran. DCCXCIX.

Apud Plautū rogāti cui piā; nū ex puella sciscitari quēdā liceret; venditori quantū vellet pcontare; p mittēs; A celo inqt ad terrā quodlibet

Ante pedes. Ad pedes reuolui DCCC

Id quod presens adest; & vltro obuium; ad pedes volui dicitur non semel apud Platonem.

In eadem anfas peruenisti. DCCCCI

Plato in phedro. Hac de re o amice in eadē anfas peruenisti. Id est nō isto modo elaberis; immo cōprehensus es; nec suffugies; qui dicas.

Herculem infimulas ignauitæ. DCCCCII.

Id est crimen imponis; quo nihil minus in eū cadit. Veluti si qs Catonem leuitatis; Lucretiā impuditiæ; Socratem incontinentiæ; Ciceronem infantiae Apud Plutarchum legere memini.

Darhes Entellum prouocas. DCCCCIII.

Vergilius Aeneidos li. v. Darhetē inducit viribus & inuenta elatum in solētius sese iactantē Entellūq; senē quidē; sed exercitatorē ad certamē puocantem. verū ab eodē mox superatū. Hieronym⁹ ad Augustinum. Memento inquit Darhetis & Entelli; id est caue tu iuuenis & arrogantior; me senem & tanq̄ his certaminib⁹ defunctum; rursus ad fustes puoces; quid possim irritatus magno fortassis tuo malo experturus.

In ære meo est. DCCCCIII

Quē nobis beneficijs deuinctū significamus; eū in ære nostro esse dici

Desiderij Erasmi Roterodami

mus. Apud Ciceronem legitur.

Amici mores noueris nō oderis DCCCCV

Prouerbialem sententiam fuisse Porphyriū admonet; ne quis sit in le-
uibus amicorum vicijis morosior

Bithus contra Bacchium. DCCCCVI.

Bithus & Bacchius nobile par gladiatorum. quorum meminit Suetonius; pari arte; pariq; audacia. Vnde quū duo eque improbi inter se cō-
tendunt ita vt neuter alter uelit cōcedere: haec allegoria licebit uti. Ho-
ratiū in sermonibus. Vt non compositi melius cum Bitho Bacchius.
Rupili Perisq; parem inter se improbitatem significans.

Commodandum amicis; sed vsq; ad aras. DCCCCVII

Pericles (vt ī noctib⁹ refert Gellius) ab amico rogat⁹. vt in cā quadā fal-
sū deieret; hūc ī modū rēdit: Δει με συμπραττειν το ησφιλοις
αλλα μολρι θειωρ. op⁹ ē cōmodare amicis; sed vsq; ad aras deoz.

Vel ceco appareat DCCCCVIII.

De re uehementer perspicua prouerbialis hyperbolæ.

Cascus Cascam duxit. DCCCCIX

Quoties vetulo marito vetula vxor nubit; deformi deformis. μετα
φορικω βυκος. dē quū turpia turpib⁹ placēt; stulta stultos delectant

Mopso Nisa datur. DCCCCX.

Vbi res præclara homini admodum indigno contingit.

Floribus austrum immisit DCCCCXI

Buccolica metaphora in eum qui noxijs pro salutaribus utitur; quive
perniciosares optauit.

Apros fontibus immittere. DCCCCXII.

Eundem cum superiore translatione obtinet significatum Est autē vtra-
q; apud Vergiliū in Aeglogis. Eheu quid volui misero mihi; Florib⁹
austrum Perditus; & liq uidis immisit fontibus apros.

Ibyci grues DCCCCXIII.

αι ιν γερανοι. apud Græcos in puerbiū uenerūt. Quoties ei sce-
lerib⁹ nouo quodā & iprouiso casu pditis; scelesti pœnas datēt; Ibycas.
grues adesse dicebāt. Eaq; allegoriā ab huiusmodi ueutu natā ferunt
Ibycū quēpiā quū a latronibus occiderēt. grues forte supuolātes obte-
statū. Eos latrones multo post; ī fogo sedētes superuolantib⁹ gruibus p
iocum⁹ inter se dixisse; en Ibyci grues Eum; sermonem assidentes rapuissē
se in suspitionem; atq; ita proditos supplicium confessos dedisse.

Ipsi testudines comedite qui cepistis. αυτοι χελωνας εσθιτε
τε οι περ ειλετε. DCCCCXIII.

Simillimum est illi Terentiano. Tute intristi; tibi oē est excedendū Ex

Adagiorum veterum Collectanea.

apologo natum putant: quo narrantur piscatores testudinē captam inter se partiti fuisse: a cuius esu quū abhorrent mercuriū ad edēdi partes inuitasse. Verū ille recusans iussisse ipsos testudinē perdere: qui cepissent. In eos quadrat: qui negotio male instituto alios deinde conantur admiscere. Is respondendū hunc in modū. Sine me cœpistis: sine me proficite. Ipsi testudinem comedite quam cepistis.

Ventres. *ῥασερεσ.*

DCCCXV.

Homies edaces ventriq; vni de ditos vētres appellamus. Epimenides Cretēses pigros vātres appellat. Lucilius parasitos & epulones item vētres dixit. Terentius. In ventrēingere. parasitum totum significans.

Rudem accipere. Rude donatum.

DCCCXVI.

Gladiatores quibus permissum erat a gladiatorio munere cessare rude donati dicebātur. Ea cessatio virga dabatur: quā rude appellabāt: vñ hoc modo dimissi rudiarij vocabātur. A qua dimissione quibus ob ætatem cōcessum est: vt ab administratione rerū semoti quietem agant: veluti iam rebus perfuncti: rudē accepisse proverbiali metaphora dicitur. Horatius in epistolis. Spectatum fatis: & donatū iam rude: queris. Mœcenas iterum antiquo me includere circo.

Albæ gallinæ filius.

DCCCXVII.

In hominem feliciter natum conuenit: Iuuenalis. Quia tu gallinæ filius albæ.

Demulcere caput.

DCCCXVIII.

Est blāde cuipiā assentari: ab adulatiū gustu sumptū. Hieronymus ad Augustinū: pretermitto blandimēta quibus meū caput demulces.

Oedipi imprecationes. *οιδιποδος αρα.*

DCCCXIX.

Citatur ex Aeschilo p̄ diris & acerbis malis. Oedipus em̄ imprecationibus suis vtrumq; filium & genus omne subuertit.

Noui simonē & simō me. *οιδασιμωναισμοριεμε.*

DCCCXX.

De malis inter se notis

Tuis te piugam coloribus.

DCCCXXI.

Pro eo quod est talem te predicabo qualis es: idq; in malā partem. Hieronymus in Rufinum. Possent & ego te tuis coloribus pingere: & ifanite contra infantē. Idem contra eundem. Et hæc in mediū prolaturum meisq; me coloribus esse pingendum.

Simia vel pulcherrima deformis est.

DCCCXXII.

De his dicitur quæ ipso genere sunt mala atq; aspernāda: vti si quis dicere Pœnum integerrimum tamen perfidum esse. Refertur a Platone in Hippia maiore: Heraclyti nomine.

Vespa Cicadæ obstitit.

DCCCXXIII.

Desiderij Erasmi Roterodami

Quin inferior multo: puocat doctiorē. Theocrit⁹ in Bucolicis .εφῆξ
 βομβορ τῆστι γοσ εναντιου.

E dolio hauris.

DCCCXXIII.

De eo qui affati potif optatis. Theocrit⁹ εκπιθου αντλεισ δηδου
 εγωδ ουχαλισ οσοσ E dolio nimis hauris; ego atvix satis aceti heo

Grauiora Sambico patitur.

Δεινότερα σαμβικου πασχει

DCCCXXV

In eos cōpetit qui dira ferunt ac diuturna mala. Refertur; si fatis memi
 ni; in pblematis Plutarchi. Natū a sambico quopiā malefico ; qui statu
 is olympiacis sublatis ac diuentidis; deinde Aristarchoo dianæ eliden
 sis templo incenso cōprehensus; & vt facinorum socios proderet; annū
 perpetuum dirissimis cruciatibus subiectus est.

Oleo tranquillior.

DCCCXXVI

Plautus in pænulo. Ita hanc canē faciā tibi oleo tranquilliorē. Oleū em̄
 tacite leniterq; fluit. Vtitur eodem & Plato in dialogo de scientia.

Auricula infima mollior.

DCCCXXVII.

Simillimum est superiori. Cice. in epistolis ad Atti. Tu quēadmodū me
 cens oportere esse in rep. & nostris inimicitijs; ita & esse & fore auricu
 la infima scito molliorem

Manu facere.

DCCCXXVIII.

Est oīa diligētia fingere formareq; natura nō multū adiuuāre. Cice. in
 ep'lis. Quēdā igenia facilia & expedita; qdā manu (vt aiūt) faciēda sunt

Ficos diuidere. συκα μεριζειν.

DCCCXXIX

In parcos oli dicebat. Mar. Quadringēta secat. q dicit

Cumini sector.

DCCCXXX.

Pro eodem refertur apud Aristotelem.

Res est in cardine.

D CCCXXXI.

Pro eo qd est /pxia est; vt efficiat. Serui⁹ puerbiū eē admonet; exponēs
 illd Maronis. Haud tāto cessabit cardie rerū. Cice. In eo cardo reuertitf

Matura satio saepe fallit. Sera nunq nō fallit. DCCCXXXII.

Prouerbiū rusticorū; quo monemur in oi negocio maturādum magis q̄
 cōperendinādū. Refert a Columella his verbis. Vetus est agricolarum
 iprouerbiū naturā fationē sepe decipere solere. Serā nunq̄ quin mala sit.

γελωσ ιωρικος.

D CCCXXXIII.

Rifus Ionicus. Olīm iactatum in cinēdos; ppterea q̄ Ionum mollicies;
 ta vt milesiorum & sybaritarum in fabulam abiit.

Purior clauo. αγνο τεροσ πηλαλιου. DCCCXXXIII.

οπερβολη παροιμιωδης. in hoies vehementer integros & icor
 ruptos. Clauus enim semper fluctibus alluitur.

Adagiorum veterum Collectanea.

Dorica musa. Δωρικὴ μουσα.

DCCCXXXV

In hoies munerū appetēs dici pōt. Est aut̄ anceps allusio & ad vocem του Δωρου. & ad notissimas illas species musices Doriā: Lydiā: phrygiā: Bœoticā. Aristophanes in equitib⁹: in Cleonē locatur: qui nullam aliam musicam discere potuerit q̄ doricam. ουτος ου δυναται μαθειν η μη Δωροδοκησι. deprauate; pro eo quod est Δωρισι.

Neq; terrā attingens neq; cœlum. ουτε γη ουτε ουρανος
απτομενος

DCCCXXXVI.

De ijs quę longe absunt ab eo de quo agitur. vtitur eo puerbij loco Lucianus in pseudomante.

Nihil ad chordā. μη Δευπροστηρχορδηρ.

DCCCXXXVII.

De ijs qui longe discrepant: ab eo quod spectatur. Translatū a saltationibus: vbi gestus debet ad fides cithare respondere.

At non iterum laqueis vulpes.

DCCCXXXVIII.

αλλου κανθισαλοπηξ παγαισ. deest capitur. dicitur de callidis quos frustra coneris iterum fallere.

¶ Veterum insigniumq; adagiorum ab Erasmo Roterodamo Canonico & sacre theologię professore disertissimo collectorum.

FINIS.

Finis adagiorum veterum
Sequitur eorum tabella.

Desiderij Erasmi Roterodami

S imiles habent labra lactucas	i	A mbus pedibusq; nist.	xl.
R ufus sardonius	ii	D im'ibus neruis contendere.	xl.
M ihil graculo cum fidibus	iii	M emis ac velis.	xli
M ihil cum am'ricino sui	iiii	T ertere vela.	xlii
S anctum dare caribus.	v	T erre filius celi filius.	xliii
A rga itas dare porcis.	vi	I n luto heret. Heret in scabra.	xliiii
S allus in idem repperit.	vii	I n aqua heret.	xlv.
A rus manum fricat.	viii	S emp fert Aphrica mali qd'p'ia.	xlv.
D andiam plus toto.	ix	Q uo seruos totide habemus hostes	xlv.
A ptum in illi scabunt.	x	S ophoclez laudicent.	xlv.
S enes mutuum fricant	xi	D edi malum et accipi	xlv.
S umma quom' man' manibus carent	xii	L taum clauo trudere.	l.
alterius frictione indigent	xiii	M alo nodo mal' q'rd' est cuneus.	li.
L ampada cursu tibi trado	xiiii	S i tibi macerata nodis v'bia e' domi	li.
I n corp'o itas lapide vbi p'co p'dicat.	xv	S uo s'ior hunc iugulo gladio.	li.
N on eras in hoc albo.	xvi	S uo teio hunc iugulo.	li.
H ercrelei labores.	xvii	I ncidit in foueam quam fecit.	li.
N ec omnia nec passim zc.	xviii	I rritare crabiones	li.
L olio vicitant.	xix	B acche bacchanti aduersari.	li.
C ornu cum oculos configere.	xx	M ulus aloes q' mellis habet	li.
F uimus Troes.	xxi	I n acre piscari. Venari in mari.	li.
Q uoniam fuerunt fortes mulesi.	xxii	M udo vestimenta detrahere	li.
S exagenarios de ponte d'icere.	xxiii	M ostim'et' est opera p' pecunia.	li.
C rambe bis posita: mo'is est.	xxiiii	P ar pari refert.	li.
H eracles quidem contra duos.	xxv	Q uasi piscis itidem est amator: lene	li.
H estinare leone a v'v'zibus zc.	xxvi	N ec est nisi recens.	li.
A mu'is alba.	xxvii	A d iuu' que's q'stu equu' est e'e callidu'	li.
I n albo lapide alba linea.	xxviii	N ecesse est facere sumptum	li.
L amo in balneo: in mica i' luctu.	xxix	Q ui querit lucrum.	li.
I ntus canere.	xxx	C lacus manibus non reuocat falco:	li.
A spendius citharedus	xxxi	N ec piscis sine esca capitur.	li.
S partum rodentes.	xxxii	F ortiter mal'u qui patitur idem pot'	li.
I nter sacrum sum et sacrum.	xxxiii	P otitur bonum.	li.
A linus strame' in ault' q' ault'.	xxxiiii	L upus est homo ho'i non homo.	li.
A linus inter sumias.	xxxv	F eito die siquid p'degeris p'festo ege	li.
D ies omnia reuelat.	xxxvi	R e liceat nisi peperceris	li.
Q uam quisq; nouit artem in hac se ce	xxxvii	F erre iugum. I're publica via	li.
erceat.	xxxviii	F lamma fumo est proxima.	li.
A urum lapide: auro me's hominum	xxxix	Q ui nucleu' petit nuc'e frangit.	li.
explo'atur.	xl	T erterare lapide.	li.
H er momus quide' hec carpat.	xli	C lorare ha'	li.
D iomede'a necessitas.	xlii	I ntra p'cepis suas.	li.
S utoium atramentum.	xliiii	A liquam reperitis rinam	li.
F ucum facere	xlv	C olis gladijs depugnare	li.
C alculu' reduceret apponere.	xlvii	C ollatis signis depugnare	li.
Q ui digito scalp'it vno caput.	xlviii	I n saltu vno duos ap'ros cape.	li.
	xlix	F rigidam aquam suffundere.	li.

Adagiorum veterum Collectanea.

Confringere telaram.	lxxvj.	Equ ⁹ scian ⁹ . Aurū tholasanū.	cxliij.
Quod deū non datum velle.	lxxvij.	Hecuiusq; ē conuulsi petere.	cxliiij.
Nihil istis nō ferit nec meif.	lxxvij.	Niuis ad lyram.	cxlv.
Nihil hōi ami co ē oportuno amici.	lxxvij.	Idem acci quod tūij	cxlvij.
Varie centones.	lxxv (us. lxxix)	Laput sine lingua zc.	cxlvij.
Alter carui alter sues olent.	lxxvj.	Inter os z offam zc.	cxlvij.
Ab vnguiculo ad summum capillus.		Dies nūc parens nūc nouerca.	cxlix.
Tragula inijere.	lxxvij (lxxvij)	Non quod pueri in faba zc.	cxli.
Ab aliam messem facere	lxxvij	Cilias athenas	cxli.
Ausciniote cantum deesse.	lxxvij.	Sero sapiunt phryges ictus sapiam	
Ad viam cytem	lxxvij	Fulgur ex vitro.	cxliij.
Aspergere aquam.	lxxvij.	Inanes culmos excutere	cxliij.
Aspergo olisaco deuoto.	lxxvij	Abali fontem reperire.	cxli.
Valere pā crane athleticē zc.	lxxvij	Tristis icrtale.	cxlv.
Acetum habere in pectore.	xc.	Duabus sedere sellis.	cxlvij.
Homō homini demonum.	xcj.	Harcanam numeras	cxlvij.
Tangere huleus Tangere viuū.	xcij.	Ad grecas calēdas	cxliij.
Pythagonica adagia.	xcij.	Argēteis hastis pugnare	cxli.
Κολυα φιλωνπτα	xciiij.	Alienam messem inpetere	cxli.
Amicus est alter ipse.	xcv.	Simul z dat accipe	cxli.
Abane z vesperi habēda ratio.	xcvj.	Argina ca. unnia	cxliij.
Post deum veritatē colendam.	xcvij.	De artificio apparens deus	cxliij.
Stigmata pythagorica	xcvij.	Simplex veritatis oratio.	cxlv.
Stragem ne transilas.	xcix.	Alcyoni apologus.	cxlv.
Ignem gladio ne fodias.	c.	Rumperere filium.	cxlv.
Coronam ne carpsieris	cj.	Magistratus virū arguit.	cxlvij.
Loz ne comedens.	cj.	Dat veniaz coruizc.	cxlix.
Quis pfi ctus fueris ne recdeas	cij.	Optimum aliena insania frui.	cl.
Hyridinē in domū ne recipias.	cij.	Contra cretensem cretzare.	clj.
Per publicā viam ne ambules.	cv.	Hodie nullam lineam duxi.	clij.
Oneratis superimponendū onus.	cvj.	Ne sutor vltra crepidam.	clij.
Super Lhenice non sedendum.	cvij.	Rixan de lana caprina.	clij.
Tria apollinis oracula.	cvij.	Rodere dente theonino.	clv.
Opimum condimentum fames.	cix.	Luctuares agitur pies cū zc.	clvj.
Iniquū petendū vt equum feras.	cx.	Lineas pascere.	clvij.
Mendacē memoriē esse oportet.	cxj.	Pennis extra nidū extendere.	clvij.
Conscius auscultauit.	cxij.	Asinum in rupem proturdere	clx.
Scytala laconica.	cxij.	Fores aperire z similia	clx.
Duos parietes de vna fidelia	cxij.	Asperre musarum ianue.	clxi.
Aut bibat aut abeat.	cxvj.	Uri antiq; maxille sunt bacul ⁹ .	clxij.
Andabatarum more pugnare.	cxvj.	Antipelargin	clxij.
Lepus pulpamentum querit.	cxvij.	Hirbus lupum tenco.	clxij.
Abu ⁹ lepoze testudo preuertit.	cxvij.	Ad restum res redijt	clxvj.
Lenticum mandentes	cxix.	Ita fugias ne pter easam	clxvj.
Callipodes.	cxix.	Sepe etiam est hoitor valde oppo-	
Lecias nubes.	cxix.	tuna locutus.	clxvj.

Desiderij Erasmi Roterodami

Laninum prandium.	clxviij.	Lapis irrisibilis.	ccxv
Malu pſiliu pſultori peſſimu e. clxix.		Stanoz areopagita.	ccxvi
Vir fugiens z deum pugnavit. clxx.		Proba mare ia probro fabro	ccxvii
Lurruca z cuculus	clxxi	Ab aſinis ad boues traſcedef.	ccxviii.
Digito compeſce labellu	clxxij.	Literarum trium homo	ccxv
Har pocratem facere.	ibidē.	Ab equis ad aſinos	ccxvi
Athletam herculi placere	clxxiij.	Laterna punica.	ccxvii.
Suis cuius auu plumis e op?	clxxiiij.	In tuo loco z phano eſt ſit.	ccxviii
Apertis tibijs	clxxv.	Albo rete aliena oppugnare.	ccxix.
Ubi amici ibi opes	clxxvi.	Ebur atramento candefacere.	ccxx.
Conſcientia mille teſtes	ibidē.	Malu propter vicinuz malum.	ccxxi.
Simile ſimili geudet	clxxvii.	Uua vox.	ccxxii.
Emucte naris	clxxviii.	Dau? ſum.	ccxxiii.
Fames z mora bile conſciunt.	clxxix.	Obſequiu amicos parit. zc.	ccxxiiii.
Oculata z ceca dices.	clxxx.	Muccs reliqre.	ccxxv.
Breca fide. Attica fides	clxxxi.	Extra querere.	ccxxvi.
Altera manu lapidem ferre: altera pa nem oſtentare.	clxxxii.	Auro hauct foccis ſuppactu ſolum.	(ccxxvii)
Belle litus gladius	clxxxiii.	In fermento iacere.	ccxxviii.
Ventus nauem deſerit	clxxxiiii.	Aquam i cubium gerere	ccxxix.
Siml flare ſobereqz difficile.	clxxxv.	Supercliu ſalit	ccxxx.
Res in foro noſtro verti	clxxxvi.	Iu vtramuz aurem : z oculum doz mire	ccxxx.
Uti foro	clxxxvii.	Magno gemitu manus ſit grauior.	ccxxxii.
Inſcita e cōtra ſtimulu calces.	clxxxviii.	Obtrudere palpum	ccxxxiii.
Aureos polliceri mōtes.	clxxxix.	Rara auis.	ccxxxiv.
Bona cilicon	cx.	Bonis z malis aubus	ccxxxvi
A mortuo petere tributum.	cxci.	Sub umēto ſibi malu accerſer.	ccxxxvii.
Diuitiarum peccagus z ſimilia.	cxciij.	A tergo dicere.	ccxxxviii.
Uias z lerna malorum	cxciij.	Hoſtica ſanna.	ccxxxix.
Lineam mittere.	cxciij.	Caput ſcabere vngues rodere.	ccxl.
De facie noſſe.	cxcv.	Geminum infringere	ccxli.
Lentius ambulando longum etiam iter conſicitur.	cxcvij.	Fenum habet in cornu	ccxli.
Abionis z ſibaritica vita.	cxcvij.	Maſo ſuſpēdeſ.	ccxliij.
Sicula menſa	ibidem.	Premer z quertef pollicē.	ccxliiij.
Mortuo verbo facere z ſimilia.	cxciij.	Frōtis pfricte.	ccxlv.
Eit ſua z formicis ira.	cc.	Adducere ſupci liu. zc.	ccxlvij.
Oleum z operam perdi.	ccj.	Loiuere.	ccxlviii.
Bouem mittens ad ceroma	ccij.	Bubo arefacto pfactioz	ccxlviii.
Lrealis pōnifical z dubia cenſa.	ccij.	Aquā e pumice poſtulaſ	ccxlix.
Acum inueniſſes ſi queſiſſes	cciiij.	Tibiam tube comparas	cc.
Uiam ad mare docet annis.	ccv.	Claudis lozipedem ridet	ccij.
Lupo agnum eripere poſtulas.	ccvij.	Dei tibi tuam dent mentē	ccliij.
Auſtrum perculi	ccvij.	Sub alia quercu collige	ccliij.
Palibē adduſimus ad arcam.	ccvij.	Strenuos equos nō defatigādos.	cc
Plumbea ira z gratia.	ccix.	Polypi mentē habe.	cclv.
Sine pennis volare.	ccx.	Sento ſiniſtro	cclvj.
		Hercole dextro	cclvij.
		Abouef bile.	cclvij.
		Sonat vitu.	ccliij.

Adagiorum veterum Index.

Ad populum phaleras cclx
 Ego te intus ⁊ in cute noui ibidem
 Hya p̄refigere cclxi
 Mētus sine metu cclxii
 Cornix icopium cclxiii
 Leonem p̄ngis (non p̄ngis) ibidem
 Ede helleborum cclxiiii
 Quāntū non miluus oberret. cclxv
 Cedimus inq̄ vicem p̄bemus cru-
 ra sagittis. cclxvi
 Quo te pede metire: Tecū h̄ta. cclxvii
 Bullate nuge cclxviii
 Hec̄to perfundere cclxix
 Sambucam aptare caloni cclxx
 Creta ⁊ carbone notare cclxxi
 Edentulus dentato inuidet. cclxxii
 Talpa capic̄arū p̄tēit oculos. ibidē.
 Tota erras via. Toto celo. cclxxiii
 Equis albis p̄cedere. cclxxv
 Ubi non sis qui fueris ⁊c. cclxxvi
 P̄surtia eloq̄ntia: attic̄ lepos cclxxvii
 Bos lass̄ fori p̄cās figit. cclxxviii
 Per nebulā per somnium ⁊c. cclxxix
 q̄ vestitu ac creta scie occidit. cclxxx
 In vado est omnis res. cclxxxi
 oēs sibi meli⁹ eē malū q̄ alii. cclxxxii
 Quando id fieri nō potest quod vis.
 id velis quod possis cclxxxiii
 Facile quim valemus recta consilia
 egrotis damus. cclxxxiiii
 Mōstrū alet. cclxxxv
 Bōs verba q̄so
 In portu ipigere. cclxxxvi
 (cclxxxvii)
 Claudi more pilam tenere. cclxxxviii
 Manium in os inserere cclxxxix
 Bis pueri senes. cccx
 Dignum p̄opter quod vadimonium
 deferaur. cccxi
 Noītro Marte. cccxii
 Acquicq̄ sapit q̄ sibi nil sapit. cccxiij
 Oleum flammis aducere cccxiij
 Nun̄ leuidēte. cccxv
 Mōrder frenū
 Suū cuiq̄ p̄chū. cccxvi
 (cccxvii)
 Lepide dimidium facti cccxviii
 Curtus martyr̄ seute. his. cccxix
 Curtus bouem trahit. cccx
 Hec̄ rena nil iraxerunt cccxi
 Hō curip̄. cccxiij
 Irana scriphia. cccxiij.

Bos i lingua. Argē tāgnā pati. cccxiij
 Bos cypri⁹. cccxv
 Rānis p̄pias. cccxvi
 Acanthia cicada cccxvii
 Rāne aquam. Lato pingue. cccxviii
 Mal̄ p̄cuter. cccxix
 noctua volauit. ccc
 Annosā arborē trāiplāras. cccxi
 (F.
 Terre onus. cccxiij
 In siluam ligna ferre cccxiij
 Terri⁹ Laro. Sapiētū octau⁹. cccxiij
 Secunda meliora. cccxv
 Eadem penfaueris trutina cccxvii
 Nil intra est oleam: nil extra est in nu-
 ceduri. cccxvii
 Ire per extentum funem. cccxviii
 P̄ropia vinera cedere. cccxix
 zonam perdidit. cccxix
 Taurū tollet q̄ vitū sustulerit. cccxx
 Harthecophon̄ t̄cu Thyr̄siferi multi:
 Bacchi vero pauci cccxxi
 Iusticia iustior. Libra eq̄oz. cccxxii
 De pilo pendet. cccxxiiij
 Lupi faucibus eripi cccxxv
 Hō capit murē elephantus. cccxxvi
 Elephantū ex muica facis. cccxxvii
 De lapide emptus cccxxviii
 In eadem es nau. cccxxix
 Lari sacrificā p̄otenuā fecit. cccxxx
 Delphinum cauda alligas cccxxx
 Inuēto viso vestigia iūc̄ris. cccxxxij
 Cocta numeradimus extra. cccxxxij
 Hec̄us qd̄ vesp̄ iterus v̄ezat. cccxxxij
 Ad viuum: summo iure. cccxxxv
 Boni ad bonozum conuulsa vel inuo-
 cati accedunt. cccxxxvi
 Ut canis a cono nunq̄ abiteretur
 victo. cccxxxvii
 Crescentem tumidis imple sermoni-
 bus v̄tem cccxxxviiij
 Crisse surgunt. cccxxxix
 Suuidunt
 penne. cccxl
 Sygis annuus. cccxli
 A duce muliere ducit mulier cccxliij
 Tam nudus q̄ ex matre cccxliij
 Anus vulpes non capitur cccxliij
 Jouis cereozum cccxliij
 Iullicanū oratorē ne cōtēnas. cccxliij
 In tenebris saltas. cccxliij (vi-
 liij

Desiderij Erasmi Roterodami

Sibi canere.	ccccxviii.	Si vultures cadaver expecta.	ccccx.
Bestate vestem deteris.	ccccxix.	Ultra cornices viuar	ccccxi.
In trivio sum.	cccc.	Non oibus dormio.	ccccxii.
Mercunus non doctus.	cccci.	Et nos ferulemanum subduximus.	ccccxiii.
Dormientis rete cepit.	ccccii.	Alio comarq non idē ained.	ccccxiv.
Lothurno instabilior.	cccciii.	Mos nrm onus: vos clitellas.	ccccxv.
In vino veritas.	cccciiii.	Quum ouo. Lac lacti simile.	ccccxvi.
Ab asino lanam.	ccccv.	contemptus p proverbis.	ccccxvii.
Sparthano liberior.	ccccvi.	Iterū ad eū lapidē offēder.	ccccxviii.
Uentus neq nauigare neq manere sunt.	ccccvii.	Penelopes telam retere.	ccccxix.
Juppiter absq filiis.	ccccviii.	Umbram suam metuere.	cccc.
Ulle amicitia.	ccccix.	Asanum non orzerim.	cccci.
Doliaris vita.	(cccc).	Prizui munerua.	ccccii.
De gustu iudicare.	ccccxi.	Emere malo q rogare.	cccciii.
Uel ser fer: vel tres tapilli.	ccccxii.	Uino vēdibili nō opē hedera.	cccciiii.
Sylozontis chlamys.	ccccxiii.	Amicitia psonā oportet dtrahi.	ccccv.
Equus me portat. rex alit.	ccccxiv.	In se descendere.	ccccvi.
Corcorus in lachanus. Straculus inter mulas. Anser inter holiores.	ccccxv.	Adanticam in tergo videre ibidem.	ccccvii.
Aderit Themeseus genius.	ccccxvi.	Aethiopem dealbare.	ccccviii.
In lenticula vnguentum.	ccccxvii.	Operam pdere significantia.	ccccix.
Inexplicable aut ptusū doliū.	ccccxviii.	Os sublinere. Dare verba. Addere manum et similia.	ccccx.
Udi memorē compotozem.	ccccxix.	Ut possumus quando vt volumus non licet.	ccccxi.
Aenigma sphynxis.	ccccxx.	In astu astū ex alio malū venit.	ccccxii.
contra retiarum ferula.	ccccxxi.	Sine capite fabula.	ccccxiii.
Pes nri cōdēstruā acerbā.	ccccxxii.	Alio semētē fecit: alio messē.	ccccxiv.
In expuentein recidit quod in celum expuitur.	ccccxxiii.	Aethiopem lauas.	ccccxv.
Scindere glaciem.	ccccxxiiii.	Puluerem edis.	ccccxvi.
Asanum de tabula.	ccccxxv.	Gulpizas sed contrayulpem.	ccccxvii.
Mihili corio est.	ccccxxvi.	Uentos colis.	ccccxviii.
trāsuertū vnguē. latū digitū.	ccccxxvii.	carbonum thesaurus.	ccccxix.
Sculā vitās i caribdi icidi.	ccccxxviii.	Ex tardo asello equo pgnat.	ccccxx.
Fugre vlpes. mulgē hircos.	ccccxxix.	Inemptum mancipium vel emptum cum sale.	ccccxxi.
caligare in sole.	ccccxxx.	calabri hospitit munerua.	ccccxxii.
Balb balbū recti intelligit.	ccccxxxi.	Semper ad pocula leontini.	ccccxxiii.
Camelum saltare.	ccccxxxii.	Inaniter aquam consumes.	ccccxxiiii.
Uter canis e nilo.	ccccxxxiii.	Utrein verberas.	ccccxxv.
Uerbā dare vel porrigere.	ccccxxxiiii.	Tandem mus piscē gestauit.	ccccxxvi.
Dare manus.	ccccxxxv.	In mari aquam queris.	ccccxxvii.
Uastā abijcere. In harenā descēdere.	ccccxxxvi.	Ignorat quid interit inter es et lupi num.	ccccxxviii.
Harena cedere.	ccccxxxvii.	cantilenam eandem canis.	ccccxxix.
In tua ipi te harena supo.	ccccxxxviii.	Aliquid suo assuet capti.	ccccxxx.
Amor nullo magis emif q seipō.	ccccxxxviii.	Sui similis es.	ccccxxx.
In amore mutui nō redde re turpissimum est.	ccccxxxix.		

Adagiorum veterum Index

De fraudere genium	ccccxxij.	Ad aristophanis lucernā lucubrare.	
Naturam expellas furca tamen vsq;		Uel cū puluisculo. cccclxxij. (ccccxxij)	
recurret.	ccccxxij.	A limine salutare.	ccccxxij.
Celū nō aim mutant &c.	ccccxxij.	Sūmis degultare labijs	ccccxxij.
Uilis amicorū est amona bonis vbi		Extremis digitis attingere. cccclxxv.	
quid deest.	ccccxxij.	Bone frugis.	ccccxxvj.
Optat ephippia bos piger		De calcaria in carbonaria. cccclxxvij.	
Optat arare caballus	ccccxxvj.	Puluerē ob oculos suffū.	ccccxxvij.
Lura esse qđ audis.	ccccxxvj.	Sybarite per plateam.	ccccxxvij.
Lautus enim metuit foueam lu-		Domi non hic milesia	ccccxxvj.
pus &c.	ccccxxvj.	Surdus agere testimonijs. cccclxxvj.	
Lecus ceco dur.	ccccxxvij.	Ansam q̄rere accipe p̄bere. cccclxxvj.	
Sedit cane peius r angue. cccclxxvj.		Occasionem accipere.	ccccxxvij.
Sed tacit ⁹ p̄sci si possit coru ⁹ &c. cc		Fenestram aperire.	ccccxxvij.
Sine cortice nabis. cccclxj.	(cccl.)	In sinu gaudere.	ccccxxvj.
Egrotus dum spirat speret	ccccxlij.	Satis quercus. cccclxxvj.	Testitudi-
Parere r abstinere	ccccxlij.	nem pegaso cōparas.	ccccxxvij.
Edibus in nostris que praua aut re-		Sēp feliciter cadūt tarilli iouis. cccc	
crageruntur.	ccccxlij.	Silare cupressū. cccclxxvij.	(ixxvij)
Loturnix hercule seruauit.	cccclv.	Delphinū siluis appigit &c.	ccccxvj.
Ira tardissime oim senescit.	ccccxlvj.	Parturium montes &c.	ccccxvj.
Ite i cena qđe laudaberis.	ccccxlvj.	Uē tulit p̄ctum. cccclxxvj.	Uō miffura
Abstius in apibus	ccccxlvij.	cutā. m. ple. cru. h̄yudo.	ccccxlvij.
Omniem mouebo petram.	ccccxlvj.	Sat cito si sat bene	ccccxlvij.
Ante victoriam laudes canis.	ccccxlvj.	Bona noia vt fiant mala.	ccccxlvj.
Frustra canis	ccccxlvj.	Pueros astragalus fallendos. eodez.	
Impatorū mltitudo carā perdidit.		Quarta luna nati.	ccccxlvj.
Sine riuali diligere. cccclxij.	(ccccxlvj)	Lopie cornu.	ccccxlvij.
Pedib ⁹ in siniam discedere.	ccccxlvij.	Aquila nō capit muscas.	ccccxlvij.
Mus malus.	ccccxlvj.	Aquilam volare doces	ccccxlvj.
Mūqđ saul inter pphetas?	ccccxlvj.	Aquā culpat ardea. d. Aquile senecta	
Facies tua computat ānos. cccclxvj.		Palinodiā canere. dij.	(di.)
Mare celo confundere	ccccxlvij.	Contra fluminis tractum mci.	diij.
Inguinis r capitis q̄ sunt discrimina		Illotis pedibus	diij.
nescit. cccclxj.	Qui semel	Dign ⁹ qui cū in tenebris mices.	dv.
scurra nunq̄ paterfamilias. cccclxj.		Rem acu tangere.	dvj.
In tus r in cute.	ccccxlvj.	Sic est ad pugnam pperandū.	dvij.
Iouem lapidem iurare	ccccxlvj.	Post festum venire.	dvij.
Lirculum absolvere.	ccccxlvij.	Purgatis auribus.	diij.
Limerie tenebre	ccccxlvij.	Indulgere genio. Lurare cutē.	diij.
Muti magistri.	ccccxlvj.	Qui q̄ vult dicit: q̄ nō vult audit. diij.	
Mō oia pari filo cōueniūt.	ccccxlvj.	Modum in scyzo queris.	diij.
Intra tuā te pelliculā optine. cccclxvij.		Indie caueas ne facias qđ pigeat	
Sicule gerre perse nuge. cccclxvij.		postridie.	diij.
Eplausro loqui.	ccccxlvj.	Tenatū ducere inuitas canes. diij.	
Non re musco inuectus &c.	ccccxlvj.	Actū est. diij. Lup ⁹ in fabula. diij.	

Desiderij Erasmi Roterodami

Edilitatē gerere sine ppli suffragio.	Reinncruū erūpat fortitudo.	dlxij.
Nota maiarces optia ē. dxvij. (dxvij.)	Pedum visa est via.	dlxij.
Adiū de disti q se occideret dxix	Recte nō tēditur accipitri aut miluo.	dlxij.
A sturpe. dxix. Tintinabulū mutum.	Amico amicus. dlxvi.	(dlxv.)
Lucru pudori p̄llat. dxix.	Ipsa senectus mor̄b ⁹ est	dlxviij.
Q̄d habes ne habcas zc.	Sudabis satis. dlxviij.	Clorsurā sol-
Efficere p̄ opibus mema	Animam debet. dlxx	(uis. dclxix)
He musca quidē.	Eodem in ludo docti.	dlxx.
Accassei luna.	Suo forte iudicio perijt.	dlxxij.
Sēp affert lybia mali sp̄piā. dxrvij.	Quodcūq; in solum venis	dlxxij.
Pluris est oculatus testis vn ⁹ q; au-	P̄ncipiū capillus	dlxxij.
Pludēs in flam. (rui vedem. dxrvij.)	Lac gallinaceum	dlxxv.
man iurto manum	Suspensio arbor diligenda.	dlxxvj.
Dim rerū vicissitudo est	Adinerus sc̄le. dlxxvij.	Attici cleus. d
He numū. calidū hoc sit modo. dxrxij.	Sal vñ venerat redijt. dlxxix.	(lxrvij)
In me hec caderet faba	Lari sacrificare.	dlxxx.
Eute hoc intristi oē tibi ē excudēdū. d	cantharus aequilam querit.	dlxxxij.
Liabes ipiū i veluas. dxrxij.	Palillos rufillus olerec.	dlxxxij.
Et flama cibū petere posse	Lapra iura.	dlxxxij.
Domni simus es.	Lanes p̄ phratores ductos. dlxxxvij.	
Digni patella cooperulū.	Inexperta nuptiarum.	dlxxxv.
Quo d̄o nescio	Lum laruis luctari	dlxxxvij.
Sine cerere z baccho friget venus.	Lum mortuus nō nisi larue. dlxxxvij.	
Daem nipo comisit. dxi	Adola salia litant qui cura non habēt	
Quid si aliq; deus voluit?	Adurus ahene. dlxxxix.	(dlxxxvij)
In tranquilo esse	Quo teneā vult ⁹ mutātē p̄tea modo	
Sarum volere.	Sincerū est nisi vas quodcūq;	(dxc
Liaudia comitua.	infundus acescit.	dxcj)
Antis risus.	Teita seruat odore p̄ssinā	dxcij.
Audiēdū cui quatuor sūt aures. dxiij	Comix alienis sup̄bit plumis.	dxcij.
Incutior lebetho.	Corpus sine pectore.	dxcviij
Puichrozū etia autumn ⁹ pulcherēit	Certe cera digni	dxcv
A quia in nubibus. dxlix.	Brancarum telam texere	dxcvj
Quipes nō accipit munera.	Utranz paginam facit.	dxcvij
Sarū est: piculu ex alijs facere.	Ulyssis remigium.	dxcvij.
Annus est.	Ab ovo vsq; ad mala.	dxcix.
In tpe aere oim est maximum.	Agelectis vrenda filij innascit agris	
Dies egritudinē admitt.	Balbinū poly ⁹ agne delectat. dcj/ dc	
Annū suo freno currere doces.	Qui ne tuberibus zc.	dcij.
Provincia capere aut tradere. dxvj	Lignea cantilena.	dcij.
Volus creptus e faucibus	Comninus mercurius	dcij.
Quid si nunc si celū ruat.	Abali corui malum ouum.	dcvj.
Di. cum ac factum.	Sacram mouere ancoram.	dcvj.
Numun us: summa malitia	Castioticus nodus.	dcvij.
z d̄ abs te allatū erat idē reiatū. dlxj	Colophoniam contumelis.	dcvij.
Radunt opas isutuas.	Uentis secundis nauigat	dcvj.

Adagiorum veterum Index

In aqua scribere	dcl.	Lynceus delij. Erice apine. delij.
Camelus vel scabiosa multorum asinum portat onera.	dclj.	In toga saltantis psona iducere. dclvj.
Ercreffis contra aegineta	dclxij.	Rem factam putare. dclvj.
Pederentim.	dclxij.	Echino asperior.
Lancer leporum venatur.	dclxij.	Odium vatimantim.
Lupus ouem seruat.	dclxv.	Fumos vendere.
Fictiles diuitie.	dclxv.	Bellem caninam rodere
Homo fictilis.	dclxvj.	Oleum aure vel ore ferre.
Inuenit mali coagulum.	dclxvij.	Uti viui fumantem nasum ne tenta ueris.
Lupus dormiens.	dclxvij.	Alia voce psitacus loquitur alia co-tumix.
Lennium malum.	dclxix.	Dies albo lapillo notandus. dclxij.
Lepus pro canibus	dclxx.	Caluus comatus.
Libyca fera.	dclxxj.	Barbam leone mortuo vellere. dclxxvj.
Album suffragium	dclxxij.	Cogregare cum leonibus vulpes. dclxxvij.
Indu sacrificium	dclxxij.	Aquila nocte comparare. dclxxvij.
Linum lino copulas	dclxxij.	Me mihi suffen? essem
Locrense pactum.	dclxxv.	Sicul? vel famia furatur
Lupi alas queris	dclxxvj.	Uite pugillus.
Lupus huius re.	dclxxvij.	Siri contra phenices
Leonem tondere.	dclxxix.	Ex tripode.
Quauis incantatio melius. dclxxix.		Delopis et Tantalii talenta. dclxxij.
Lucerna meridie accendere. dclxxix.		Talpa cecior.
Soli lumen inferre	dclxxix.	Ephyrum ieu bodoneum es. dclxxvj.
Laconicelune.	dclxxix.	Paru scaphula.
Uthyno pinguior re.	dclxxij.	Phylam vocas
Megarenses lachryme	dclxxij.	Turture loquacior.
Ad nouerce tumulum flere	dclxxv.	Colophoniū suffragium
Ad mensuram aquam bibunt. sine mensura offam comedunt	dclxxvj.	Tithoni senectus
Ne puero gladium.	dclxxvij.	Pinum optimos egina alit. dclxxij.
Non vna hirudo ver efficit. dclxxvij.		Fumum fugiens in igne decidit. dclxxij.
Ne temere abydum.	dclxxix.	Titanas vocas
Malum bonum quiescens ne moueas. dclx.		Fricantem nefrica.
Neque natare neque litteras	dclxij.	Ficulno folio anguillam. dclxxvj.
Ne caprea cum leone pugnet.	dclxij.	Sub omni lapide scorpi? dormit. dclxx.
Paruum malum magni bonum. dclxij.		Sus seipam laudat. dclxxvij. (vii.)
Ne gladium tollat mulier	dclxij.	Hydriam inficis.
Hydriam auriculas asini habet. dclxv.		Suam prouocat.
Ignem igni ne addas.	dclxvj.	Phalaridis imperium.
Hebulas detexis	dclxvij.	Pheniolum couenta.
Hinnus sacra portat	dclxvij.	Dathos agatho
De asini umbra.	dclxix.	Calauriam insula.
Cretizare et Sicari.	dcl.	Psyce facta.
Frater adesto viro.	dclj.	Felix qui nihil debet.
Sine obsequio conuiuius fecisti. dclij.		Hyconium caput.

Desiderij Erasmi Roterodami

Clematis egyptia.	dcxcviii.	Heruli clau am extorquere.	ibid.
Optimum non nasci etc.	dcxcix.	Hu. sc cepite circudemus.	dcclx.
Adonidis hort.	dcc.	Alga vitor z similia.	dcclxi.
Bone leges a malis moribus	dccj.	Breem tenere.	dcclxii.
Homo bulla.	dccj.	Haumi serpere.	dcclxiii.
Crocodili lacryme	dccxii.	Venerem iusturandis irritis.	dcclxiv.
Admir. o prouocare.	dccxiii.	In doio figulina.	dcclxv.
Abundare laqueum	dccv.	Lontencso aiqd didices	dcclxvi.
Abdium offendere vnguē.	ibidem.	Difficilia que pulchra	dcclxvii.
Alia aiavastros vnguenti putet.	dccvj.	Tang nomen ac digitos.	dcclxviii.
Crocodilus fugientem.	dccvij.	Falce in messe aliena mittere.	dcclxix.
Primo q̄ condus magis.	dccviii.	Lanis reuicifus ad vomitu.	dcc.
Puñillo retrusus.	dccx.	Domunculus excaria.	dccli.
Puppis z proza.	dccx.	Lanica mula.	dcclii.
Ut prestius gonca est ciconea.	dccxi.	Gerhyemem sequitur	dccliii.
Dea est pila.	dccxii.	Sacra hec non aliter costant.	dccliiii.
Lurini pecus. Rus merum.	dccxiii.	Tenui stilo diuite vena.	dcclv.
Conlatinus venter	dccxiiii.	Tua volunrate coactus.	dcclvj.
Cyprio boui merendam	dccxv.	Saguntina fames.	dcclvij.
Ang bon ^o dormitar homer ^o .	dccxvj.	Faber quas fecit cōpedes gestat.	dcclviii.
Qua curat numerum lupus.	dccxvii.	Tollat te q̄ nō nouit.	dcclix. (vii)
Alia vita alia dicta	dccxviii.	Rebute in pariete picre	dcclix.
De sale z faba.	dccxix.	Omniū horarum homo. sequenti.	
Lapra macheram.	dccxx.	In celo sum. Deū tacere	dcclii.
Staculus cum graculo	dccxxi.	Omni ^o vestigis inquirere.	dccliiii.
Complurum foliorum ficulneorum		Resis patruis mihi.	dccliiiii.
strepitum audiui.	dccxxii.	Arista. chi obelisa etc.	dcclixv.
Prospectandum vetulo cane latran-		Lenozia virga	dcclixvi.
te.	dccxxiii.	Resticare cataticem.	dcclixvii.
sepelatrans raro mordet.	dccxxiiii.	Gulnus crudescere	ibidem.
Lanes ignotis oib ^o allati at.	dccxxv.	Domihabet	dcclixviii.
Azanea mala	dccxxvi.	Obuhs vlns.	dcclixix.
Anagyrum tirtas	dccxxvii.	Bellicum z receptus canere.	dcclix.
Ipsis placet.	dccxxviii.	Stilum vertere etc	dcclix.
Pulchre narras. Belle dicis.	dccxxix.	Yacere alcām. Extra alcām.	dcclix.
Iouis cornithus.	dccxxx.	Ad vnguē.	dcclixii.
Lorum delusit hiantē	dccxxxi.	Ad amussim z ppediculum.	dcclixiii.
Fragice loqui.	dccxxxii.	Elimare. Suprema man ^o .	dcclixiiii.
Adida locupletior	dccxxxiii.	Adymbelicum	ibidem.
Cornithus luxus.	dccxxxiiii.	At tenens vnguis	dcclixv.
Indie caput amputas	dccxxxv.	Abandere z corahere vela.	dcclixvi.
Vitiligatores aut vitiligatores.	dcc.	Ablumbeo gladio iugulare.	dcclixvii.
Dionysi ^o coithi.	dccxxxvii. (xxvii.)	Lupi illū videre priores.	dcclixviii.
Architectus inuadet. architecto.		Abanicus casus.	dcclixix.
Adagium	dccxxxviii.	Clarius elephanti pariunt.	dcclix.
Ioui fulmē extorquere.	dccxxxix.	Baruo pedumagnos calceos circude	

Adagiorum veterum Index

ret similia.	dccclxxxj	Floribus austriam imministi.	dccclxxj.
Sus mineruam.	dccclxxxij.	Hypros fontibus immittere.	dccclxxij.
Multi manū Aricie	dccclxxxij.	Hyrci grues	dccclxxij.
Diomedis et glauci pmi.	dccclxxxij.	Testudines comedat q̄ cepit.	dccclxxij.
Morsus quiuis intelligit	dccclxxxv.	Centres	dccclxxv.
Fier ad nouerce tumulū.	dccclxxxvj.	Rude accipe. Rude donatū.	dccclxxvj.
Homo non homo et.	dccclxxxvij.	Albe galline filius.	dccclxxvij.
Polypus.	dccclxxxvij.	Decipi imprecationes	dccclxxij.
Glicitant facco suo.	dccclxxxix.	Honi simonē et Simon me.	dccclxxx.
Nucleum amisi et.	dcccl.	Tuis te pingam coloribus	dccclxxxj.
Exordiri telam.	dcccl.	Simia vel pulcherrima deformis est	
Leoninam pellem indutus.	dcccl.	Adagium	dccclxxxij.
Gallum causā ve supergredi.	dcccl.	Vespa cicade obstrepit	dccclxxxij.
Ex tua officina et.	dcccl.	Edoli o hauris.	dccclxxxij.
A seipso decipi perniciosissimi.	dcccl.	Mauroza sambico patitur.	dccclxxxv.
A fronte pariter atq; a tergo contem plari.	dcccl.	Dicotranquillior.	dccclxxxvj.
Ab hac mēsa nō potes abeē.	dcccl.	Auricula infima mollior.	dccclxxxvij.
Dulcis arcon.	dcccl.	Manufacere.	dccclxxxvij.
A celo ad terram.	dcccl.	Fricos diui dere.	dccclxxxix.
Ante pedes et ad pedes reuolui.	dcccl.	Res in cardine.	dccclxxxj.
In eandem anfas peruenisti	dcccl.	Natura satio sepe fallit.	dccclxxxij.
Herculem infimulas ignauie.	dcccl.	Tonic ⁹ n̄sus.	dccclxxxij.
Darhes Entellum prouocas.	dcccl.	Purior: cla:	
In ere meo est	dcccl.	Dorica musica.	dccclxxxv.
Amici mores nouer ⁹ nō oder ⁹ .	dcccl.	Neq; frā attingēs neq; celū.	dccclxxxvj.
Bitus contra bacchium	dcccl.	Nihil ad chordam.	dccclxxxvij.
Commodandum amicis sed vsq; ad aras deorum.	dcccl.	Naud iterum capitur laqueo vulpes adagium vltimum et	dccclxxxvij.
Vel ceco appareat.	dcccl.		
Cascus cascā duxit.	dcccl.		
Adoptio iusa datur.	dcccl.		

C Finis adagiorū veterum. D. Eras
mi Roterodami: rursus Bartholomaeus
impresus. xij. kalē. Octob. Anno
mdxx.

27 11 /

